การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

นิภารัตน์ ทิพโชติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2550

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

นิภารัตน์ ทิพโชติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากอาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า กรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แจงแนวทางในการทำวิจัย ให้ความรู้ ตลอดจนแนวทางแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้คำชี้แนะซึ่งทำให้งานวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และประสบการณ์ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สิ่งดีงามให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ นายประยูร ครองยศ นางพรทิพ โชคถาวร และนางสาวสุมณฑา พงษ์มาลา ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์จารุทัศน์ วิสิทธิ์วงศ์ชาติ คณะครู กรรมการการศึกษา และนักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสวัสดิ์ - คุณแม่จิราวัลย์ ทิพโชติ และครอบครัว ผู้ให้กำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา จนสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ตระหนักในความสามารถของตนเองและมองตนเองอย่างมีคุณค่า ซึ่งเปรียบเสมือนแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

คุณค่าประโยชน์อันพึงได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึก และบูชาพระคุณแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้ ให้การอบรมสั่งสอน ตลอดจนให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยตลอดมา

นิภารัตน์ ทิพโชติ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	สมมติฐานการวิจัย	11
	กรอบแนวคิดในการประเมิน	11
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	14
	สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	14
	หลักสูตรสถานศึกษา	18
	หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	25
	การประเมินหลักสูตร	35
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	58
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	58
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	70
	เกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา	71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	76
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 114

สรุปผลการวิจัย 114

การอภิปรายผล 121

ข้อเสนอแนะ 127

บรรณานุกรม 129

ภาคผนวก 136

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 137

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา..... 139

ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนก (r) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 146

ภาคผนวก ง ผลการสัมภาษณ์ 149

ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 159

ประวัติย่อผู้วิจัย 206

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง 12
2 โครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 27
3 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 28
4 กลุ่มที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 28
5 กิจกรรมปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม 29
6 กิจกรรมฝึกการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม 29
7 กิจกรรมตามแนวนโยบายกรุงเทพมหานคร 29
8 ระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา 30
9 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ 30
10 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 31
11 การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 31
12 โครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น 33
13 วิธีการประเมินองค์ประกอบในด้านต่างๆ ของสตัฟเฟิลบีม 45
14 รายละเอียดการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2
โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 63
15 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านบริบท
ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและ กรรมการการศึกษา 78
16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น
ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน 83
17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประเมินด้านกระบวนการ
ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน 88
18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ป. 3 และ ป. 6
ปีการศึกษา 2549 95
19 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนชั้น ป. 3 และ ป. 6 ปีการศึกษา 2549 96
20 ผลการสำรวจข้อมูลความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้น ป. 3 และ ป. 6 ปีการศึกษา 2549 97
21 ผลการสำรวจข้อมูลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนชั้น ป. 3
และ ป. 6 ปีการศึกษา 2549 98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

22 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะผู้เรียนตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรแกนกลาง ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน 99

23 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินความพึงพอใจ ต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 102

24 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านบริบท หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา..... 104

25 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษาและนักเรียน 105

26 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านกระบวนการ หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษาและนักเรียน 107

27 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านผลผลิต หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษาและนักเรียน 109

28 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน 110

29 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการสอนแตกต่างกัน 111

30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้านบริบท..... 112

31 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้านปัจจัยเบื้องต้น 112

32 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และ กรรมการการศึกษา 113

33 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ที่แตกต่างกัน 113

34 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านบริบท ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 140

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

35 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านปัจจัยเบื้องต้น ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 140

36 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านกระบวนการ ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 141

37 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านผลผลิต (คุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร) ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 142

38 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านผลผลิต (ความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา) ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 142

39 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 142

40 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ฉบับนักเรียน 143

41 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ ฉบับนักเรียน 144

42 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา 144

43 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ฉบับนักเรียน 145

44 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (หลักสูตรแกนกลาง) สำหรับนักเรียน 147

45 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ สำหรับนักเรียน 148

46 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน 154

บัญชีภาพประกอบ

ตาราง **หน้า**

1 ขั้นตอนการจัดทำสาระของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม 20
2 ภารกิจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 21
3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ 40
4 รูปแบบการประเมินของสเตก 41
5 รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม 43
6 การประเมินในแต่ละขั้นตอนของโพรวัส 46
7 รูปแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ 46

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นิภารัตน์ ทิพโชติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2550

นิภารัตน์ ทิพโชติ. (2550). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง, อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ทั้งส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP Model ประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิ และประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน รวมทั้งเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 872 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 97 คน กรรมการการศึกษา 77 คน และนักเรียน 693 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง พบว่า ในภาพรวมทั้งหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบริบทของหลักสูตรแกนกลาง ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร ควรเพิ่มด้านอัตราเวลาเรียนของรายวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นรายวิชาหลัก และปรับปรุงเนื้อหาในสาระการเรียนรู้ที่มีความซ้ำซ้อนในบางรายวิชา ด้านบริบทของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และสาระการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนของด้านสื่อการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้แล้วเสร็จก่อนเปิดภาคเรียน และในด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน ควรให้การอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนหลักสูตรท้องถิ่น ในส่วนของแหล่งการเรียนรู้ ควรปรับปรุงด้านสถานที่ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ด้านกระบวนการของหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนของการวัดและประเมินผล ควรปรับปรุงให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านผลผลิตของหลักสูตรแกนกลาง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 และระดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 86 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับดี ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางอยู่ในระดับมาก และด้านความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผลผลิตของหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้านบริบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี, 6–10 ปี, 11–15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EVALUATION OF SCHOOL BASED CURRICULUM OF THE FIRST AND THE SECOND LEVEL (GRADE 1-3 AND 4-6): A CASE STUDY OF WAT BUENGTHONGLANG SCHOOL, BANGKAPI, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

NIPARAT THIPPACHOT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University
October 2007

Niparat Thippachot. (2007). *The Evaluation of School based Curriculum of the First and the Second Level (Grade1-3 and 4-6): A Case Study of Wat Buengthonglang School, Bangkapi, Bangkok.* Master Thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Suwaporn Semheng and Dr. La-iad Ruckpau.

The purpose of this research was to evaluate the school based curriculum of the first and the second level of Wat Buengthonglang School. The evaluation was made on the basis of CIPP Model in the aspects of their contexts, basic factors, processes and products in order to compare the school based curriculum evaluation among the teachers who had different educational qualification and teaching experience, and to compare the school curriculum satisfaction among the executives, the teachers and the educational committees.

The research sample of 872 persons consisted of 5 school executives, 97 teachers, 77 educational committees and 693 students. The research instruments were questionnaires including interview and survey forms. The collected data were analyzed by Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, F-test and Content Analysis.

The findings were as follows:

1. The school based curriculums of the first and the second levels of Wat Buengthonglang School as a whole including the central and local curriculums were considered appropriate at the high level. In particular aspects, it was found that:

1.1 The contexts of the central curriculum, namely the purposes, visions, missions, targets, required qualifications, structures and learning substance of each subject were considered appropriate at the high level. The learning periods of Thai language and mathematics which are main subjects should be added to the curriculum structures. In addition, the redundant learning substance of some subjects should be improved. The context of the local curriculum, namely the purposes, structures and learning substance were considered appropriate at the high level as well.

1.2 The basic factors of the central and local curriculums, namely readiness and potentiality of the teachers, learning materials, learning sources and budget were considered appropriate at the high level. For the learning materials on the central curriculum, the school should complete learning support documents before commencement of the termtime. For the

readiness and potentiality of the teachers on which, training in preparation of the school based curriculums should be provided to the related personnel. For the learning sources on the local curriculum, the activity places should be improved.

1.3 The processes of the central and local curriculums, namely learning activity arrangement, assessment and evaluation, school based curriculum management and community participation were considered appropriate at the high level. The assessment and evaluation on the central curriculum should be improved to be more practical and explicit.

1.4 The products of the central curriculum, namely learning achievement were found that the students with study results equal to levels 3 and 4 were 86 percent. For the learner development activities, the passing students were 100 percent. The abilities to read, write and analyze of the learners were found at a good level. The required qualifications of the learners were found at an excellent level. Many of them possessed the qualifications as required by the central curriculum purposes. In addition, the executives, teachers and educational committees were highly satisfied with the school based curriculums. The products of the local curriculum were found that many of the learners possessed the qualifications as required by the local curriculum purposes.

2. The teachers who obtained educational qualifications at bachelor degrees and higher levels evaluated the school based curriculums as a whole differently at .05 statistical significance. In particular aspects, result of the school based curriculum evaluation on the contexts were found different at .05 statistical significance while the basic factors, processes and products on which were found no statistically significant difference.

3. The teachers who had teaching experience of less than 5 years, 6-10 years, 11-15 years and more than 16 years evaluated school based curriculum as a whole differently at .05 statistical significance. In particular aspects, result of the school based curriculum evaluation on the contexts and basic factors were found different at .05 statistical significance while the processes and products were found no statistically significant difference.

4. The executives, teachers and educational committees were differently satisfied with the school based curriculums at .05 statistical significance.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง
เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ของ
นิภารัตน์ ทิพโชติ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 แทนหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าทุกฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้ก่อนหน้านี้ โดยเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ในโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่าย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ส่วนโรงเรียนทั่วไปเริ่มจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2546 (กรมวิชาการ. 2545ก: 4) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มุ่งกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2544: 1)

โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผู้บริหาร จำนวน 5 คน นักเรียน จำนวน 2,318 คน ครูผู้สอน จำนวน 97 คน จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา เดิมจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เองในโรงเรียนของตน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู ตัวแทนคณะกรรมการเครือข่าย และพระอาจารย์จากวัดบึงทองหลางที่ทำการสอนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น โดยมีจุดหมายที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลง ความต้องการด้านเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น ทั้งปัจจุบัน และอนาคต โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง จึงมุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีทักษะกระบวนการต่างๆ ในกิจกรรมที่สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการ

เรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนยังได้ศึกษาสภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น/เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษา และชุมชนมาใช้ และใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากข้อมูลของสถานศึกษา และชุมชน (กรมวิชาการ. 2545ก: 7)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) และได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ปีการศึกษา 2547 ใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 และปีการศึกษา 2548 ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาครบทุกช่วงชั้น คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ 4-6 ส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546: ออนไลน์) ได้กำหนดให้สถานศึกษานำรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นแนวทางในการเทียบเคียง ตรวจสอบ หรือปรับใช้ เป็นสาระการเรียนรายปี หรือรายภาคของหลักสูตรสถานศึกษาในสัดส่วน ร้อยละ 70 โดยยืดหยุ่นตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนอีก ร้อยละ 30 ให้สถานศึกษาจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ โรงเรียนวัดบึงทองหลาง จึงจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่สถานศึกษานำรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นแนวทางในการปรับใช้ในสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 70 ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน และส่วนที่ 2 อีกประมาณร้อยละ 30 ได้จัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยได้นำ เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก เกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์2) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร 3) การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6) การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล และเกณฑ์การตัดสิน 7) การบริหารจัดการหลักสูตร ส่วนการกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ได้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษา และพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพ และเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม คือกิจกรรมลูกเสือ และยุวกาชาด 2) กิจกรรมฝึกการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว สหกรณ์

ห้องสมุด อนามัย และอาหารกลางวัน 3) กิจกรรมตามแนวนโยบายกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชมรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ แผ่นดินท้องถิ่นเรา และโรงเรียนวิถีพุทธ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยจัดเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

หลักสูตรใดที่สามารถทำให้นักเรียนทุกคนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด โดยประหยัดทั้งงบประมาณ แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ในการศึกษาของโรงเรียนนั้น หลักสูตรนั้นย่อมมีประสิทธิภาพมาก คุณภาพของการศึกษาจะดี หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร โดยหลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ และตอบสนองความต้องการของสังคม ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นผู้จัดทำหลักสูตรต้องศึกษาข้อมูลอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระ และประสบการณ์การเรียนได้ นอกจากนี้หลังจากได้จัดทำหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ผู้จัดทำต้องตอบคำถามอีกว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นเป็นหลักสูตรที่ดี มีจุดเด่น และข้อบกพร่องอย่างไร ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบปัญหา และข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตรให้ดี และเหมาะสมต่อไป (ทิศนา แขมณี. 2535: 133-134) เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนานั้นว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่ เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2535: 203)

ตลอดระยะเวลาที่โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยซึ่งเป็นคณะกรรมการในการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง และใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบประเด็นที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ (สุมาลี อินทะสุข. สัมภาษณ์. 2548) คือ ด้านเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร พบว่ามากเกินไป ทำให้ครูผู้สอนสอนไม่ทันในเวลาที่กำหนดไว้ ด้านครูผู้สอน พบว่ามีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนมาก ด้านนักเรียน พบว่าจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไปทำให้ครูผู้สอนดูแลไม่ทั่วถึง และนักเรียนยังขาดระเบียบวินัย ด้านสถานที่ พบว่าห้องเรียนภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับรายวิชามีข้อจำกัดในการจัดตารางสอน ด้านการเรียนการสอน พบว่ากิจกรรมในโรงเรียนมีมาก ทำให้ผู้เรียนไม่ได้เรียนตามตารางเรียน ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่ายังขาดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครูผู้สอนในด้านหลักการและมาตรฐานที่ชัดเจน และไม่ได้ใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า นักเรียนยังขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ส่วนทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ยังอยู่ในระดับที่ควรพัฒนา และจากการสอบถามผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และไม่มั่นใจว่าหลักสูตรที่โรงเรียนสร้างขึ้นจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งตลอดระยะเวลา 4 ปี ที่โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ยังไม่เคยมีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบว่าสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลางเป็นอย่างไร มีปัญหา ข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ได้นำข้อมูลจากผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นไป อีกทั้งครูผู้สอนยังใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยได้ศึกษาวิธีการประเมินหลักสูตรจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีรูปแบบการประเมินหลักสูตรอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Evaluation Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1973: 128) มาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในครั้งนี้ เพราะพิจารณาเห็นว่า รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ มีคุณสมบัติที่เป็นระบบ โดยมองทุกส่วนและทุกองค์ประกอบ และให้ความสำคัญของแต่ละส่วนใกล้เคียงกัน สามารถประเมินข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ครอบคลุมทุกด้าน นำไปสู่คำตอบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมเพียงไร การดำเนินงานเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรค หรือข้อผิดพลาดประการใด เพื่อสามารถตัดสินใจได้ว่าควรมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรในด้านใด เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

1.1 บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

1.3 กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.4 ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลางในครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรสถานศึกษา ที่ใช้ในโรงเรียนวัดบึงทองหลางมีความเหมาะสมเพียงไร มีปัญหา ข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ได้นำข้อมูลจากผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นไป อีกทั้งครูผู้สอนยังใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะทำการประเมินหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น ทั้งส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง และส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น

2. การประเมินครั้งนี้ได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Evaluation Model) มาใช้ โดยมุ่งประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 บริบท ประกอบด้วยการประเมิน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วยการประเมิน ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

2.3 กระบวนการ ประกอบด้วยการประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.4 ผลผลิต ประกอบด้วยการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,497 คน ดังนี้

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน

2. ครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนรายวิชา 8 กลุ่มสาระ จำนวน 97 คน

3. กรรมการการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 48 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 15 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน รวม 77 คน

4. นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง จำนวน 2,318 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 872 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 97 คน นักเรียน จำนวน 693 คน และกรรมการการศึกษา จำนวน 77 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 48 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 15 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ผู้วิจัยเลือกมาทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด จำนวน 338 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 355 คน เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เป็นนักเรียนที่ผ่านการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาแล้ว 3 ปี ในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และเป็นผู้ที่ต้องมีการประเมินตามหลักเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นเพื่อตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นของนักเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 693 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. วุฒิของครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1.1 ปริญญาตรี

1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ในการสอนของครู แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

2.1 น้อยกว่า 5 ปี 2.2 6 – 10 ปี

2.3 11 – 15 ปี 2.4 มากกว่า 16 ปี

3. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา คือ

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 ครูผู้สอน

3.3 กรรมการการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

2. ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลางที่จัดขึ้น โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียน มี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง หรือหลักสูตรกลุ่มสาระ โดยนำแนวทางการจัดการศึกษามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเหมือนกันทุกคน โดยกำหนดอัตราส่วนไว้ประมาณร้อยละ 70 และอีกร้อยละ 30 เป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ซึ่งเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก เกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตน

2. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจะทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาทั้งส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง และส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้จะประเมินตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Evaluation Model) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 บริบท (Context) หมายถึง สภาพต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานอันจะนำไปสู่หลักการเหตุผลที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความคาดหวังที่ตั้งไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา หรือผลที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หลังจากที่เรียนครบตามหลักสูตรสถานศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความชัดเจน ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของจุดมุ่งหมาย โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.2 วิสัยทัศน์ หมายถึง อุดมการณ์ เจตนารมณ์ การคาดการณ์ ในสภาพปัจจุบัน/อนาคต ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความชัดเจน ความสอดคล้อง ความเป็นเอกลักษณ์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของวิสัยทัศน์ โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.3 ภารกิจ หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไป ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความชัดเจน

ความสอดคล้อง การสะท้อนความคิด และความเป็นไปได้ในการนำไปวางแผนปฏิบัติของภารกิจ โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.4 เป้าหมาย หมายถึง สิ่งที่จะทำให้สำเร็จในแต่ละงาน อยู่ในกรอบของการตั้งความปรารถนา ภาระหน้าที่ และความมุ่งหมายที่โรงเรียนวัดบึงทองหลางกำหนดขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความสอดคล้อง และความครอบคลุมของเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง เป้าหมายในการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลางในด้านคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน กระบวนการคิด การทำงาน การจัดการ การใช้ภาษา การรักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย การมีความสุขในการเรียนรู้ และการออกกำลังกาย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.6 โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง หมวดรายวิชาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนตลอดหลักสูตรการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเหมาะสม และความสอดคล้อง โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.1.7 รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง มวลความรู้ ประสบการณ์ซึ่งบรรจุไว้ในแต่ละวิชาในหลักสูตร เพื่อนำมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.2 ปัจจัยเบื้องต้น (Input) หมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ซึ่งได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

2.2.1 ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และความรับผิดชอบในการสอนของครูผู้สอน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.2.2 สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเหมาะสม และความเพียงพอ และการมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.2.3 แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ที่จัดให้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความหลากหลาย ความเพียงพอ และความเหมาะสม ของแหล่งการเรียนรู้

โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.2.4 งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเหมาะสม และความเพียงพอของงบประมาณ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้บริหาร และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.3 กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ซึ่งได้แก่ การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการวัดผลประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดมวลประสบการณ์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.3.2 การวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ ความสามารถทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ แล้ววินิจฉัยตัดสินคุณค่าอย่างมีกฎเกณฑ์และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติของครูผู้สอนในการวัดผลและประเมินผล โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.3.3 การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารงานด้านวิชาการ และการนำหลักสูตรไปใช้ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การวางแผน การเตรียมความพร้อม และการดำเนินการบริหารหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และกรรมการการศึกษา และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร และครูผู้สอน

2.3.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ของทุกฝ่ายในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินงาน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร การถ่ายทอดความรู้ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และงานวิชาการ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา และความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

2.4 ผลผลิต (Product) หมายถึง ผลจากการดำเนินงานตามหลักสูตร ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียน 8 กลุ่มสาระ ปลายปีการศึกษา 2549 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.4.2 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผลการประเมินทักษะและพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ และยุวกาชาด กิจกรรมแนะแนว สหกรณ์ ห้องสมุด อนามัย อาหารกลางวัน ชมรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ และโรงเรียนวิถีพุทธ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.4.3 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการประเมินผลการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.4.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงมีและปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน กระบวนการคิด ทักษะการทำงาน การจัดการ การใช้ภาษา การรักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย การมีความสุขในการเรียนรู้ และรักการออกกำลังกาย ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.4.5 คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นความคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนหลังจากศึกษาครบตามหลักสูตร ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.4.6 ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตร หมายถึง ความรู้สึก และความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ที่มีต่อการใช้หลักสูตร ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ งบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร การมีส่วนร่วมของชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

3. ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549

4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง ให้ทำการสอนในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 โดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. กรรมการการศึกษา หมายถึง คณะกรรมการที่ได้เข้ามาช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 48 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 15 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน รวม 77 คน

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกัน

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกัน

3. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการประเมิน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Evaluation Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1973: 128) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เพราะพิจารณาเห็นว่า รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ มีคุณสมบัติที่เป็นระบบ โดยมองทุกส่วนและทุกองค์ประกอบ และให้ความสำคัญของแต่ละส่วนใกล้เคียงกัน สามารถประเมินข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ครอบคลุมทุกด้าน นำไปสู่คำตอบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมเพียงไร การดำเนินงานเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรค หรือข้อผิดพลาดประการใด เพื่อสามารถตัดสินใจได้ว่าควรมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรในด้านใด เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งแสดงกรอบแนวคิดในการประเมินได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 กรอบแนวคิดในการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูล							
		แบบสอบถาม				แบบสัมภาษณ์			
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	กรรมการการศึกษา	นักเรียน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	กรรมการการศึกษา	นักเรียน
เพื่อประเมินหลักสูตรในด้าน 1. บริบท	1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	√	√	√					
	1.2 วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	√	√	√					
	1.3 โครงสร้างของหลักสูตร	√	√	√					
	1.4 รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	√	√	√					
2. ปัจจัยเบื้องต้น	2.1 ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน	√	√	√	√	√	√		
	2.2 สื่อการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	√
	2.3 แหล่งการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	√
	2.4 งบประมาณ	√	√	√		√			
3. กระบวนการ	3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	√
	3.2 การวัดผลและประเมินผล	√	√	√	√		√	√	√
	3.3 การบริหารหลักสูตร	√	√			√			
	3.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน	√	√	√				√	
4. ผลผลิต	4.1 คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	√	√	√	√				
	4.2 ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	√	√	√					

ตาราง 1 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล
	4.4 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล
	4.5 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์	ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล
	4.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	ใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดเรียบเรียงตามลำดับดังนี้

1. สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. หลักสูตรสถานศึกษา
3. หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
4. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา
5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรมวิชาการ (2544: 1-34)ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 กำหนดให้เริ่มใช้ปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนนำร่อง และ โรงเรียนเครือข่าย และปีการศึกษา 2546 เริ่มใช้พร้อมกันทุกโรงเรียนทั่วประเทศในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และเพิ่มขึ้นในปีถัดไป ซึ่งในปีการศึกษา 2548 ใช้ครบทุกชั้นเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดจุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ไว้ดังนี้

จุดหมาย

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน คือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2. สาระการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 ลักษณะคือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน

4. มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

5. เวลาเรียน ได้กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง

การจัดเวลาเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็น รายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-6 ชั่วโมง การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมด ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลง ยังคงต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสเล่น ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่างๆ โดยต้องจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20 ส่วนเวลาที่เหลือ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การเรียนรู้ในสาระต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการ การจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดคล้องในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

สื่อการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้ควรเป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน และเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้

3. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่นั้นอย่างสม่ำเสมอ

4. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

5. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชนและสังคมอื่น

6. จัดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจาก

โครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูล เกณฑ์ต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้าความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น

การประเมินผลระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่าจบการศึกษาภาคบังคับและจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่าจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (จบการศึกษาภาคบังคับ)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน การเขียน คิดวิเคราะห์ ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มุ่งกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

2. หลักสูตรสถานศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546: ออนไลน์) ได้กำหนดให้สถานศึกษานำรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลางเป็นแนวทางในการเทียบเคียง ตรวจสอบ หรือปรับใช้ เป็นสาระการเรียนรายปี หรือรายภาคของหลักสูตรสถานศึกษาในสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 70 โดยยืดหยุ่นตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนอีกประมาณร้อยละ 30 ให้สถานศึกษาจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนวัดบึงทองหลางจึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในแต่ละกลุ่มสาระนำแนวทางมาจากหลักสูตรแกนกลาง (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544) และส่วนที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2545ก: 29) ได้ระบุไว้ว่า สถานศึกษาเป็นชุมชนของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรมวิชาการ (2545ก: 7) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาว่า หลักสูตรสถานศึกษา คือ หลักสูตรที่เกิดจากการที่สถานศึกษานำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น/เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและชุมชนใช้อย่างคุ้มค่าและใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544: 19) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่กำหนดโดยสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศักยภาพสูงสุดของตนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง โดยส่วนหนึ่งมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (หลักสูตรแกนกลาง) มาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนเหมือนกัน และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการที่สถานศึกษานำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา เอกลักษณ์ของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจและเกิดความหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง

2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ไพรัช สู่แสนสุข (2547: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาควรร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ภายใต้บริบทด้านต่างๆ ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.2.1 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสนุกและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ โดยการให้กำลังใจและกระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สูงสุด สร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน และให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็นและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2.2.2 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม และการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบ

2.3 การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

บรรเจิดพร รัตนพรรณ (2547: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจและการเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างหลักสูตรดังนี้

2.3.1 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544: 29) ได้กล่าวถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่าโลก และสังคมรอบๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ซึ่งกระบวนการสร้างวิสัยทัศน์แบบมีส่วนร่วมจะเป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อให้เห็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนของสถานศึกษา โดยข้อมูลที่ต้องการด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลทั่วไป/สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับครู อาจารย์ บุคลากร ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน

2. วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประเมินสถานภาพของสถานศึกษา

3. ประมวลข้อมูลเพื่อใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

2.3.2 การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ และก็นำไปสู่การจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้น ให้เป็นรายปี หรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน

2.3.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค จะทำภายหลังจากการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเสร็จสิ้นแล้วนำมาวิเคราะห์ และกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา พิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล (กรมวิชาการ. 2544: 29) โดยมีขั้นตอนดังแสดงในภาพประกอบ 1

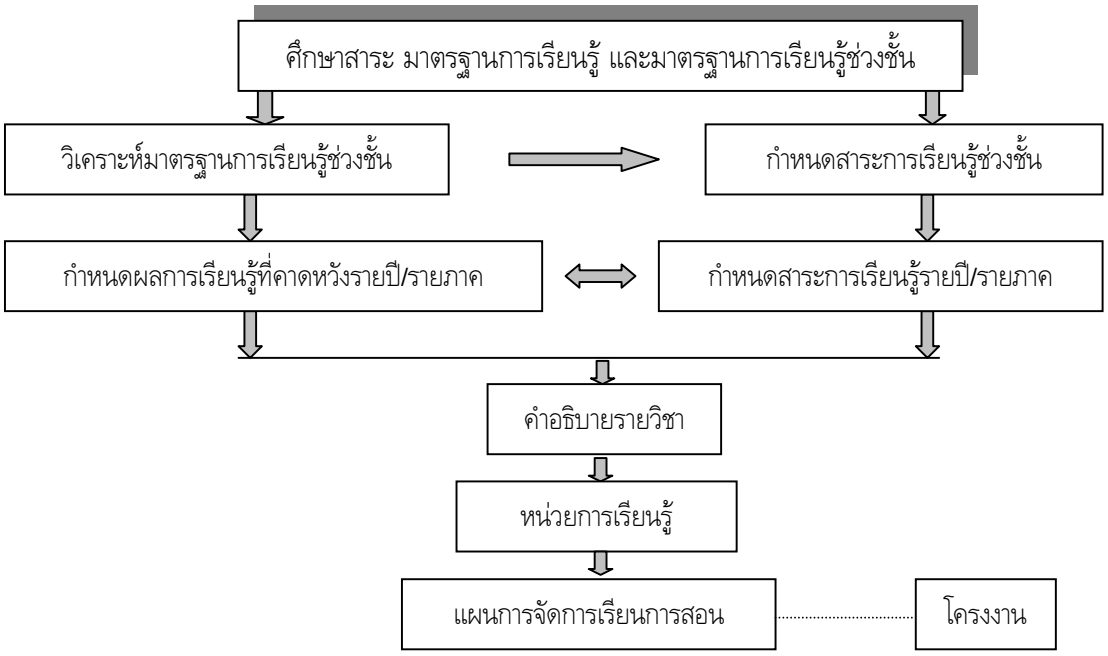

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการจัดทำสาระของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

2.3.4 การออกแบบการเรียนรู้ จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ก็นำมาสู่การออกแบบการเรียน การสอน โดยผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายครูผู้สอนทุกคนให้ออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้ การออกแบบการเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2544: 30)

2.3.5 การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข (2547: ออนไลน์) กล่าวว่า หลักสูตร

สถานศึกษาควรสื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลในชุมชนทราบอย่างชัดเจนว่าจะจัดการศึกษาอย่างไร เอกสารภาพรวมของหลักสูตรสถานศึกษาควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 2

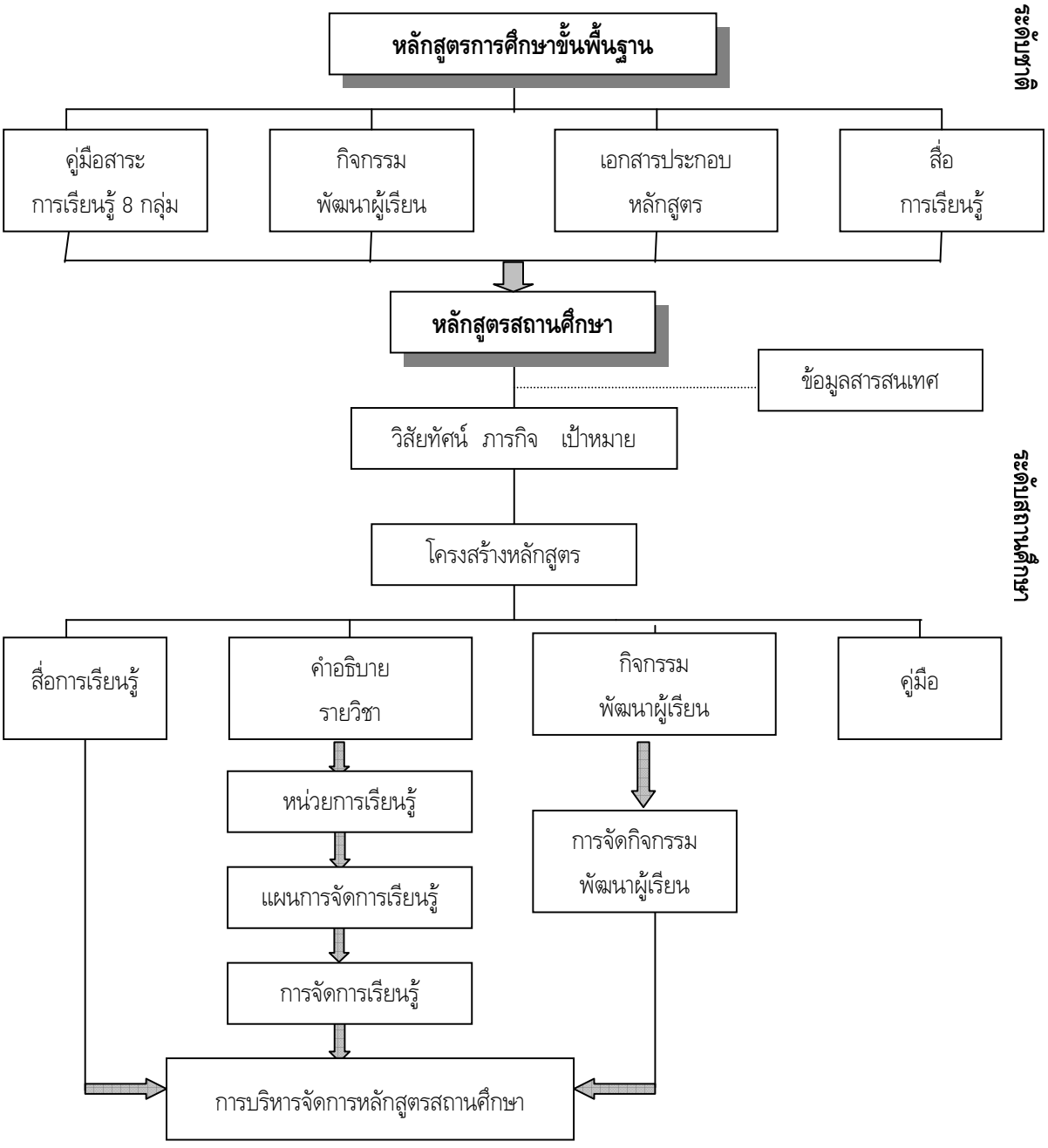

ภาพประกอบ 2 ภารกิจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.4 วิธีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักการทั่วไป ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรในระดับชาติหรือระดับสถานศึกษา จะมีวิธีดำเนินการในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เริ่มด้วยการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร อย่างไรก็ตาม แต่ละขั้นตอนอาจมีการกระจายกิจกรรมให้ละเอียดและครอบคลุมมากขึ้นได้ เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของหลักสูตรแต่ละระดับหรือแต่ละประเภท

ทาบา (ธวัธชัย ชัยจิรฉายากุล; ปราณี สังขะตะวรรธน์; และประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. 2546 : ออนไลน์ ; อ้างอิงจาก Taba. 1962: Curriculum Development: Theory and Practice. pp. 422) นักพัฒนาหลักสูตรชาวอเมริกัน ให้ความเห็นสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเอง โดยยึดหลักการดำเนินการจากระดับล่างหรือระดับรากหญ้า ทาบามีความเชื่อว่าครูในโรงเรียนซึ่งเป็นผู้สอนโดยตรงควรจะเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเองมากกว่าส่วนกลางหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงเป็นผู้จัดทำและจัดส่งมาให้ และกล่าวว่าครูควรจะเริ่มกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากการสร้างหน่วยการเรียนการสอนในเนื้อหาเฉพาะสำหรับเด็กในโรงเรียนก่อน ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ และได้กำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียนออกเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งทาบากล่าวว่าสามารถปรับใช้ได้กับบริบทของประเทศไทย ดังนี้

1. การผลิตหน่วยการเรียนการสอนหรือหลักสูตรเฉพาะรายวิชา การดำเนินการจะเป็นไปในลักษณะนำกระบวนการจัดทำหลักสูตรในลักษณะหน่วยการเรียนหรือหลักสูตรเฉพาะรายวิชา มี 8 ประการ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ในขั้นนี้คณะกรรมการหลักสูตรของโรงเรียนจะสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตร โดยพิจารณาจากช่องว่าง จุดบกพร่องและความหลากหลายแห่งภูมิหลังของผู้เรียน

1.2 การกำหนดจุดหมาย ภายหลังจากได้วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียนแล้ว ผู้วางแผนหลักสูตรจะช่วยกันกำหนดจุดหมายที่ต้องการ

1.3 การเลือกเนื้อหา เนื้อหาสาระหรือหัวข้อเนื้อหาที่จะนำมาศึกษาได้มาโดยตรงจากจุดหมาย คณะผู้ทำหลักสูตรไม่เพียงแต่จะต้องพิจารณาจุดหมายในการเลือกเนื้อหาเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาความสอดคล้องและความสำคัญของเนื้อหาที่เลือกด้วย

1.4 การจัดเนื้อหา เมื่อได้เนื้อหาสาระแล้ว งานขั้นต่อไปคือ การจัดลำดับเนื้อหา ซึ่งอาจจัดตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก หรืออาจจัดตามธรรมชาติของเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ การจัดเนื้อหาที่เหมาะสมควรจะสอดรับกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องเลือกวิธีการหรือยุทธวิธีที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาได้ นักเรียนจะทำความเข้าใจเนื้อหาผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้เลือก

1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ตัดสินวิธีการที่จะจัดและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดลำดับขั้นตอนของการใช้กิจกรรม ในขั้นนี้ครูจะปรับยุทธวิธีให้เหมาะกับนักเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูรับผิดชอบ

1.7 การกำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน ครูผู้สอนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องประเมินและตรวจสอบให้ได้ว่าหลักสูตรดังกล่าวบรรลุจุดหมายหรือไม่ ครูผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และให้สามารถบอกได้ว่าจุดหมายของหลักสูตรได้รับการตอบสนองหรือไม่

1.8 การตรวจสอบความสมดุลและลำดับขั้นตอน ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องมุ่งเน้นที่การจัดทำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนการสอนให้คงเส้นคงวาและสอดคล้องภายในตัวหลักสูตรเอง การดำเนินการในลักษณะนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดความสมดุลในเนื้อหาและประเภทของการเรียนรู้

2. การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนไปทดลองใช้ เมื่อคณะผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรในรูปของสื่อหรือบทเรียนต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว คณะครูก็จะนำเอกสารหลักสูตรเหล่านั้นไปทดลองสอนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ มีการสังเกต วิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป

3. การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน ในขั้นตอนนี้จะต้องปรับหน่วยการเรียนหรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างความสามารถของผู้เรียนกับทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่และกับพฤติกรรมการสอนของครู มีการรวบรวมข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ได้จากการทดลองไว้ในคู่มือครู เพื่อจะใช้เป็นข้อสังเกตและแนวทางที่จะช่วยให้ครูได้จัดกิจกรรม การสอนอย่างรอบคอบ

4. การพัฒนากรอบงาน ภายหลังจากจัดทำบทเรียนหรือหลักสูตรรายวิชาแล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วยหรือแต่ละรายวิชา ในประเด็นของความเหมาะสมและความเพียงพอของขอบข่ายเนื้อหา และความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหา ครูหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรจะต้องรับผิดชอบจัดทำหลักการและเหตุผลของหลักสูตรโดยดำเนินการผ่านกระบวนการการพัฒนากรอบงาน

5. การนำหลักสูตรไปใช้และเผยแพร่ เพื่อให้ครูที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรไปใช้จริงในระดับห้องเรียนอย่างได้ผล จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องจัดฝึกอบรมครูประจำการอย่างเหมาะสม

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 5 ขั้นตอนที่กล่าวมามีลักษณะที่เป็นเชิงวิชาการอยู่มาก ดังนั้นเมื่อมีการจัดทำหลักสูตรในสถานการณ์จริงผู้รับผิดชอบสามารถปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ ได้

นอกจากหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาแล้ว ในแต่ละสถานศึกษาต้องจัดสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ลักษณะสังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย การผสมผสานหลักสูตรแกนกลางร่วมกับหลักสูตรท้องถิ่นในสัดส่วนที่เหมาะสม จะทำให้เราได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความแตกต่าง และความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ดังนั้นโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ก็ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เองในโรงเรียน โดยหลักสูตรสถานศึกษาจะประกอบด้วยส่วนที่เป็น

หลักสูตรที่ปรับมาจากหลักสูตรแกนกลาง ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ และส่วนที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีวิธีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

2.5 วิธีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2541: 10) ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนการสอน มีการมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำที่บ้าน และชาวบ้านจะเป็นผู้ติดตามและประเมินผล

2. ให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยนำนักเรียนศึกษาจากแหล่งความรู้ในชุมชน

3. โรงเรียนและชุมชนประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและชุมชนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่โรงเรียนและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน

ธวัช ปุณโณทก. (2546: ออนไลน์) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ 12 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร โดยผู้บริหารโรงเรียนคัดเลือกครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆมาเป็นคณะทำงานเพื่อร่างหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คณะทำงานต้องทำการศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้หลักสูตรนั้น ๆ เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 กำหนดเนื้อหา เป็นการนำจุดประสงค์จากขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชาอย่างกว้าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชานั้นๆ

ขั้นที่ 5 กำหนดกิจกรรม พิจารณาจากจุดประสงค์แต่ละข้อ กิจกรรมที่กำหนดไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป เน้นทักษะกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ประสานกิจกรรมและชี้แนะ

ขั้นที่ 6 กำหนดชั่วโมงการเรียน ถ้ารายวิชาที่จัดทำได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับเลือก เวลาเรียนที่กำหนดจะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ถ้าเป็นรายวิชาเลือกเสรี สามารถกำหนดตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน

ขั้นที่ 7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล คณะที่ทำงานควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในรายวิชาที่ทำขึ้นใหม่เพื่อผู้นำไปใช้จะได้ทำการวัดและประเมินผลได้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ขั้นที่ 8 จัดทำเอกสารหลักสูตร หลังจากจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในรายวิชาใหม่แล้ว ควรจะต้องจัดทำเอกสารหลักสูตร

ขั้นที่ 9 ตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร คณะทำงานควรจะพิจารณาร่วมกันหรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

ขั้นที่ 10 เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นเรียบร้อย

แล้วเขียนตามแบบฟอร์มที่กำหนด แล้วเสนอตามลำดับขั้นเพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 11 นำหลักสูตรไปใช้ ขณะรอการอนุมัติใช้หลักสูตรคณะทำงานจะต้องทำการวางแผนใช้หลักสูตรโดยเตรียมการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 12 ประเมินผลหลักสูตร หลังจากครูนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนระยะหนึ่งแล้ว โรงเรียนควรจัดให้มีการพิจารณาถึงคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร ให้ผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด หรือควรจะยกเลิกไป

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมามีลักษณะที่เป็นเชิงวิชาการอยู่มาก ดังนั้นเมื่อมีการจัดทำหลักสูตรในสถานการณ์จริงผู้รับผิดชอบสามารถปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ ได้

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ทั้งส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง และส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่จะประเมิน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ดังนี้

3. หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

3.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (หลักสูตรแกนกลาง)

หลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ไว้ดังนี้

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

2. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. นักเรียนมีความรู้สากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ

4. นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. นักเรียนรักการออกกำลังกาย สามารถดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. นักเรียนมีค่านิยมการบริโภค เป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค

7. นักเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. นักเรียนปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. นักเรียนรักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามให้สังคม

วิสัยทัศน์

สัมพันธ์ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเรียนรู้หลากหลาย มากมายเทคโนโลยี

นักเรียนดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ครูเชี่ยวชาญ ระบบบริหารมืออาชีพ

ภารกิจ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรมเน้นระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ
2. จัดกิจกรรมการเรียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. พัฒนาส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามความถนัดและความสนใจ
4. สนับสนุน ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดกระบวนการเรียนรู้
5. จัดบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ความรัก การเอาใจใส่และเอื้ออาทรให้แก่นักเรียน
6. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสาร ทักษะการทำงานและการจัดการ กระบวนการคิด การค้นหาความรู้ด้วยการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
7. ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมไทยด้านการกราบ การไหว้ และการเดินผ่านผู้ใหญ่ด้วยความถูกต้อง สวยงาม
8. จัดกิจกรรมการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ
2. นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใฝ่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. นักเรียนมีทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
4. นักเรียนมีทักษะการทำงาน การจัดการ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 ทุกกลุ่มสาระ
6. นักเรียนได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพเต็มตามความสามารถ และความถนัดเป็นรายบุคคล
7. นักเรียนปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ด้านการกราบไหว้ การเดินผ่านผู้ใหญ่ด้วยความถูกต้อง สวยงาม
8. นักเรียนมีความสุขและรักการมาเรียน มีสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดีงาม
9. นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และมีน้ำใจ
2. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้
3. มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์
4. มีทักษะการทำงาน การจัดการ รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร
6. รักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย
7. มีบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ รักการออกกำลังกาย

โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2

สาระ	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3)						ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6)					
	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6	
	จำนวนชม.		จำนวนชม.		จำนวนชม.		จำนวนชม.		จำนวนชม.		จำนวนชม.	
	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี
1.ภาษาไทย	6	240	6	240	5	200	5	200	5	200	4	160
2.คณิตศาสตร์	5	200	5	200	5	200	4	160	4	160	4	160
3.วิทยาศาสตร์	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
4.สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
5.สุขศึกษาพลศึกษา	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	1	40
6.ศิลปะ	3	120	3	120	2	80	2	80	2	80	2	80
7.การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	2	80	2	80	2	80	3	120	3	120	3	120
8.ภาษาต่างประเทศ	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
สาระเพิ่มเติม (ภาษาจีน)	-	-	-	-	-	-	1	40	1	40	1	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1	40	1	40	1	40	2	80	2	80	2	80
กิจกรรมนโยบาย	5	200	5	200	5	200	5	200	5	200	5	200
รวมทั้งสิ้น	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

หลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง 3 และกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงาน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก

ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ ๑ การอ่าน สาระที่ ๒ การเขียน สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	สาระที่ ๑ จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ ๒ การวัด สาระที่ ๓ เรขาคณิต สาระที่ ๔ พีชคณิต สาระที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น สาระที่ ๖ ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์	สาระที่ ๑ สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต สาระที่ ๒ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สาระที่ ๓ สารและสมบัติของสาร สาระที่ ๔ แรงและการเคลื่อนที่ สาระที่ ๕ พลังงาน สาระที่ ๖ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก สาระที่ ๗ ดาราศาสตร์และอวกาศ สาระที่ ๘ ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

ตาราง 4 กลุ่มที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน

สุขศึกษาและพลศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ภาษาต่างประเทศ
สาระที่ ๑ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ สาระที่ ๒ ชีวิตและครอบครัว สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังการเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพและการป้องกัน สาระที่ ๕ ความปลอดภัยในชีวิต	สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์ สาระที่ ๒ ดนตรี สาระที่ ๓ นาฏศิลป์	สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ ๒ การอาชีพ สาระที่ ๓ การออกแบบและเทคโนโลยี สาระที่ ๔ เทคโนโลยีสารสนเทศ	สาระที่ ๑ ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ ๒ ภาษาและวัฒนธรรม สาระที่ ๓ ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนอื่น สาระที่ ๔ ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางไว้ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม 40 ชั่วโมงต่อปี ดังแสดงในตาราง 5 กิจกรรมที่ 2 เป็นกิจกรรมฝึกการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม 40 ชั่วโมงต่อปี ดังแสดงในตาราง 6 และกิจกรรมที่ 3 เป็นกิจกรรมตามแนวนโยบายกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาเรียน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม 200 ชั่วโมงต่อปี ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 5 กิจกรรมปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม

โครงการ/โครงงาน	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)		หมายเหตุ
	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	
1. ลูกเสือสำรอง/สามัญ	1	40	1	40	
2. ยุวกาชาด	1	40	1	40	

ตาราง 6 กิจกรรมฝึกการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม

โครงการ/โครงงาน	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)		หมายเหตุ
	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	
1. แนะแนว	1	40	1	40	กิจกรรมโฮมรูม
2. ห้องสมุด	1	40	1	40	

ตาราง 7 กิจกรรมตามแนวนโยบายกรุงเทพมหานคร

โครงการ/โครงงาน	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)		หมายเหตุ
	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	ชม./สัปดาห์	ชม./ปี	
1. ชมรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ	3	120	3	120	
2. แผ่นดินท้องถิ่นของเรา	1	40	1	40	
3. โรงเรียนวิถีพุทธ	1	40	1	40	

การวัดผล และประเมินผล

โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดแนวทางในการวัดผล และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการตัดสินให้ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล ซึ่งมี 4 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 การวัดและประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชาเป็น 5 ระดับ ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ในระดับ ผ่าน (คะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 หรือ ระดับ 1) ทุกกลุ่มสาระ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา

ระดับผลการเรียนรู้	ช่วงคะแนน	คำอธิบายผลการเรียนรู้	สรุปผล
4	80-100	ดีมาก	ผ่าน
3	70-79	ดี	ผ่าน
2	60-69	ปานกลาง	ผ่าน
1	50-59	พอใช้	ผ่าน
0	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	ไม่ผ่าน

เกณฑ์ที่ 2 การวัดและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

การวัดและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ได้กำหนดระดับผลการเรียนเป็น 3 ระดับ ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเรียน ในระดับ ผ่าน (ระดับ 3 และระดับ 2) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

ระดับ	คะแนนค่าเฉลี่ย	คุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	สรุปผล
3	2.51-3.00	ดีมาก	มีความสามารถ อ่าน คิดวิเคราะห์ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีประสิทธิภาพ นำความรู้ไปใช้เขียนสื่อความ สังเคราะห์ ประเมินค่าได้อย่างสร้างสรรค์	ผ่าน
2	1.51-2.50	ดี	มีความสามารถ อ่าน คิดวิเคราะห์ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีประสิทธิภาพ นำความรู้ไปใช้ หรืออธิบายความหมาย สื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	ผ่าน
1	1.00-1.50	ต้องปรับปรุง	มีความสามารถ อ่าน คิดวิเคราะห์ ได้พอสมควร และสื่อความได้ในระดับความจำ	ไม่ผ่าน

เกณฑ์ที่ 3 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้กำหนดระดับผลการเรียนเป็น 3 ระดับ ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเรียน ในระดับ ผ่าน (ระดับ 3 และระดับ 2) ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ระดับ	คะแนนค่าเฉลี่ย	คุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	สรุปผล
3	2.51-3.00	ดีมาก	มีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ระหว่างร้อยละ 80-100 เป็นสมาชิกที่กลุ่มเพื่อนยอมรับ มีคุณภาพชีวิตดีและได้รับการยกย่องว่าเป็นตัวอย่างดี	ผ่าน
2	1.51-2.50	ดี	มีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ระหว่างร้อยละ 51-79 และเป็นสมาชิกที่กลุ่มเพื่อนยอมรับ และมีคุณภาพชีวิตดี	ผ่าน
1	1.00-1.50	ต้องปรับปรุง	มีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ต่ำกว่า ร้อยละ 50 และมีความประพฤติบางประการต้องปรับปรุง	ไม่ผ่าน

เกณฑ์ที่ 4 การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้กำหนดเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเรียน ในระดับ ผ่าน (เข้าร่วมกิจกรรม มากกว่าร้อยละ 80) ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เวลาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด	ผลการประเมิน
มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่าน

การบริหารจัดการหลักสูตร

ได้มีการวางแผน กำหนดกิจกรรม และตรวจสอบการดำเนินงานตามความเหมาะสม โดยจัดการบริหารดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำโครงการ จัดตารางสอน จัดห้องเรียน การติดตาม กำกับ ดูแลการเรียนการสอน และการสร้างเครือข่ายวิชาการภายในสถานศึกษาทั้ง 2 ช่วงชั้น และกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. การบริหารทั่วไป ได้แก่

2.1 การประชุมบุคลากรระดับโรงเรียน เดือนละ 1 ครั้ง ระดับชั้นเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้งการประชุมผู้ปกครองนักเรียนปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.2 การเสริมสร้างอนามัยและความปลอดภัย ได้จัดในลักษณะโครงการต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ดังนี้ โครงการป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติภัย โครงการสุขภาพดีมีสุข การตรวจสุขภาพดีมีสุข การป้องกันและกำจัดแหล่งเพาะพันธ์ยุงลาย และโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

3. การส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน ได้แก่ โครงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โครงการวันสำคัญของชาติ และโครงการวันสำคัญทางศาสนา

4. การสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ โครงการสื่อสัมพันธ์ โครงการแนะแนวและประสานความร่วมมือ โครงการส่งเสริมสวัสดิการและช่วยเหลือ โครงการปกครองดูแลและติดตามนักเรียน

5. การบริหารงานงบประมาณ ได้รับเงินงบอุดหนุนจากรัฐบาล กรุงเทพมหานคร

3.2 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ

หลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ได้กำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระหลักสูตร เวลาเรียน แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ไว้ดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตร ที่มุ่งให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ที่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียน ชุมชน ได้รับประโยชน์จากท้องถิ่นของตนเองและปลูกฝังให้มีความรักหวงแหนในท้องถิ่น

จุดมุ่งหมาย

1. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2. มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า

3. นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน
4. นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
7. มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ
8. มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

โครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น ได้จัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เกิดทักษะในการทำงาน และเน้นเสริมสร้างกระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีโครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนที่จัดให้กับผู้เรียน ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 โครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น

เนื้อหาสาระการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน
1. การเลี้ยงกบ						
- ประวัติการเลี้ยงกบในเมืองไทย	2	1	1	2	2	2
- การขยายพันธุ์กบ	1	1	1	2	2	2
- การเตรียมบ่อผสมพันธุ์/วางไข่กบ	1	1	1	3	3	3
- การผสมพันธุ์ และการวางไข่กบ	2	2	2	4	4	4
- การเลี้ยงลูกอ๊อด และลูกกบ	4	4	4	8	8	8
- การเลี้ยงกบให้ได้ขนาดบริโภค	3	3	3	5	5	5
- การดูแลรักษา	3	3	3	7	7	7
- การจับและการลำเลียงขนส่ง	1	1	1	3	3	3
- การตลาด ราคา ต้นทุน กำไร	2	2	2	3	3	3
- การจำหน่ายผลิตภัณฑ์	1	2	2	3	3	3
รวม	20	20	20	40	40	40

หมายเหตุ : จำนวนเวลาเรียน คิดเป็นชั่วโมง

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 3-4 คน เพื่อสะดวกต่อการจัดกิจกรรมและการสังเกตการณ์ทำงานของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือและความประณีตในการทำงาน ให้หมั่นสังเกตเด็กที่เรียนรู้ช้า เพื่อจะดูแลช่วยเหลือ ส่วนเด็กที่เรียนรู้ได้เร็วควรส่งเสริมบทบาท โดยครูให้ความช่วยเหลือแนะนำเพื่อนที่เรียนรู้ได้ช้า

2. จัดครูที่มีความรู้ความสนใจในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มาเป็นครูผู้สอนเพราะการจัดการเรียนการสอนจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ

3. เน้นการทำงานกลุ่มเพราะเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน โดยขั้นแรกต้องให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและสมาชิก แล้วฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่ม เช่น ทักษะการพูด การฟัง เป็นต้น ต่อจากนั้นจึงเป็นเรื่องของการทำงาน

4. การจัดกิจกรรมการเรียน ครูควรศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติในหลักสูตรให้เข้าใจก่อนทำการสอน

5. เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนสมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องตามขั้นตอนในการทำงาน อาจเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาช่วยในการสอนในบางครั้ง

การวัดผล และประเมินผล

การวัดผล และประเมินผลทางการเรียน ได้กำหนดไว้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนด คือ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะด้านการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนประเมินเมื่อจบในแต่ละเรื่อง ถ้าผู้เรียนไม่ผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและประเมินผลซ้ำอีกครั้ง และเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นกระบวนการโดยก่อนสอนต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ส่วนการวัดผลเพื่อตัดสินผลการเรียนนั้น ให้เลือกประเมินผลเฉพาะผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่สำคัญให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และเน้นกระบวนการผู้เรียนจะต้องมีเวลาเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด และผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังร้อยละ 60 ของจุดประสงค์ทั้งหมด

โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ซึ่งจนถึงบัดนี้ เป็นเวลา 4 ปี ซึ่งตลอดระยะเวลา 4 ปี ที่โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ยังไม่เคยมีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเต็มรูปแบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบว่าสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนวัดบึงทองหลางเป็นอย่างไร มีปัญหา ข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนานั้นว่าเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2535: 203)

4. การประเมินหลักสูตร

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นผลให้สถานศึกษา ต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพเพื่อรองรับการตรวจรับรองคุณภาพจากภายนอกตามมาตรา 48 ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประเมินเพื่อชี้วัดคุณค่า ความสำเร็จของหลักสูตร ตรวจสอบปัจจัยสู่ความสำเร็จ รวมทั้งรวบรวมสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และผลจากการประเมินยังเป็นหลักฐานแสดงถึงคุณภาพของสถานศึกษาอีกนัยหนึ่งด้วย (นิตยา สำเร็จผล. 2546: 34)

4.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ และตัดสินคุณค่าผลสัมฤทธิ์ของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Taba. 1962: 312) และยังเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลิตผล กระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือทางเลือกต่าง ๆ เพื่อออกแบบให้นำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524: 3-4) การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาคุณค่าความเหมาะสมของสิ่งที่ปรากฏในเอกสารที่เขียนขึ้นมา การพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบในระบบของการทำงานด้านการศึกษา และการพิจารณาถึงความเหมาะสมของศาสตร์แขนงต่าง ๆ ที่นำมาจัดหรือบรรจุไว้เป็นข้อกำหนดสำหรับการจัดการศึกษา (โชติ เพชรชื่น. 2536: 570) การประเมินหลักสูตรอาจมีจุดมุ่งหมายในการประเมิน เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรเพื่อตัดสินความถูกต้องในการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร การบริหารงานด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร และเพื่อติดตามผลผลิตที่ได้ (ทิศนา แขมณี. 2526: 53) การประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529: 211) การประเมินหลักสูตรเป็นการการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3 ระยะ คือ ประเมินหลังจากได้ร่างหลักสูตรแล้ว ประเมินขณะที่กำลังอยู่ในระหว่างการใช้หลักสูตร และประเมินหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว (สงัด อุทรานันท์. 2532: 353) ทิศนา แขมณี (2526: 51) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า เป็นกระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกวิถีทางในการจัดการศึกษาและการจัดทำหลักสูตร และสันต์ ธรรมบำรุง (2527: 155) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรยังเป็นการศึกษาส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหากิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน และการวัดผล นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรยังเป็นกระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่าการปฏิบัติจริงนั้นได้ผลใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2533: 18) ซึ่งการเปรียบเทียบนี้จะดำเนินการหลังจากได้มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้ว การประเมินในลักษณะนี้เป็นการติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่ามีความสามารถและประสบความสำเร็จในการทำงานได้ผลมากน้อยเพียงใด (สงัด อุทรานันท์. 2532: 280)

ดังนั้นการประเมินหลักสูตร จึงเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงานและตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรว่า

มีคุณค่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อหลักสูตรใช้เป็นแนวทางในการตัดสินที่จะปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรต่อไป

4.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

สุนีย์ ภู่พันธ์ (2546: 250-251) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้นโดยดูว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น สามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร

2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่า ลักษณะส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตรในแง่ต่างๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผล สอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่

3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอะไร

4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการ และการบริหารงานด้านหลักสูตรเป็นไปตามที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาแนวทางแก้ไขระบบบริหารหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่

6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตร

7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไป หรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตร

4.3 ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข (2547: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกจุด ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดีขึ้น

2. ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินชี้ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียที่เกิดขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล จะชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสียที่เกิดขั้น จึงสามารถช่วยในการวางแผนการเรียนการสอน

3. ช่วยในการส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถทราบระดับการเรียนและการพัฒนาของตน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน

4. ช่วยในการปรับปรุงการบริหารในสถานศึกษา และจะปฏิบัติงานของบุคลากร

5. ช่วยในการแนะแนวทั้งด้านการเรียนและอาชีพแก่ผู้เรียน

6. ช่วยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนา

7. ช่วยในด้านการสื่อสารโรงเรียนกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนด้วย

8. ช่วยให้นักเรียนสามารถวางโครงการส่งเสริมความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล (Individual Program) เป็นการส่งเสริมนักเรียนที่มีพรสวรรค์ในทางใดทางหนึ่งให้ได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่

4.4 เกณฑ์การประเมิน

Stufflebeam ประธานคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินเอกสารและโครงการทางการศึกษา คณะกรรมการชุดนี้ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการประเมินต่างมีความเชื่อว่า การประเมินเป็นสิ่งจำเป็นสาหรับกิจกรรมของมนุษย์ การประเมินที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีกว่า เกณฑ์การประเมินที่ไม่ดีจะเป็นตัวถ่วงและทำลายความเจริญก้าวหน้า คณะกรรมการจึงได้เสนอเกณฑ์ เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน ซึ่งสามารถจัดได้ 4 หมวด ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2536: 111-113)

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึง *ความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน* ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง มาตรฐานการใช้ประโยชน์นี้ประกอบด้วยเกณฑ์ 1.1–1.8 มีคุณลักษณะดังนี้

1.1 การระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการใช้สารสนเทศ

1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน

1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง

1.4 การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน

1.5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน

1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

1.8 การประเมินส่งผลกระทบในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรฐานการเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง ปฏิบัติได้ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า มาตรฐานความเป็นไปได้ประกอบด้วยเกณฑ์ 2.1 – 2.3 มีคุณลักษณะดังนี้

2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2.2 การเป็นที่ยอมรับได้ทางการเมือง

2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้ทำอย่างถูกต้องตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน

มาตรฐานความเหมาะสม ประกอบด้วยเกณฑ์ 3.1 –3.8 มีคุณลักษณะดังนี้

3.1 การกำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ

3.2 การแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรม และโปร่งใส

3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน

3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ

3.5 การคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

3.6 การเคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง

3.7 รายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ยุติธรรมและข้อเสนอทั้งจุดเด่นจุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน

3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

มาตรฐานความถูกต้อง ประกอบด้วยเกณฑ์ 4.1–4.11 มีคุณลักษณะดังนี้

4.1 การระบุวัตถุของการประเมินอย่างชัดเจน

4.2 การวิเคราะห์บริบทของการประเมินอย่างเพียงพอ

4.3 การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน

4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน

4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง

4.6 การพัฒนาเครื่องมือ และการเก็บข้อมูลที่เที่ยงตรง

4.7 การจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และรายงาน

4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.10 การลงข้อสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน

4.11 การเขียนรายงานมีความเป็นปรนัย

เกณฑ์ที่แสดงความเป็นหลักสูตรที่ดี อาจใช้เกณฑ์ที่ เซเลอร์และคณะ (saylor and Arthur. 1981,48) เสนอไว้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติของความรู้ เป้าหมายกำหนดชัดเจน เป็นที่เข้าใจ สะท้อนคุณค่าและเจตนารมณ์ชัดเจนลึกซึ้ง สมดุล เป็นจริง เปิดโอกาสให้ปรับให้เหมาะสมได้

2. ประสบการณ์การเรียนรู้เน้นการเรียนรู้โดยการนำตนเอง สัมพันธ์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร เป้าหมายและประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกกลุ่มพฤติกรรม ประสบการณ์

การเรียนรู้เน้นการพัฒนาตัวเอง ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ความเชี่ยวชาญเฉพาะ หลักสูตรสะท้อนให้เห็นความตั้งใจในการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม

3. หลักสูตรสนองความต้องการทางการศึกษาของประชากรและชุมชน ประสบการณ์การเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการจากภายนอกถูกนำมาปรับเข้าในกระบวนการของหลักสูตรอย่างสมดุล หลักสูตรได้รวบรวมความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าผสมผสานไว้ด้วย

4.5 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร (Models for evaluation of curriculum)

การดำเนินงานที่มีระเบียบแบบแผน เป็นระบบ และมีรูปแบบที่แน่นอน ชัดเจน ย่อมจะเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการดำเนินงาน ดังนั้น การประเมินผลทางการศึกษา การรู้จักเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสม ย่อมทำให้การประเมินนั้นมีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อถือได้ (Reliability) (นิศา ชูโต. 2527: 15) การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผลเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535: 60)

วิธีการประเมินที่จะได้ข้อมูล และเหมาะสมนั้นก็คือ การคิดหารูปแบบของการประเมินที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประเมิน (สมบูรณ์ ชิตพงศ์. 2529: 1) สรุปว่า ในการประเมินหลักสูตรนั้น การกำหนดรูปแบบของการประเมินเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งสเตดแมน (Steadman. 1967: 55) ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่าวิธีการประเมินหลักสูตรที่ดำเนินการอย่างมีระเบียบแบบแผนนั้น มักเลือกรูปแบบการประเมินรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบและไม่มีรูปแบบใดของการประเมินที่สามารถใช้ได้อย่างอเนกประสงค์ซึ่ง โชติ เพชรชื่น (2536: 571) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินต่าง ๆ ที่นำมาใช้ว่า จะเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับธรรมชาติของสิ่งที่ต้องการประเมิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการประเมิน สถานการณ์ของหลักสูตรที่ใช้ สิ่งที่จะช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรหรือคุณค่าที่จะได้จากรูปแบบการประเมินและสามารถอธิบายการปฏิบัติตามโครงการประเมิน

รูปแบบของการประเมินหลักสูตรนั้น ได้มีผู้เสนอไว้หลายรูปแบบ ซึ่งแบ่งออกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model)

รูปแบบที่จะเน้นที่วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมิน ผู้ประเมินจึงต้องพยายามกำหนดจุดมุ่งหมาย ตลอดจนตีค่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้เพื่อใช้ในการพิจารณาดูว่า สิ่งที่ต้องการประเมินได้บรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ความคิดตามแนวนี้ได้แก่

1.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler S Model of Evaluation)

ไทเลอร์ (Tyler. 1949: 110-125) ได้กล่าวถึง การประเมินว่า การประเมินควรใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยที่จุดมุ่งหมายนั้นเป็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่

ต้องการ การประเมินหลักสูตรจึงเป็นการพิจารณาดูความก้าวหน้าของนักเรียนว่า เกิดพฤติกรรมตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ โดยเสนอองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้งสามจะต้องสัมพันธ์กัน ดังภาพประกอบ 3

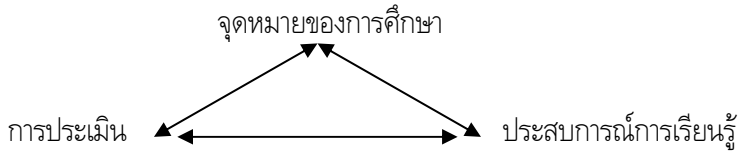

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

1.2 รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond S Model of Evaluation)

แฮมมอนด์ (Hammond. 1969: 1-17) ได้เสนอรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้เป็นมิติ 3 ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดระบบชั้นเรียน และตารางสอน เนื้อหาวิชา วิธีสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และค่าใช้จ่าย

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครอบครัว และชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ ความจำ เจตคติ และทักษะ

1.3 แนวคิดของ เมทเฟสเซล และไมเคิล (Metfessel and Michael)

เมทเฟสเซลและไมเคิล (Melfessel and Michael. 1967: 931-943) เสนอว่า การประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตาม ควรใช้วัตถุประสงค์เป็นหลักของการประเมิน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ต้องมาจากการพิจารณาของนักการศึกษา นักปรัชญา นักจิตวิทยา นักเรียน และบุคคลทุกอาชีพที่อยู่ในสังคมนั้น

2. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model)

รูปแบบนี้ถือว่า ถ้าจะประเมินผลผลิตของหลักสูตร ต้องอาศัยเกณฑ์ภายนอกของระบบหลักสูตรแล้วถ้าเป็นการประเมินการเรียนการสอน หรือเนื้อหาวิชาต้องอาศัยเกณฑ์ภายในของระบบหลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการประเมิน โดยพิจารณาว่า สิ่งที่ต้องการประเมินมีคุณค่าถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผู้พิจารณากำหนดเกณฑ์หรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรนั้น ๆ รูปแบบการประเมินตามแนวความคิดนี้ ได้แก่

2.1 รูปแบบการประเมินของสเตก (Stake S Countenance Model) องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นหลักสูตร โดยไม่ได้เน้นเฉพาะกระบวนการของหลักสูตรแต่ประการเดียว แต่กล่าวถึงสิ่งที่มาก่อนการใช้หลักสูตร และผลที่เกิดขึ้นหลังจากใช้หลักสูตรแล้ว การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดนี้ต้องมีการรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ แห่ง เพื่อใช้ในการอธิบาย และการตัดสินใจว่า หลักสูตรในแต่ละส่วนสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังประเมินความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร และความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริง กับสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นด้วย

สเตก เสนอวิธีการประเมินหลักสูตรในรูปแบบของเมตริกส์ (Matrix) 2 ประเภท คือ เมตริกส์การอธิบาย และเมตริกส์การตัดสินใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เมตริกส์การอธิบาย แบ่งเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวการณ์ที่คาดหวังว่า จะต้องมีอยู่ก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดังที่คาดหวัง

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานตามที่คาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือ ก่อให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริง ก่อนที่จะเริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ตามที่สังเกตได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้รับหลังจากที่การเรียนการสอนจบลงแล้ว

จากแนวคิดของสเตกที่เสนอไว้ สามารถเขียนเป็นแผนในภาพประกอบ 4 ดังนี้

	ผลที่คาดหวัง	ผลที่เกิดขึ้นจริง		มาตรฐานที่ใช้	ที่มาของการตัดสินใจ
สิ่งที่นำเข้ามา	1	4			
กระบวนการ	2	5			
ผลผลิต	3	6			

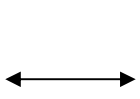

เมตริกส์การอธิบาย = ความสอดคล้อง

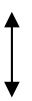

เมตริกส์การตัดสินใจ = ความสัมพันธ์

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการประเมินของสเตก

ในแนวตั้ง ได้แก่ ช่อง 1-2-3 และ 4-5-6 ต้องมีความสัมพันธ์กัน เพื่อดูว่าสิ่งที่นำเข้ามาเอื้ออำนวยต่อการก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกระบวนการสอนหรือไม่ และทำให้ผลผลิตสัมพันธ์กับสิ่งที่นำเข้ามาและกระบวนการหรือไม่

ในแนวนอน ได้แก่ ช่อง 1-4 ช่อง 2-5 และช่อง 3-6 ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกันทั้งนี้เพื่อต้องการตรวจสอบว่า ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่คาดหวังไว้หรือไม่ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งสองแนวแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์กันในแนวตั้งและมีความสอดคล้องกันในแนวนอน แสดงว่า หลักสูตรนั้นสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมตริกส์การตัดสินใจ

เมตริกส์การตัดสินใจจำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกส์การอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้สำหรับที่มาของการตัดสินใจ ควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วยคือ ต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อหลักสูตร

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Model)

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาหรือผู้มีหน้าที่ต้องตัดสินใจ โดยอาศัยการประเมิน เปรียบเทียบข้อมูลหรือสิ่งที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานของหลักสูตรกับมาตรฐานที่ผู้ประเมินกำหนดไว้ ผู้ที่เสนอรูปแบบตามแนวนี้ ได้แก่

3.1 รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (The CIPP Model of Evaluation)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1969: 28) ได้เสนอรูปแบบซิปป์ (CIPP Model) เป็นรูปแบบในการประเมินหลักสูตร โดยเน้นว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือก และวิธีการที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาดูว่า ควรใช้การประเมินแบบใด เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของหลักสูตร

การประเมินที่ใช้รูปแบบซิปป์ (CIPP Model) มีการพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

3.1.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม สภาพที่พึงปรารถนา และสภาพที่เป็นจริง บ่งชี้ถึงปัญหาและความต้องการ อันนำไปสู่การตัดสินใจ

3.1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินการใช้ทรัพยากรเพื่อวิเคราะห์ทางเลือกสำหรับการวางแผน และการออกแบบการใช้หลักสูตร

3.1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินกระบวนการต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตร สำหรับการตัดสินใจว่าจะดำเนินการด้วยวิธีใด จะแก้ไขอย่างไร

3.1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินองค์ประกอบที่เป็นผลผลิต และผลกระทบของการใช้หลักสูตรว่า เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และยังเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรหรือยกเลิกการใช้

สตัฟเฟิลบีม ได้เสนอรูปแบบเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรหรือโครงการ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ชื่อ ซิปป์โมเดล (CIPP Model) คำว่า ซิปป์ มาจากอักษรย่อของคำ 4 คำ คือ

C	=	Context	คือ	บริบท
I	=	Input	คือ	ปัจจัยเบื้องต้น
P	=	Process	คือ	กระบวนการ
P	=	Product	คือ	ผลผลิต

ความสัมพันธ์ของประเภทการประเมิน และประเภทการตัดสินใจในรูปแบบประเมินหลักสูตรแบบซิปป์ อาจสรุปได้เป็นแผนภูมิ ดังภาพประกอบ 5

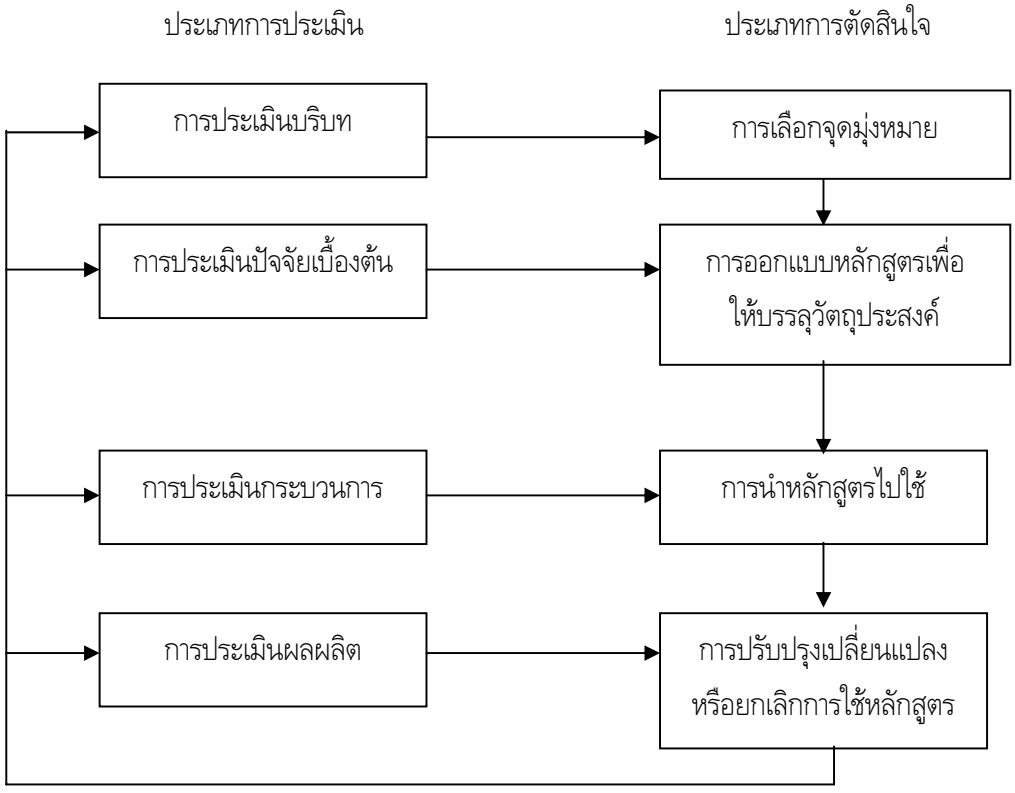

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมเป็นรูปแบบที่เน้นเกี่ยวกับการตัดสินใจทางด้านการศึกษา โดยสตัฟเฟิลบีม ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวทางของการตัดสินใจไว้ 4 แนวทาง คือ

1. การตัดสินใจเพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง หรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดสิ้น

2. การตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างแต่ยังคงรักษาหรือคงสภาพการเดิมไว้

3. การตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

4. การตัดสินใจนำสิ่งใหม่เข้ามาในระบบ โดยใช้วิธีการทดลองและสืบค้นหาอย่างมีระบบ

จากแนวทางของการตัดสินใจทั้ง 4 แนวทาง ดังกล่าวนี้ สตัฟเฟิลบีมได้กำหนดรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจเป็น 4 อย่าง คือ

	คาดหวัง (Intended)	เกิดขึ้นจริง (Actual)
จุดหมายปลายทาง (End)	1. การประเมินบริบทตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning)	4. การประเมินผลผลิตตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อ (Recycling)
วิธีการ (Means)	2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring)	3. การประเมินกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ (Implementing)

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่กำหนดไว้ ว่าจะดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นผลที่คาดไว้ กระทำโดยการประเมินบริบท (Context Evaluation)

2. การตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม การวางรูปแบบการดำเนินการตามทรัพยากรที่มีอยู่ การพิจารณาแหล่งทรัพยากร กระทำโดย การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกิดขึ้นจริง ๆ กระทำโดยการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

4. การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการใช้หลักสูตรมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะทำการปรับปรุงอาจแก้ไขหรือพัฒนาตรวจสอบความสำเร็จหรือปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตรอื่น ๆ หรือล้มเลิก ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจริง กระทำโดยการประเมินผลิต (Product Evaluation)

ในส่วนของรูปแบบของการประเมินในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การประเมินบริบท เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรโดยทั่วๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการประเมินนั้นมี 2 วิธี คือ

1.1 Contingency Mode เป็นการประเมินบริบท เนื้อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนา เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง การประเมินข้อเสนอแนะต่าง ๆ

1.2 Congruence เป็นการประเมินโดยเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งจะทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ใดสามารถจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อทราบข้อสนเทศเพื่อนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสัมฤทธิ์ผล เป็นการประเมินสมรรถภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอัตรากำลัง เวลา งบประมาณ

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินหลักสูตรเมื่อได้มีการดำเนินการตามที่ได้วางไว้แล้วเพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้กับผู้รับผิดชอบโครงการเป็นระยะ การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของส่วนที่ได้ออกแบบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานหลักสูตร

3.2 เพื่อหาข้อสนเทศต่างๆ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร

3.3 เพื่อเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงาน

4. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลผลิตและผลกระทบของโครงการหรือหลักสูตรว่าได้ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพื่อเป็นการนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการหรือหลักสูตรเพื่อเริ่มโครงการใหม่ซึ่งสามารถแสดงได้ในตาราง 13

ตาราง 13 วิธีการประเมินองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ของสตัฟเฟิลบีม

องค์ประกอบ	วิธีการประเมิน
บริบท	บรรยายสภาพแวดล้อม เปรียบเทียบปัจจัยป้อนเข้าและผลผลิตที่เป็นจริงกับที่คาดหวัง เปรียบเทียบระบบการปฏิบัติหน้าที่น่าจะเป็นและเป็นไปได้ วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับที่เป็นจริง
ปัจจัยเบื้องต้น	บรรยายและวิเคราะห์ทรัพยากรมนุษย์และวัสดุที่เหมาะสม ยุทธวิธีแก้ปัญหาและการออกแบบกระบวนการที่เกี่ยวข้องที่เป็นไปได้และประหยัด
กระบวนการ	รวบรวมข้อมูลโดยเฉพาะสำหรับตัดสินใจในโครงการและบรรยายกระบวนการที่เป็นจริง
ผลผลิต	กำหนดเกณฑ์การวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์โดยการเทียบผลการวัดกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และแปลความหมายผลผลิตในรูปของข้อมูลที่ได้จากองค์ประกอบทั้ง 3 เป็นพื้นฐาน

ด้วยรายละเอียดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การประเมินโดยใช้รูปแบบของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นการประเมินที่ปฏิบัติเป็นขั้นตอน ต่อเนื่องเป็นวัฏจักร มีระบบและสามารถย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน กล่าวคือ การประเมินบริบท ก็เพื่อการวางแผน การตั้งจุดประสงค์การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วิธีการที่เหมาะสม การประเมินกระบวนการ ก็คือ การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อตัดสินใจในเรื่องของการดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดหลักสูตรก็ประเมินผลผลิต

3.2 รูปแบบการประเมินของ โพรวัส (Provus S Discrepancy of Evaluation Model)

โพรวัส (Provus. 1971: 170–174) เป็นผู้คิดรูปแบบนี้ขึ้น และเป็นผู้ที่ให้คำจำกัดความของการประเมินว่า เป็นศิลปะของการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติงานของโครงการ

การประเมินโดยการเปรียบเทียบนี้ จะกระทำในทุกๆ ขั้นตอนของระบบหลักสูตรถ้าหากพบข้อบกพร่องของขั้นตอนใด ก็จะแก้ไขปรับปรุงในขั้นตอนนั้นๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา

การประเมินในแต่ละขั้นตอนของโพรวัส เขียนเป็นแผนภาพได้ดังภาพประกอบ 6

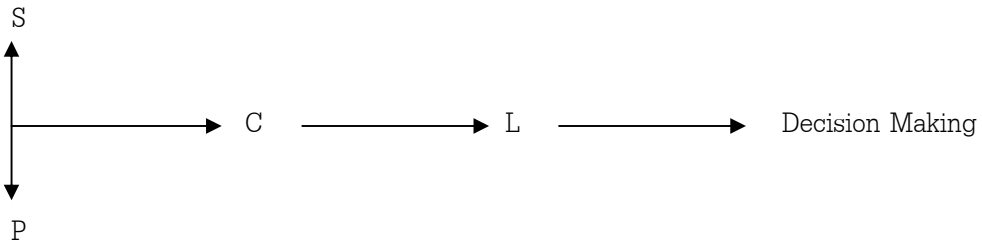

ภาพประกอบ 6 การประเมินในแต่ละขั้นตอนของโพรวัส

S หมายถึง มาตรฐานที่ผู้ประเมิน ผู้เกี่ยวข้อง และคณะผู้บริหารได้กำหนดขึ้น

P หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากสิ่งที่เกิดขึ้น หรือที่กำลังดำเนินอยู่

C หมายถึง การเปรียบเทียบข้อมูลมาตรฐานเพื่อดูว่ามีความแตกต่างหรือเหลื่อมล้ำกันมากน้อยประการใด

D หมายถึง ความแตกต่างหรือความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นระหว่างมาตรฐานที่ตั้งไว้กับสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เมื่อทำการพิจารณา D แล้วหากพบว่า ขั้นตอนใดใช้ได้ จะตัดสินใจดำเนินการในขั้นต่อไปอย่างไรแต่หากพบข้อบกพร่องขั้นตอนใด ผู้ประเมินต้องถามตนเองเพื่อให้ได้คำตอบว่าทำไมจึงเกิดข้อบกพร่องที่มาจากสาเหตุนั้นแล้วใช้วิธีการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนได้ดังภาพประกอบ 7

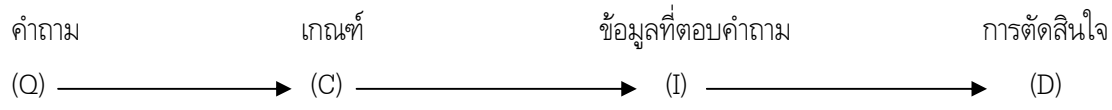

ภาพประกอบ 7 รูปแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตามรูปแบบนี้ การประเมินจะต้องทำโดยผู้ประเมินคณะหนึ่ง ที่ได้วางมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้ ต่อจากนั้น การประเมินทุกอย่างจะต้องดำเนินไปโดยการหาข้อมูลใหม่ และทำการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานที่วางเอาไว้เป็นเกณฑ์ นับเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในทุกขั้นตอนของการประเมินและตลอดโครงการอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การประเมินหลักสูตรนั้น สามารถเลือกใช้รูปแบบของการประเมินได้หลายรูปแบบ จากรูปแบบการประเมินที่จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังกล่าว ธนวรรธน์ อิ่มสมบูรณ์ (2528: 27) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลในปัจจุบันเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นระบบ โดยเน้นการประเมินทั้งระบบ (Systems Approach) ซึ่งเป็นการมองทุกส่วน และทุกองค์ประกอบตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโดยให้ความสำคัญของแต่ละส่วนใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบซิปป์ เป็นลักษณะการประเมิน ซึ่งไม่เน้นตัดสินคุณค่าผู้เข้าร่วมการศึกษาจะมีความคิดเห็นในเชิงบวกหรือลบก็ได้ การประเมินหลักสูตรแบบซิปป์ถือว่ามีความทันสมัยกว่ารูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบอื่นๆ เพราะจะให้แนวทางแก่ผู้ประเมินว่าควรตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น จะยุติปรับปรุงหรือพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการประเมินอื่น ๆ แล้ว มีความเป็นระบบมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ เช่นเดียวกับที่ สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2529: 1) กล่าวไว้ว่า สตัฟเฟิลบีมได้เสนอความคิดในการประเมินอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการประเมินโครงการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง จนอาจจะกล่าวได้ว่า เกือบจะไม่มีนักประเมินคนใดที่ไม่รู้จัก ซิปป์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ดังแนวคิดที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงข้อดีของรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ ไว้หลายประการเช่น

1. จะเน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น (สงัด อุทรานันท์. 2532: 279)

2. สามารถนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งดำเนินติดต่อกันมาในช่วงเวลาที่กำหนด เป็นการประเมินผลที่มีทั้งแบบประเมินระหว่างการดำเนินการ และแบบประเมินรวบยอดอยู่ด้วยอย่างสมบูรณ์ (ฉลอง บุญญานันต์. 2528: 56)

3. เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการใช้ข้อมูลย้อนกลับในกระบวนการต่างๆ ต่อเนื่องกัน และเป็นวัฏจักรที่ครบวงจร ผลจากการประเมินมีประโยชน์สำหรับผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ (โชติ เพชรชื่น. 2536: 573)

จากข้อดีเหล่านี้ จึงทำให้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) สามารถประเมินคุณภาพของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ทำให้หาคำตอบได้ว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ได้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีข้อผิดพลาดปัญหา อุปสรรคประการใดจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมได้อย่างไร

ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ของสตัฟเฟิลบีม จึงเหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครได้ เพราะรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ ไม่เน้นการวิเคราะห์ที่จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบที่ประเมินองค์ประกอบทุกๆ

ด้าน ของหลักสูตรตั้งแต่ บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต สามารถประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรทั้งหมด ตั้งแต่ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา คุณลักษณะของครูผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร ตลอดจนผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่จะให้ทราบถึงข้อดีข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น

5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรพล ทองชาติ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพความต้องการและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 2 ในด้านความเข้าใจหลักสูตร การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สรุปผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีการปฏิบัติด้านความเข้าใจในหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน และสื่อการเรียนการสอน ด้านการ เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีการจัดการเรียนการสอนทุกด้าน แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการจัดกิจกรมการเรียนการสอนในเรื่อง การเข้าสอนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา และด้านสื่อการเรียนการสอนในเรื่องให้นักเรียนมีโอกาสใช้อุปกรณ์ และใช้เครื่องมือในการวิจัยของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกัน ด้านความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาอาชีพ กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ การวัดและประเมินผล ขาดห้องปฏิบัติการ สื่อการสอน และเอกสารในการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ

อุทัย บุญประเสริฐ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อสถานศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยภาพรวมแล้วด้านประสิทธิภาพในการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับมีประสิทธิภาพมาก และความมีประสิทธิภาพนั้นเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารผ่านการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับมาก ส่วนที่ส่งผลมากชัดเจนคือการส่งผลในงานด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว ปรากฏว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางและผลกระทบที่เกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาผ่านการฝึกอบรมเมื่อพิจารณาโดยรวมก็อยู่ระดับปานกลาง

เช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นการเฉพาะ พบว่ามีการส่งผลกระทบในระดับมาก ในองค์ประกอบด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ทางการศึกษา

วิทยา แสงงาม (2541: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานมวย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยส่วนที่ต้องแก้ไขในเรื่องอัตราเวลาเรียนที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

ยุทธนา อุทโธ (2541: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานกระติบข้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แนวการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน โดยหลักสูตรครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะกระบวนการ และต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องเวลาเรียน และจัดให้มีกิจกรรมทักษะนอกเวลา

ศราวุธ อรรถานุรักษ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (P=0.012)และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการใช้สื่อ (P=0.403) และด้านการใช้วิธีสอน (P=0.106) 2) ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนภาษาไทยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการใช้วิธีสอน(P=0.012) การใช้สื่อในการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน โดยพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี ปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการใช้สื่อ โดยพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และในด้านการใช้วิธีสอนโดยพบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปีมีพฤติกรรมการสอนภาษาไทยแตกต่างกัน

อัญชลี มัดธนู (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ เขตการศึกษา 5 (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับ

หลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบในการให้บริการ ด้านการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการจัดทำข้อมูลของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิทยากรท้องถิ่น ด้านการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการจัดทำข้อมูลความถนัด และสนใจของนักเรียน ด้านการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารหลักสูตร และด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รายการที่โรงเรียนปฏิบัติมาก คือ มีแผนผังการใช้อาคารเรียนและห้องเรียน มีการมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการจัดบริเวณโรงเรียนอย่างสะอาด ร่มรื่น สวยงาม

ธัญวิชญ์ ไตรรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แขนงงานเลือก เรื่องพืชสมุนไพรในชุมชนสระคูณ ผลงานวิจัยพบว่า ด้านสภาวะแวดล้อมของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน แต่อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเบื้องต้น บริเวณ อาคารสถานที่ มีพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอนมีเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีผู้รู้ในชุมชนที่พร้อมจะร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูและนักเรียนพร้อมและมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ปลูกฝังให้นักเรียนรัก หวงแหน และภูมิใจในท้องถิ่นของตน นักเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานที่จริง ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ รู้จักวางแผนในการทำงาน มีการเชิญผู้รู้ในชุมชนมาร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลเน้นกระบวนการเท่ากับผลงาน ด้านผลผลิต นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นของตนอยู่ในระดับมาก นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีทักษะในการใช้มือและเครื่องมือในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ปรับปรุงการทำงานของตนเองอยู่เสมอ รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน

สำราญ หาญประเสริฐ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กรรมการมีส่วนร่วมระดับ “น้อย” ส่วนกรรมการที่เป็นครูและผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมมากเกือบทุกด้าน ปัญหาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีปัญหาอยู่ระดับกลางเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ปัญหาเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น กรรมการขาดความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ทราบขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของตนเอง ปัญหาที่เกิดจากบุคลากรของโรงเรียน เช่น ผู้บริหารและครูไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าไปก้าวก่ายอำนาจหน้าที่และเข้าไปตรวจสอบการทำงานของตน

และปัญหาที่เกิดจากกระบวนการบริหาร เช่น วิธีการคัดเลือกกรรมการยังไม่สามารถคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาได้ การไม่กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรรมการให้ชัดเจน

กรมวิชาการ (2545ข: บทคัดย่อ) ได้ติดตาม และประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมบุคลากรโดยใช้วิธีการประชุมชี้แจง อบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 80 ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของการวางแผนกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ส่วนปัญหาที่พบในการดำเนินงานส่วนใหญ่ คือ เรื่องระยะเวลาที่ไม่เพียงพอในการจัดทำ รองลงมาคือ การขาดอัตรากำลัง บุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความรู้ และความไม่ชัดเจนในการดำเนินงานบางเรื่อง ความช่วยเหลือที่ต้องการสูงสุดคือ คำแนะนำ และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์และเทคโนโลยี ตลอดจนเอกสารความรู้คู่มือต่างๆ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน และมีการตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และให้ความรู้ในการจัดทำที่ชัดเจนให้เข้าใจตรงกัน พร้อมกับมีเอกสารตัวอย่างให้ศึกษาล่วงหน้าและให้มีเวลาในการเตรียมการ 1 ปี

โรงเรียนสตรีนนทบุรี (2545: 1) ได้รวบรวมปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตรโรงเรียนกรมสามัญจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำเสนอต่อ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.สิริกร มณีรินทร์) ในการประชุมสัมมนาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี – นนทบุรี ในวันพฤหัสบดีที่ 4 กรกฎาคม 2545 ณ หอประชุมโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนต้องเร่งจัดทำหลักสูตรให้แล้วเสร็จทันเวลาที่กำหนด ทำให้ไม่มั่นใจว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีมาตรฐานหรือไม่ และข้อมูลที่ได้รับจากการอบรมจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในบางเรื่องไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ปัญหาด้านการจัดเอกสารการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ไม่มั่นใจว่าเอกสารที่ผลิตขึ้นมีคุณภาพเพียงพอ เพราะไม่มีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และอุปกรณ์ เทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสื่อ ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย

3. ปัญหาด้านเวลาเรียน เนื่องจากโรงเรียนต้องดำเนินการจัดการศึกษาทั้งหลักสูตรเก่า และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเกิดปัญหาการจัดเวลาเรียน และการให้สัญญาณเปลี่ยนคาบเรียน

4. ปัญหาด้านงบประมาณ ต้องใช้งบประมาณมากแต่ไม่ได้รับการจัดสรรเพิ่มเติม

5. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตร ได้แก่ ครูไม่มั่นใจว่าสาระหลักสูตรที่จัดทำขึ้น จะมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานช่วงชั้น และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจะต้องจัดนักเรียนไม่เกินห้องละ 30 คน

6. ความเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ได้แก่ นักเรียนบางส่วนไม่มั่นใจว่าจะสอดคล้องกับการสอบเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาได้ เอกสารประกอบการเรียนการสอนไม่เป็นรูปเล่ม ทำให้สูญหายทำให้ไม่แน่ใจว่าจะครอบคลุมหลักสูตร

7. ความเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตร ได้แก่ ผู้ปกครองกังวลว่านักเรียนไม่มีตำราที่จะทบทวนบทเรียน และไม่มั่นใจว่าจะเอื้อต่อการสอบเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษา

8. ความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ได้แก่ การนิเทศ ติดตามตรวจสอบ และให้คำแนะนำ และหน่วยงาน และองค์กรของรัฐ หรือเอกชนเข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือเรื่องการผลิตเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1 (2545: บทคัดย่อ) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาเขตการศึกษา 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำงานร่วมกับชุมชน และใช้กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยสังเคราะห์จากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัย พบว่า ปัจจัย และเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ในเรื่องการศึกษาของชุมชนร่วมกัน มีส่วนร่วม และสนับสนุนจากภาคภาคีอื่นๆ โครงสร้างของการจัดการศึกษาเป็นแบบแนวราบ และชุมชน มีเงื่อนไขพื้นฐานเพื่อการพัฒนา

สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำรายงานการวิจัยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 พบว่า ครู และผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร คือ ครูผู้สอนทำหน้าที่ในการแนะแนว ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดหา จัดทำ เลือกใช้ และพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน และการจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัด และประเมินผลการเรียนตามลำดับ ในด้านการบริหารหลักสูตร คือการบริหารงานวิชาการ สนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และการกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนครอบคลุมเป็นรูปธรรมตามลำดับ และในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล คือ ครูผู้สอนตรวจสอบ หรือประเมินตนเองเป็นระยะๆ ตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละคน การจัดสร้าง หรือจัดหาเครื่องมือในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ

ศุภมาศ การะเกตุ วินัย ปานโท้ และอุมาพร ปานโท้ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็น

ผู้แทนครูมีระดับการมีส่วนร่วมสูงที่สุด ส่วนคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด จากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจำแนกตามประเภทของคณะกรรมการโดยรวม ด้านการบริหารและการจัดการสนับสนุนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านคณะกรรมการ ได้แก่ การเป็นคนในชุมชน การมีเวลาว่าง การเป็นศิษย์เก่า ผลตอบแทน ส่วนด้านโรงเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การปฏิบัติของผู้บริหารและครู ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมด้านคณะกรรมการ ได้แก่ การไม่รู้บทบาทหน้าที่ การไม่มีเวลาว่าง ไม่ได้เป็นคนในท้องถิ่น สถานภาพไม่เอื้ออำนวย ส่วนด้านโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนจัดประชุมน้อย ผู้บริหาร และคณะครูไม่ให้ความสำคัญกับชุมชน

กรมวิชาการ (2546ข: บทคัดย่อ) ได้ติดตาม และประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2546 พบว่า สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 90 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งการเรียนรู้ ให้มีการสร้าง/ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี วางแผนนิเทศการใช้ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมากกว่าร้อยละ 97 วางแผนจัดการเรียนรู้โดยศึกษาเอกสารหลักสูตร กำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมากกว่าร้อยละ 90 ใช้การสาธิต เกม/เพลง และการระดมสมอง ครูผู้สอนร้อยละ 75.2 ทำวิจัยในชั้นเรียน และมากกว่าร้อยละ 90 วัดผลประเมินผลโดยใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ แบบทดสอบอัตนัย และแฟ้มสะสมงาน สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน ร้อยละ 92.0 จัดกิจกรรมลูกเสือ ร้อยละ 89.2 จัดกิจกรรมแนะแนว และร้อยละ 71.3 จัดกิจกรรมชมรมตามความสนใจ การปฏิบัติตามหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติหลังใช้แตกต่างจากก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และที่ปฏิบัติแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนแตกต่างอย่างชัดเจน คือ กล้าคิด กล้าทำ รับผิดชอบการกระทำของตนเอง รู้จักเสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้แหล่งข้อมูลและวิธีการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย

กรมวิชาการ (2546ค: 17) ได้สรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า หลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การปฏิบัติงานของผู้บริหาร และครูสูงขึ้น คือ ผู้บริหารส่งเสริมผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีการศึกษามาในการเรียนการสอน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ สำหรับครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการนำผลการวิจัยไปใช้ และแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ วิเคราะห์ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนของผู้เรียน และจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูมีวิธีจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการคิดปฏิบัติจริง และส่งเสริมคุณธรรม จัดการเรียนรู้โดยใช้การบรรยาย ระดมสมอง อภิปราย ค้นคว้าทำรายงาน สาธิต ประชุมกลุ่ม เกม

เพลง บทบาทสมมุติ และการศึกษานอกสถานที่ ใช้สื่อที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต และใช้สื่อ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ การวัดผลประเมินผลเน้นการประเมินผลครอบคลุมด้านความรู้ทักษะ คุณธรรม และค่านิยม อยู่ในระดับปานกลาง

ไนยนา ทองอยู่ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสภาพศึกษาในอำเภอเมืองสตูล ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาด้านการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น การศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น การเลือกใช้ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับสูง

พรรณทิพย์ บัวชุม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวม ด้านบุคลากร การจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคณะกรรมการการศึกษา เห็นว่า ได้มีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ด้านการให้บริการ ด้านการสร้างและเผยแพร่ และด้านการสนับสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกันจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับดี สำหรับผู้บริหาร มีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรไปพร้อมกันทำให้เกิดผลมากขึ้น สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจัดทำสื่อและใช้สื่อการเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับนักเรียน ส่วนใหญ่มีความสุขกับการเรียน เพราะนักเรียนได้คิด ได้ปฏิบัติ ได้แก้ปัญหาเอง และได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนถนัด สำหรับผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการการศึกษา ส่วนใหญ่มีบทบาทในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สรุปได้ว่า การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับโรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนเครือข่าย สามารถใช้ได้ในระดับหนึ่ง แม้จะมีปัญหาบ้างในทุกด้าน แต่ไม่รุนแรงถึงขั้นเกิดผลเสียหาย และคาดว่าจะสามารถใช้ได้เป็นปกติในปีการศึกษาต่อไป

รัชนี นามบัณฑิต (2546: บทคัดย่อ) ได้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต พบว่า ด้านบริบท มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้งด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้าง การจัดทำสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การออกแบบการเรียนรู้ การจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร มีความสอดคล้องในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในระดับมาก ครูมีจำนวนเพียงพอในระดับปานกลาง

เอกสารหลักสูตรมีครบในระดับมาก แต่เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อมีความพร้อมในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหาร และครู ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามขั้นตอน อยู่ในระดับมาก ส่วนกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ วางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ด้านการวัดผลประเมินผลพบว่ามีความเหมาะสม มีเอกสารการวัดผลประเมินผลที่เพียงพอ ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า มีการบริหารด้านวิชาการ คือการจัดตารางเรียนสอดคล้องกับโครงสร้าง การจัดเวลาเรียน การจัดครูเข้าสอนได้เหมาะสม มีการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต พบว่า ผู้บริหาร และกรรมการการศึกษามีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในระดับมาก

ฉรัต ไทยอุทิศ (2547: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักการ “Balanced Scorecard.” พบว่า ด้านการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า เป็นการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมโดยหลักการ BSC เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เข้ารับการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ และด้านเจตคติ หลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2)ด้านการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา พบว่า วิทยากรมีความสามารถอยู่ในระดับดี และ 4) ด้านงบประมาณและทรัพยากร พบว่า การใช้จ่าย งบประมาณ และทรัพยากรในการฝึกอบรมมีความประหยัด และคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ศึกษากระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และเพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านกระบวนการ ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต ด้านพฤติกรรมการเรียนผู้เรียนพบว่าอยู่ในระดับมาก ด้านความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตร การจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อกระทงที่ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คุณภาพสื่อความทันสมัยของสื่อและความหลากหลายของสื่อการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล การสอนซ่อมเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการจัดเวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร และครูผู้สอน พบว่า แตกต่างกัน ด้านปัญหา และข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อกระทงที่มีความถี่สูงสุด คือ ครูไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำหลักสูตร ครูไม่มีความชัดเจนในการวิเคราะห์หลักสูตรและเขียนแผนให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ครูไม่มีความ

ชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผล ขาดความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนนักเรียนบางคนมีปัญหาแตกต่างกันจึงยากแก่การช่วยเหลือ

กรมวิชาการ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนเครือข่ายที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2546 พบว่า ในด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่สร้างหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นเอง โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบในการทำ (ร้อยละ 74.8) ครูผู้สอนมากกว่าร้อยละ 70 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนมากกว่าร้อยละ 80 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน มีการประเมินผลโดยพิจารณาจากผลงาน และชิ้นงาน การทดสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ และการปฏิบัติ ครูผู้สอนร้อยละ 63.7 แก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยทำวิจัยง่าย ๆ ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษาและคุณลักษณะของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษาระดับมากในเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมของหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการและยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นดังนี้ หลักสูตรควรยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ทันยุคทันต่อเหตุการณ์ สนองความต้องการของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทุกกลุ่ม จะต้องเป็นรูปธรรม มีความชัดเจน และเนื้อหาสาระไม่มากและไม่ซ้ำซ้อน การจัดการเรียนต้องคำนึงถึงความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน และความรู้ความสามารถของบุคลากร ด้านบุคลากรต้องจัดครูผู้สอนให้ตรงกับสาขาที่เรียน ความถนัด และเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และพัฒนาบุคลากรให้ทันยุคทันสมัยอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2548: ออนไลน์) ได้สรุปผลการประเมินกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียนนำร่องของ สมศ. จำนวน 218 โรงเรียน ด้านผู้เรียน พบว่า จุดเด่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความชื่นชอบกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและนันทนาการ มีวงดุริยางค์และวงดนตรีพื้นเมืองของโรงเรียน ด้านความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์สิ่งของและร่วมบำเพ็ญประโยชน์ตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชนเสมอ จุดที่ควรพัฒนา พบว่า ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ทุกฝ่ายจึงควรให้ความสนใจในการพัฒนาศักยภาพด้านนี้ให้มากขึ้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ฝึกการใช้คำถามตั้งแต่คำถามง่าย ๆ ไปจนถึงคำถามที่ใช้ความคิดสูงขึ้น เช่น การถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ การถามให้อธิบาย การถามให้คิดวิเคราะห์ การถามให้คิดสร้างสรรค์ และสามารถสรุปข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาส่วนมากยังประสบปัญหาทั้งทางด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester. 1966: 413) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูงเกิดจากการส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน อภิปรายปัญหาการเรียนการสอนเปลี่ยนเป็นเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอน มีวิทยากรบรรยายประชุมปฏิบัติการในด้านเทคนิคการสอน การสร้าง และใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เป็นผู้จัดการเรียนการสอน เป็นผู้ให้ความรู้ และเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ดีกว่าครูที่ไม่มีส่วนร่วม

ยูเนสโก (UNESCO. 1978: 66) ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของบางประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ ศรีลังกา ว่ามีปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครู และผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครู เกี่ยวกับหลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียน ไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ประการสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดี ในการนำหลักสูตรไปใช้

โธมัส (Thomas. 1994: 1188) ได้วิจัยเรื่องความเข้าใจของครูผู้สอนในการเปลี่ยนวิธีการสอนจากการปฏิบัติตามสภาพของครูผู้สอน ใช้วิธีโดยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามครูผู้สอนที่มีวิธีการปฏิบัติ และแนะนำไปใช้ในโรงเรียน ผลปรากฏว่า อุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามสภาพการณ์ และเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย การวัดผลประเมินผลเปรียบได้กับกุญแจที่ช่วยครูให้ได้รู้นักเรียนในทุกๆ ด้าน ซึ่งเป็นเส้นทางใหม่ที่สำคัญที่ทำให้ครูรู้ดีว่า นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ตลอดจนนักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน และจัดได้ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ครบวงจร

โกลด์ (Gold. 2000: 2338) ได้ศึกษาเรื่อง การให้ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนในเขตเมืองครอบคลุมไปถึงความต้องการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง และเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และนักการศึกษา ชุมชนที่มีรายได้ต่ำจะมีปัญหาในการจัดการศึกษา และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

จากเอกสาร และงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในการบริหารหลักสูตรใดๆ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ หน่วยงานที่ดำเนินงานต้องมีความพร้อมในด้านทรัพยากรที่สอดคล้องกับการบริหารหลักสูตรนั้นๆ จึงจะทำให้การดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น การประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ว่าประสบผลสำเร็จในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด ผู้ศึกษาจึงทำการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model เป็นกรอบในการประเมิน คือ ประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. เกณฑ์การประเมินการใช้หลักสูตร
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,497 คน ดังนี้

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน

2. ครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนรายวิชา 8 กลุ่มสาระ จำนวน 97 คน

3. กรรมการการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 48 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 15 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน รวม 77 คน

4. นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง จำนวน 2,318 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 872 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 97 คน นักเรียน จำนวน 693 คน และกรรมการการศึกษา จำนวน 77 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 48 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 15 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ผู้วิจัยเลือกมาทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด จำนวน 338 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 355 คน เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เป็นนักเรียนที่ผ่านการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาแล้ว 3 ปี ในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และเป็นผู้ที่ต้องมีการประเมินตามหลักเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นเพื่อตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นของนักเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 693 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้แนวคำถามจากแบบสอบถามของ กรมวิชาการ (2548:170-198), รัชนี นามบัณฑิต (2546: 65-74), ฉรัต ไทยอุทิศ (2547: 347-455) และพรรณทิพย์ บัวชุม (2546:165-178) จำนวน 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร และ ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง มี 6 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจของผู้บริหารต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง จำนวน 8 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ มี 5 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ จำนวน 1 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามกรรมการการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง มี 6 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจของกรรมการการศึกษาต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง จำนวน 8 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ มี 5 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ จำนวน 8 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 21 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ มี 4ตอน

ตอนที่ 1 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ จำนวน 1 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน จำนวน 4 ฉบับ คือ

2.1 ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับ การส่งเสริม สนับสนุนด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการ

สอน การใช้สื่อการเรียนรู้ขอครูผู้สอน การปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ความเพียงพอของงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร และการดำเนินงานบริหารหลักสูตร

2.2 ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับ การอบรม/สัมมนา/ดูงาน ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวิธีการวัดผลประเมินผล

2.3 ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับ การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมการวัดผลและประเมินผล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการของโรงเรียน การเลี้ยงกบในชุมชน และการนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.4 ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสอนของครู การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและใช้สื่อ การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน และการนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

3. แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นการประเมินตามแบบ CIPP Model เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน และศึกษาลักษณะของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2523: 97-100) และศึกษาเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินตามแบบ CIPP Model

2. สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของการประเมินแบบซิปป์ กับการศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และใช้แนวคำถามจากแบบสอบถามของ กรมวิชาการ (2548:170-198), รัชนี นามบัณฑิต (2546: 65-74), ฉรัต ไทยอุทิศ (2547: 347-455) และพรรณทิพย์ บัวชุม (2546:165-178) และใช้การประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม มาเป็นแนวทางในการประเมิน ดังรายละเอียดในตาราง 14

ตาราง 14 รายละเอียดการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
เพื่อประเมินหลักสูตรในด้าน 1. บริบท	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	ความชัดเจน ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา
	วิสัยทัศน์	ความชัดเจน ความสอดคล้อง ความเป็นเอกลักษณ์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ			
	ภารกิจ	ความชัดเจน ความสอดคล้อง การสะท้อนความคิด และความเป็นไปได้ในการนำไปวางแผนปฏิบัติ			
	เป้าหมาย	ความสอดคล้อง และความครอบคลุม			
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ			
	โครงสร้างของหลักสูตร	ความเหมาะสม และความสอดคล้อง			
	รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ			
2. ปัจจัยเบื้องต้น	ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน	ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และความรับผิดชอบในการสอนของครูผู้สอน	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา - นักเรียน

ตาราง 14 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
		การอบรม/สัมมนา/ดูงาน และการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน
	สื่อการเรียนรู้	ความเหมาะสม ความเพียงพอ	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา - นักเรียน
		การส่งเสริมสนับสนุน และความพร้อมของสื่อการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน
		การมีส่วนร่วมในด้านสื่อการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- กรรมการการศึกษา
		การมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อและใช้สื่อการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน
	แหล่งการเรียนรู้	ความหลากหลาย ความเพียงพอ ความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา - นักเรียน
		การปรับปรุง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา
		การใช้แหล่งการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน

ตาราง 14 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
	งบประมาณ	ความเหมาะสม ความเพียงพอ	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา
		ความเพียงพอ	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร
3. กระบวนการ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การปฏิบัติของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา - นักเรียน
		การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร
		วิธีการสอนของครู ปัญหา และการแก้ไขปัญหา	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ครูผู้สอน
		การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- กรรมการการศึกษา
		ความพึงพอใจในการสอนของครูและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน
		การนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- กรรมการการศึกษา - นักเรียน

ตาราง 14 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
	การวัดผลประเมินผล	การปฏิบัติของครูผู้สอนในการวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่า แล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา - นักเรียน
		วิธีการวัดผลและประเมินผลของครูผู้สอน	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ครูผู้สอน
		การมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- กรรมการการศึกษา - นักเรียน
	การบริหารหลักสูตร	การวางแผน การเตรียมความพร้อม และการดำเนินการบริหารหลักสูตร	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่า แล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน
		การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การดำเนินงานบริหารหลักสูตร	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหาร
	การมีส่วนร่วมของชุมชน	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตร การถ่ายทอดความรู้ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่า แล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา
		การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และงานวิชาการ	ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์	แบบสัมภาษณ์	- กรรมการการศึกษา

ตาราง 14 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
4. ผลผลิต	ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	หาค่าร้อยละ ของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	แบบสำรวจข้อมูล	ครูประจำชั้น
		- ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ - คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน		
		- คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการศึกษา - นักเรียน
	ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	- ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร - ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย - ด้านโครงสร้างของหลักสูตร - ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน - ด้านสื่อการเรียนรู้ - ด้านแหล่งการเรียนรู้ - ด้านงบประมาณ - ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ด้านการวัดผลและประเมินผล - ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ให้น้ำหนักตามมาตราส่วนประมาณค่าแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	แบบสอบถาม	- ผู้บริหาร - ครูผู้สอน - กรรมการการศึกษา

ตาราง 14 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์สำหรับการประเมิน	เกณฑ์ในการแปลความหมาย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
		- ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน - ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - ด้านความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน - ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน			

3. วิพากษ์ และปรับแก้ไขข้อคำถามกับอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อให้ข้อคำถามมีความครอบคลุม เที่ยงตรง และเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของกลุ่มตัวอย่าง

4. นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ และพิจารณาความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน ในด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) พิจารณาหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับกิจกรรมแต่ละด้านเพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 248-249; อ้างอิงจาก Rowinelli & Hambleton. 1977) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 เป็นนักเรียนที่มีวุฒิภาวะ ความรู้ความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ที่สุด และที่ผู้วิจัยไม่นำแบบประเมินที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนอื่นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนกำหนดไว้ไม่เหมือนกัน รวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบโรงเรียนอื่นก็ไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 โรงเรียนวัดบึงทองหลางเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้แบบประเมินในครั้งนี้ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับฉลากเป็นห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ห้องเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ห้องเรียน

6. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย(Simple Correlation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 180-181) เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้สหสัมพันธ์เพียร์สัน Pearson's Product Moment Correlation และคัดเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.03-0.72 หลังจากนั้นพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และคัดเลือกข้อคำถามซึ่งพบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21-0.72 รวมทั้งฉบับ 79 ข้อ

7. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง โดยใช้ห้องที่เหลือจากการทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ห้องเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ห้องเรียน

8. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยการนำแบบประเมินที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ครบจำนวนที่ต้องการ รวมคะแนนเฉพาะข้อที่เข้าเกณฑ์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามชุดที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และ ชุดที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

9. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพมาจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ในการทำวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แล้วผู้วิจัยจึงนำหนังสือแนะนำตัวและอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

2.1 กรณีข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งและรับคืนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2.2 กรณีข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือเป็นทางการ มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นครูผู้สอนที่มีบทบาทหน้าที่เป็นประธานสายชั้น จำนวน 6 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 1 คน ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา จำนวน 8 คน ฝ่ายวัดผล จำนวน 7 คน และฝ่ายวิชาการโรงเรียน จำนวน 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 40 คน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง และให้เพื่อนครูช่วยสัมภาษณ์

2.2.3 แบบสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกรรมการการศึกษาที่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยการเข้าร่วมประชุม และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นประจำทุกครั้ง ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 33 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 6 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง และให้เพื่อนครูช่วยสัมภาษณ์

2.2.4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ซึ่งเป็นคณะกรรมการห้องเรียน ห้องเรียนละ 5 คน เป็นนักเรียนที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เพราะนักเรียนที่เป็นกรรมการห้องเรียนจะเป็นตัวแทนในการเข้ารับการอบรม ประชุม และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 80 คน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง และให้เพื่อนครูช่วยสัมภาษณ์

2.3 ข้อมูลที่เป็นผลการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากนักเรียนได้ทำการสอบปลายปีการศึกษา 2549 เรียบร้อยแล้ว โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แบบสำรวจข้อมูลด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบบสำรวจข้อมูลด้านความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และแบบสำรวจข้อมูลด้านความสามารถของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โดยครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เป็นผู้ให้ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 คัดเลือกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร จำนวน 5 ฉบับ (ร้อยละ 100) ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน จำนวน 97 ฉบับ (ร้อยละ 100) ฉบับที่ 3 สำหรับกรรมการการศึกษา จำนวน 77 ฉบับ (ร้อยละ 100) และฉบับที่ 4 สำหรับนักเรียน จำนวน 656 ฉบับ (ร้อยละ 94.66)

1.2 นำแบบสอบถามมาหาร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 หาคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด หรือ เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับมาก หรือ เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง หรือ เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับน้อย หรือ เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด หรือ เหมาะสมน้อยที่สุด

1.4 เปรียบเทียบค่าคะแนนการประเมินผลหลักสูตร ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ต้องการศึกษา

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นำคะแนนมาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยจัดจำแนก ลำดับ และนำมาประมวลให้เป็นข้อความโดยสรุป และหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

เกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

1. ระดับการประเมินการใช้หลักสูตรในด้านต่างๆ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด หรือ มีการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก หรือ เห็นด้วยมาก หรือ มีการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง หรือ เห็นด้วยปานกลาง หรือ มีการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย หรือ เห็นด้วยน้อย หรือ มีการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับความคิดเห็น และระดับปฏิบัติ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายทั้งด้านภาพรวม และรายด้าน โดยใช้คุณสมบัติเรื่องความต่อเนื่องของคะแนนไว้เป็นแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด หรือ เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับมาก หรือ เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง หรือ เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับน้อย หรือ เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด หรือ เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อความเชิงนิเสธ แปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับมากที่สุด หรือ เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับมาก หรือ เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง หรือ เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับน้อย หรือ เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด หรือ เหมาะสมน้อยที่สุด

2. ระดับการประเมินหลักสูตรในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปีการศึกษา 2549 โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปลายปีการศึกษา 2549 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระ โดยอาศัยแนวทางประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากระเบียบการวัดผลและการประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2544: 24) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 80-100 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (4) สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 70-79 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี (3) สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 60-69 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (2) สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 50-59 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำกว่าที่กำหนด (1) สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 0-49 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ (0) สรุปผล ไม่ผ่าน

3. ระดับการประเมินหลักสูตรในด้านความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปลายปีการศึกษา 2549 โดยใช้ผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ ปลายปีการศึกษา 2549 โดยใช้เกณฑ์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้น วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.00 หมายถึง ดีมาก สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ดี สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ต้องปรับปรุง สรุปผล ไม่ผ่าน

4. ระดับการประเมินหลักสูตรในด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปีการศึกษา 2549 โดยใช้ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปลายปีการศึกษา 2549 โดยใช้เกณฑ์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้น วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เวลาเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าร้อยละ 80 สรุปผล ผ่าน

เวลาเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าร้อยละ 80 สรุปผล ไม่ผ่าน

5. ระดับการประเมินหลักสูตรในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปีการศึกษา 2549 โดยใช้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ปลายปีการศึกษา 2549 โดยใช้เกณฑ์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้น วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.00 หมายถึง ดีมาก สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ดี สรุปผล ผ่าน

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ต้องปรับปรุง สรุปผล ไม่ผ่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 104)

สูตร $$P = \frac{f}{N} x 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 59)

สูตร $$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 74)

สูตร $$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ใช้สูตรของโรวิเนลลี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 248-249; อ้างอิงจาก Rowinelli & Hambleton. 1977)

สูตร $$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ

$\sum R$ แทน คะแนนรวมของแต่ละคน

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามและคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 180-181)

สูตร $$r_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\left[N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2\right]\left[N\sum Y^2 - \left(\sum Y\right)^2\right]}}$$

เมื่อ r_{XY} แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

X แทน คะแนนข้อคำถาม (Item)

Y แทน คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือจากทุกข้อ (Total)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 96)

สูตร $$\alpha = \frac{k}{k-1}\left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่วัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

$\sum S_t^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่าง

3.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนตามวุฒิการศึกษา โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 83)

สูตร $$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\overline{X_1}$ แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\overline{X_2}$ แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

3.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 95)

สูตร $$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้สูตร LSD (Least Significance Difference)

สูตร $$LSD = Z_{\alpha/2}\sqrt{bt(t+1)/6}$$

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 เพื่อจะได้ทราบว่าสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลางเป็นอย่างไร มีปัญหา ข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Evaluation Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1973: 128) ประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ฉบับ แบบสำรวจข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ และ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน จำนวน 4 ฉบับ รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 872 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรและค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F - distribution

df แทน ค่าองศาอิสระ

SS แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)

MS แทน ความแปรปรวน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

2.1 บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

2.3 กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.4 ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยงกบ ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

3.1 บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

3.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

3.3 กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.4 ผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูที่มีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 872 คน พบว่า

1.1 ผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป รวม 5 คน พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทุกคน และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปีขึ้นไปทุกคน

1.2 ครูผู้สอน พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด 74 คน (ร้อยละ 76.3) มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด 29 คน (ร้อยละ 29.9), อายุระหว่าง 31-35 ปี และ 36-40 ปี น้อยที่สุด 6 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด 73 คน (ร้อยละ 75.3) และสูงกว่าปริญญาตรี 24 คน (ร้อยละ 24.7) มีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด 50 คน (ร้อยละ 51.5) ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนตรงตามสาขาวิชาเอก/โทตามที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด

81 คน (ร้อยละ 83.5) ปฏิบัติการสอนตรงตามความถนัดทุกคน ช่วงชั้นที่รับผิดชอบในการสอนมี 2 ช่วงชั้นคือช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) จำนวน 48 คน (ร้อยละ 49.5) และช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) จำนวน 49 คน (ร้อยละ 50.5) รับผิดชอบสอน 11-17 คาบต่อสัปดาห์ มากที่สุด คือ 48 คน (ร้อยละ 49.5) ครูผู้สอนรับผิดชอบสอนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 48 คน (ร้อยละ 49.5), น้อยที่สุด คือ ศิลปะ จำนวน 6 คน รับผิดชอบการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกคน

1.3 นักเรียน พบว่า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 312 คน เป็นผู้หญิงมากที่สุด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 344 คน เป็นผู้หญิงมากที่สุด จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8

1.4 กรรมการการศึกษา พบว่า เป็นเพศชายมากที่สุด 46 คน (ร้อยละ 59.7) มีวุฒิการศึกษา ระดับอนุปริญญา/ปวส. มากที่สุด 28 คน (ร้อยละ 36.4) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด 32 คน (ร้อยละ 41.6) มีรายได้ต่อปีส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 80,000- 100,000 บาท จำนวน 36 คน (ร้อยละ 46.8)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

2.1 บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านบริบทของผู้บริหาร ครูผู้สอน และ กรรมการการศึกษา

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านบริบท								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
<u>จุดมุ่งหมาย</u>									
1. มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.80	.84	3.80	.89	3.69	.83	3.66	.52	ระดับมาก
2. มีความสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน	4.00	.00	3.96	.75	3.79	.71	3.80	.18	ระดับมาก
3. มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.20	.45	3.84	.59	3.64	.60	3.86	.29	ระดับมาก
4. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.60	.55	3.81	.68	3.64	.68	3.53	.50	ระดับมาก
รวม	3.80	.28	3.85	.44	3.69	.52	3.71	.27	ระดับมาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านบริบท								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
<u>วิสัยทัศน์</u>									
5. แสดงลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.40	.55	3.65	.89	3.88	.84	3.86	.30	ระดับมาก
6. มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ	4.00	.71	3.79	.84	3.69	.69	3.80	.60	ระดับมาก
7. มีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและสภาวะปัจจุบัน	4.40	.55	3.62	.67	3.47	.55	3.73	.15	ระดับมาก
8. มีเอกลักษณ์/สามารถสร้างศรัทธา/จุดประกายความคิดของบุคลากร	4.00	.00	3.75	.60	3.69	.59	3.80	.18	ระดับมาก
9. สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.20	.84	3.70	.75	3.62	.63	3.86	.50	ระดับมาก
รวม	4.00	.14	3.57	.33	3.52	.37	3.72	.14	ระดับมาก
<u>ภารกิจ</u>									
10. แสดงถึงงานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน	4.40	.55	4.46	.63	3.68	.71	4.06	.43	ระดับมาก
11. มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.40	.00	4.49	.55	3.65	.60	4.36	.18	ระดับมาก
12. สะท้อนความคิด และการปฏิบัติของโรงเรียน และชุมชน	4.00	.71	3.71	.67	3.44	.55	3.80	.38	ระดับมาก
13. สามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้	3.80	.84	3.75	.66	3.36	.60	3.66	.52	ระดับมาก
14. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.20	.84	3.81	.65	3.60	.61	3.93	.64	ระดับมาก
รวม	4.20	.43	4.07	.30	3.54	.38	3.98	.31	ระดับมาก
<u>เป้าหมาย</u>									
15. มีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	4.00	.00	3.69	.58	3.56	.59	3.80	.18	ระดับมาก
16. มีความสอดคล้องกับภารกิจ	3.80	.45	3.79	.59	3.58	.57	3.66	.23	ระดับมาก
17. มีความครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.00	.71	3.80	.62	3.58	.54	3.60	.43	ระดับมาก
รวม	4.00	.28	3.76	.40	3.57	.44	3.68	.21	ระดับมาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านบริบท								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
<u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u>									
18. มีความสอดคล้องกับความต้องการของคณะกรรมการ/สังคม	4.20	.45	3.74	.60	3.60	.63	3.80	.18	ระดับมาก
19. มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน	4.40	.55	4.49	.56	3.87	.75	4.06	.43	ระดับมาก
20. มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย	3.60	.55	3.80	.76	3.60	.81	3.53	.18	ระดับมาก
21. มีการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และกรรมการศึกษา	4.00	.70	3.75	.76	3.60	.69	3.60	.49	ระดับมาก
22. สามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้	3.60	.55	3.60	.95	3.55	.71	3.53	.38	ระดับมาก
รวม	3.80	.24	3.82	.38	3.64	.46	3.61	.14	ระดับมาก
<u>โครงสร้างของหลักสูตร</u>									
23. มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน	3.80	.84	3.80	.69	3.66	.68	3.66	.52	ระดับมาก
24. จัดสัดส่วนโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	4.00	.71	3.65	.63	3.52	.50	3.80	.50	ระดับมาก
25. จัดเวลาเรียนสอดคล้องและครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา	3.80	.84	3.54	.66	3.38	.60	3.53	.50	ระดับมาก
รวม	3.80	.56	3.66	.40	3.52	.48	3.66	.36	ระดับมาก
<u>รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้</u>									
26. มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน	4.00	.71	3.71	.54	3.55	.50	3.60	.36	ระดับมาก
27. มีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและสังคมปัจจุบัน	4.40	.55	3.73	.57	3.60	.56	3.80	.29	ระดับมาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านบริบท								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
28. สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาได้	4.20	.45	3.81	.62	3.52	.50	3.66	.23	ระดับมาก
29. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.40	.55	3.61	.77	3.60	.63	3.53	.18	ระดับมาก
รวม	4.20	.17	3.72	.37	3.56	.45	3.65	.19	ระดับมาก
รวมด้านบริบท	4.00	.23	3.78	.20	3.58	.33	3.73	.21	ระดับมาก

จากตาราง 15 ผลการประเมินด้านบริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.86) มีความสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.80) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\overline{X}$ = 3.66) และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\overline{X}$ = 3.53)

วิสัยทัศน์ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ วิสัยทัศน์สามารถแสดงลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตได้อย่างชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\overline{X}$ = 3.86) มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ มีเอกลักษณ์/สามารถสร้างศรัทธา/จุดประกายความคิดของบุคลากร ($\overline{X}$ = 3.80) มีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและสภาวะปัจจุบัน ($\overline{X}$ = 3.73)

ภารกิจ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ ภารกิจมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\overline{X}$ = 4.36) แสดงถึงงานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.06) เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.93) สะท้อนความคิด และการปฏิบัติของโรงเรียน และชุมชน ($\overline{X}$ = 3.80) และสามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้ ($\overline{X}$ = 3.66)

เป้าหมาย พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ เป้าหมาย มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.80) มีความสอดคล้องกับภารกิจ ($\overline{X}$ = 3.66) และมีความครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.60)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ คุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.06) สอดคล้องกับความต้องการของคณะกรรมการ/สังคม ($\overline{X}$ = 3.80) สอดคล้องกับเป้าหมาย ($\overline{X}$ = 3.53) มีการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และกรรมการศึกษา ($\overline{X}$ = 3.60) และสามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้ ($\overline{X}$ = 3.53)

โครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ มีการจัดสัดส่วนโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ($\overline{X}$ = 3.80) โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 3.66) และมีการจัดเวลาเรียนสอดคล้องและครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.53)

รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับได้แก่ รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและสังคมปัจจุบัน ($\overline{X}$ = 3.80) สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาได้ ($\overline{X}$ = 3.66) มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 3.60) และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\overline{X}$ = 3.53)

ด้านภาพรวม พบว่า ด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านภารกิจ ($\overline{X}$ = 3.98) วิสัยทัศน์ ($\overline{X}$ = 3.72) จุดมุ่งหมาย ($\overline{X}$ = 3.71) เป้าหมาย ($\overline{X}$ = 3.68) โครงสร้างของหลักสูตร ($\overline{X}$ = 3.66) รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.65) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\overline{X}$ = 3.61) ซึ่งสอดคล้องกับการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านภาพรวมในด้านบริบท ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา จำนวน 179 คน พบว่า ด้านภาพรวมเห็นว่าด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และได้มีผู้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในด้านบริบท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 64.24 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังนี้

1. โครงสร้างของหลักสูตรช่วงชั้นที่ 1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ เห็นว่า จำนวนชั่วโมงเรียนน้อยเกินไป ซึ่งจะทำให้มีนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 53.04) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มชั่วโมงเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 13.04)

2. เนื้อหาในรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดไว้มากเกินไป และมีความซ้ำซ้อน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทันตามเวลาที่กำหนด (ร้อยละ 68.69) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาควรจัดทำหลักสูตรสายชั้นร่วมกัน (ร้อยละ 13.91) และควรให้เวลาครูในการจัดทำหลักสูตรอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 12.17)

3. ครูผู้สอน เห็นว่า กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ไม่แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครู (ร้อยละ 63.47) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมหลังการใช้หลักสูตรแก่ครูและกรรมการการศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจดียิ่งขึ้น (ร้อยละ 16.52)

2.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
ครูผู้สอน											
1. มีความรู้ในวิชาที่สอน	4.00	.71	3.64	.69	3.52	.64	4.16	.77	3.80	.27	ระดับมาก
2. มีความสามารถในการสอน	3.80	.45	3.65	.56	3.69	.54	3.58	.80	3.75	.43	ระดับมาก
3. มีความเชี่ยวชาญ ละมีประสบการณ์ในการสอน	3.80	.45	3.79	.66	3.84	.63	3.54	.73	3.65	.38	ระดับมาก
4. มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน	4.40	.55	3.58	.64	3.64	.62	3.75	.81	3.60	.38	ระดับมาก
5. มีความตรงต่อเวลาและเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.80	.45	3.63	.63	3.57	.61	3.63	.87	3.70	.45	ระดับมาก
6. ตั้งใจสอน	4.40	.55	4.51	.54	3.60	.61	3.73	.74	4.20	.41	ระดับมาก
7. มีการตรวจสอบงานที่มอบหมายและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ	3.60	.55	3.66	.75	3.45	.50	3.81	.91	3.55	.54	ระดับมาก
8. มีความรู้ ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	3.20	.45	3.49	.56	-	-	-	-	3.48	.56	ระดับปานกลาง
9. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.20	.45	3.43	.59	-	-	-	-	3.42	.59	ระดับปานกลาง
10. มีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	3.00	.00	3.35	.54	-	-	-	-	3.33	.53	ระดับปานกลาง
11. มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร	3.40	.55	3.44	.50	-	-	-	-	3.44	.49	ระดับปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
12. มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.20	.45	3.27	.59	-	-	-	-	3.26	.58	ระดับปานกลาง
13. มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.60	.55	3.40	.62	-	-	-	-	3.41	.62	ระดับปานกลาง
14. มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการทำโครงงาน	3.40	.55	3.27	.53	-	-	-	-	3.27	.53	ระดับปานกลาง
15. มีความรู้ ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.20	.45	3.10	.53	-	-	-	-	3.11	.52	ระดับปานกลาง
16. มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำและใช้สื่อการเรียนรู้	3.60	.55	3.29	.58	-	-	-	-	3.30	.57	ระดับปานกลาง
17. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.40	.55	3.34	.59	-	-	-	-	3.34	.59	ระดับปานกลาง
รวม	3.60	.14	3.52	.23	3.61	.34	3.74	.38	3.59	.24	ระดับมาก
ด้านสื่อการเรียนรู้											
18. สถานศึกษามีสื่อธรรมชาติ (พืช สัตว์ สิ่งของและอื่น ๆ) ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.60	.55	3.70	.72	3.74	.69	3.56	.65	3.75	.25	ระดับมาก
19. สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัย ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.80	.84	3.94	.81	3.92	.82	3.54	.76	3.70	.54	ระดับมาก
20. สถานศึกษามีสื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.60	.55	3.79	.76	3.74	.75	3.34	.74	3.60	.34	ระดับมาก
21. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	4.40	.55	3.47	.56	3.42	.57	3.49	.71	3.65	.22	ระดับมาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
22. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	4.40	.55	3.55	.65	3.47	.68	3.72	.94	3.51	.17	ระดับมาก
23. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.00	.00	3.56	.75	3.40	.67	3.12	.73	3.65	.29	ระดับมาก
24. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ	4.20	.45	3.11	.78	3.35	.66	3.14	.76	3.51	.40	ระดับมาก
รวม	4.20	.21	3.59	.36	3.58	.36	3.41	.35	3.62	.20	ระดับมาก
<u>แหล่งการเรียนรู้</u> 25. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.40	.55	3.72	.72	3.56	.59	3.93	.85	3.70	.11	ระดับมาก
26. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	4.20	.45	3.61	.55	3.53	.50	3.30	.83	3.80	.12	ระดับมาก
27. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.00	.00	3.61	.77	3.62	.63	3.48	.95	3.55	.27	ระดับมาก
28. สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.20	.45	3.75	.58	3.57	.52	3.90	.81	3.75	.18	ระดับมาก
29. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	.55	3.44	.63	3.45	.57	3.36	.81	3.70	.21	ระดับมาก
<u>ด้านงบประมาณ</u> 30. สถานศึกษาวางแผนการจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้านอย่างเหมาะสม	4.00	.00	3.40	.87	3.39	.83	-	-	3.40	.28	ระดับปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
31. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเพียงพอ	4.40	.55	3.37	.79	3.38	.71	-	-	3.67	.53	ระดับมาก
32. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	4.40	.55	3.45	.71	3.39	.69	-	-	3.93	.28	ระดับมาก
33. สถานศึกษามีงบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	4.40	.55	3.03	.80	3.29	.66	-	-	3.67	.78	ระดับมาก
34. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเพียงพอ	4.40	.45	4.07	.77	3.90	.70	-	-	4.27	.55	ระดับมาก
35. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุน และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างเพียงพอ	4.20	.45	3.44	.69	3.32	.63	-	-	3.80	.18	ระดับมาก
รวม	4.00	.18	3.46	34	3.44	.38	-	-	3.79	.25	ระดับมาก
รวม ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.20	.09	3.55	.25	3.55	.27	3.58	.26	3.65	.13	ระดับมาก

จากตาราง 16 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ พบว่า

ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการสอน ($\overline{X}$ = 4.20) มีความรู้ในวิชาที่สอน ($\overline{X}$ = 3.80) มีความสามารถในการสอน ($\overline{X}$ = 3.75) มีความตรงต่อเวลา เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ = 3.70) มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการสอน ($\overline{X}$ = 3.65) มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 3.60) และมีการตรวจสอบงานที่มอบหมายและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ =3.55) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของหลักสูตร ($\overline{X}$ = 3.48) มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร

($\overline{X}$ = 3.44) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.42) มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ = 3.41) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.34) มีความรู้ ความเข้าใจ ในมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ($\overline{X}$ = 3.33) มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำ/ใช้สื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.30) มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน/การทำโครงงาน ($\overline{X}$ = 3.27) มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ = 3.26) และมีความรู้ ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\overline{X}$ = 3.11)

ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สถานศึกษา มีสื่อธรรมชาติ (พืช สัตว์ สิ่งของ และอื่น ๆ) ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =3.75) มีสื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.70) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.65) มีสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.60) หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนจะเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และครูได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ ($\overline{X}$ = 3.51)

ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดแหล่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.75) สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนก็มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.70) และสถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.55)

ด้านงบประมาณ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 4.27) มีงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 3.93) มีงบประมาณสนับสนุน และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 3.80) มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 3.67) และสถานศึกษาได้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้านอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40)

ด้านภาพรวม พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.65)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.79) แหล่งการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.70) สื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.62) และด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 3.59) ซึ่งสอดคล้องกับการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านภาพรวมด้านปัจจัยเบื้องต้นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา จำนวน 179 คน พบว่า ด้านภาพรวมเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และได้มีผู้เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในด้านปัจจัยเบื้องต้น จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 64.24 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังนี้

1. บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การวิเคราะห์หลักการ/จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพของโรงเรียน และชุมชน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดโครงสร้าง การจัดทำสาระการเรียนรู้พื้นฐานสาระเพิ่มเติมและการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (ร้อยละ 31.30) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้กับบุคลากรทุกคน (ร้อยละ 13.04)

2. ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการคิดวิเคราะห์ (ร้อยละ 56.52) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการคิดวิเคราะห์ให้กับครูทุกคน (ร้อยละ 43.47)

3. ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าและจัดทำสื่อการเรียนรู้ (ร้อยละ 46.95) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ให้จัดตั้งหน่วยผลิตสื่อสำหรับโรงเรียน เพื่อให้ได้สื่อที่ได้มาตรฐาน (ร้อยละ 16.52)

4. ครูมีภาระมาก ทำให้ครูไม่มีเวลาดูแลนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร (ร้อยละ 82.60) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรลดภาระงานของครู เพื่อให้ครูมีเวลาให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 35.65)

5. เอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนจัดส่งล่าช้า (ร้อยละ 56.52) และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้พร้อมตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียน (ร้อยละ 30.43)

ส่วนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 48.01 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในสิ่งต่อไปนี้

1. จัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต (ร้อยละ 66.66) และจัดให้มีหนังสือสำหรับการศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัย หลากหลาย และเพียงพอ (ร้อยละ 49.52)

2. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสามารถเข้าไปศึกษา สัมผัส และแตะต้องได้ (ร้อยละ 35.23)

2.3 กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประเมินด้านกระบวนการของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	.55	4.10	.65	3.82	.68	3.29	.69	3.75	.31	ระดับมาก
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.20	.45	4.14	.61	3.91	.67	3.26	.79	3.65	.14	ระดับมาก

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	3.80	.84	3.59	.66	3.61	.65	3.50	.72	3.60	.45	ระดับมาก
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย	3.60	.55	3.77	.84	3.70	.68	3.32	.79	3.65	.42	ระดับมาก
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์	3.60	.55	3.66	.75	3.57	.69	3.42	.89	3.45	.48	ระดับปานกลาง
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	3.60	.55	4.12	.67	3.94	.76	3.53	.77	3.45	.33	ระดับปานกลาง
7. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม	4.40	.55	4.33	.54	3.61	.78	4.50	.60	3.45	.29	ระดับปานกลาง
8. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	3.60	.89	3.48	.74	3.44	.64	3.76	.86	3.35	.14	ระดับปานกลาง
9. ครูสอนซ่อมเสริมและส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ	4.20	.45	4.49	.59	3.74	.82	3.95	.86	3.80	.27	ระดับมาก
10.ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	.84	4.44	.58	3.96	.76	3.73	.87	3.65	.45	ระดับมาก
11.ครูไม่ได้ทำวิจัยในชั้นเรียน	1.60	.55	2.08	.76	-	-	-	-	2.00	.82	ระดับมาก
12. ครูนำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	4.00	.71	3.03	.84	-	-	-	-	3.70	.45	ระดับมาก
รวม	4.00	.15	3.80	.23	3.73	.41	3.63	.33	3.53	.11	ระดับมาก

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
<u>การวัดผลและประเมินผล</u>											
13. ครูบอกวิธีการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า	4.00	.71	3.87	.824	3.70	.79	3.61	.82	3.60	.49	ระดับมาก
14. ครูแจ้งเวลาการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า	4.40	.55	4.15	.81	4.03	.81	3.36	.94	4.05	.41	ระดับมาก
15. ครูวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน	4.40	.55	4.39	.76	4.13	.78	3.26	.86	4.10	.22	ระดับมาก
16. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	4.20	.45	3.38	.98	3.35	.93	3.41	.80	3.60	.38	ระดับมาก
17. ครูวัดผลและประเมินผลครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ	4.40	.55	4.43	.57	4.30	.83	3.58	.84	4.20	.11	ระดับมาก
18. ครูใช้วิธีการ และเครื่องมือหลายๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ	4.40	.55	4.15	.81	4.03	.81	3.45	.78	4.25	.31	ระดับมาก
19. ครูวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน	4.40	.45	4.10	.82	4.03	.76	3.44	.85	4.20	.21	ระดับมาก
20. ครูนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	3.80	.45	3.51	.90	3.68	.71	4.15	.86	3.73	.49	ระดับมาก
รวม	4.40	.24	4.04	.51	3.90	.58	3.44	.44	3.95	.17	ระดับมาก

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการสถานศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
การบริหารหลักสูตร											
21. สถานศึกษามีการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระและกิจกรรม	4.60	.55	4.16	.76	-	-	-	-	4.60	.55	ระดับมาก
22. สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมให้ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	.00	3.93	.77	-	-	-	-	3.80	.27	ระดับมาก
23. สถานศึกษามีการจัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระและกิจกรรม	4.20	.45	3.78	.84	-	-	-	-	4.00	.61	ระดับมาก
24. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	.45	3.75	.72	-	-	-	-	4.00	.61	ระดับมาก
25. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้	4.00	.00	3.79	.89	-	-	-	-	4.00	.00	ระดับมาก
26. สถานศึกษามีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	.55	3.93	.70	-	-	-	-	4.20	.76	ระดับมาก
27. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	.45	3.66	.71	-	-	-	-	3.90	.22	ระดับมาก
28. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง	4.40	.45	4.01	.84	-	-	-	-	4.30	.67	ระดับมาก
29. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	.45	3.96	.66	-	-	-	-	4.00	.12	ระดับมาก

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการสถานศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
30. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจุบัน	4.00	.71	3.47	.93	-	-	-	-	3.90	.74	ระดับมาก
รวม	4.00	.45	3.78	.36	-	-	-	-	4.07	.17	ระดับมาก
การมีส่วนร่วมของชุมชน											
31. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.20	.45	3.30	.68	3.36	.60	-	-	3.47	.18	ระดับปานกลาง
32. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.40	.55	3.06	.56	3.00	.70	-	-	3.13	.18	ระดับปานกลาง
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้	4.20	.45	3.74	.70	3.87	.88	-	-	3.61	.28	ระดับมาก
34. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	4.40	.55	3.24	.45	3.00	.76	-	-	3.60	.48	ระดับมาก
35. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.40	.55	3.27	.45	2.94	.77	-	-	3.59	.27	ระดับมาก
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	.84	3.25	.54	3.12	.72	-	-	3.73	.59	ระดับมาก
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน	4.40	.55	3.70	.81	3.66	.86	-	-	3.87	.51	ระดับมาก

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการสถานศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
38. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	4.00	.00	3.27	.47	2.92	.68	-	-	3.60	.28	ระดับมาก
39. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.40	.55	3.94	.80	3.75	.81	-	-	3.93	.43	ระดับมาก
40. มีการเลือกตัวแทนจากชุมชนได้เหมาะสม	4.00	.00	3.91	.86	3.82	.84	-	-	3.53	.30	ระดับมาก
รวม	4.20	.11	3.47	.27	3.34	.40	-	-	3.60	.23	ระดับมาก
รวม ด้านกระบวนการ	4.00	.09	3.79	.25	3.65	.40	3.54	.32	3.78	.16	ระดับมาก

จากตาราง 17 ผลการประเมินด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 4.00) มีการซ่อมเสริม และส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ($\overline{X}$ = 3.80) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ = 3.75) มีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =3.70) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้รูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน ($\overline{X}$ = 3.65) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.60) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้ลงมือปฏิบัติจริง และได้มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมระหว่างการสอน ($\overline{X}$ = 3.45) และได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ($\overline{X}$ = 3.35)

ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูใช้วิธีการ และเครื่องมือหลายๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 4.25) วัดผลและประเมินผลครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ และวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.20) มีการวัดผลและประเมินผลอย่าง

ต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.10) แจ้งเวลาการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า ($\overline{X}$ = 4.05) นำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\overline{X}$ = 3.73) ครูบอกวิธีการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า และครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.60)

ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระและกิจกรรม ($\overline{X}$ = 4.60) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.30) มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.20) มีการจัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และกิจกรรม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้ ($\overline{X}$ = 4.00) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจุบัน ($\overline{X}$ = 3.90) และมีการเตรียมความพร้อมให้ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.80)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\overline{X}$ = 3.93) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.87) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.73) มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.61) มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.60) มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.59) และมีการเลือกตัวแทนจากชุมชนได้เหมาะสม ($\overline{X}$ = 3.53) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\overline{X}$ =3.47) และมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.13)

ด้านภาพรวม พบว่า ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.07) การวัดผลและประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.95) การมีส่วนร่วมของชุมชน ($\overline{X}$ = 3.60) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.53) ซึ่งสอดคล้องกับการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านภาพรวมของด้านกระบวนการ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา จำนวน 179 คน พบว่า ด้านภาพรวม เห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และได้มีผู้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในด้านกระบวนการ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 64.24 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังนี้

1. นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ครูดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 82.60) และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรลดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนให้เหมาะสม และเพิ่มจำนวนห้องเรียนให้มากขึ้น (ร้อยละ 31.30)

2. การวัดผลและประเมินผล ไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน (ร้อยละ 48.68) และให้ข้อเสนอแนะว่า ให้มีผู้เชี่ยวชาญออกนิเทศติดตามการวัดผลและประเมินผล เป็นระยะ และต่อเนื่อง (ร้อยละ 10.43)

3. บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวใหม่ (ร้อยละ 59.13) และให้ข้อเสนอแนะว่า ให้มีการจัดทำคู่มือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายให้กับครูทุกคน (ร้อยละ 17.39)

4. การวัดผลประเมินผลตามแนวใหม่ใช้เวลามากไม่เหมาะสมกับนักเรียน (ร้อยละ 22.60) และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน ไม่เป็นภาระของครูมากนัก และสามารถนำไปปฏิบัติได้ (ร้อยละ 13.04)

5. กรรมการการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่มั่นใจว่าตนเองจะสามารถจัดทำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพได้ (ร้อยละ 31.30) และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้กับกรรมการการศึกษาทุกคน (ร้อยละ 18.26)

6. ชุมชนมีภาระในการประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาให้กับโรงเรียน (ร้อยละ 33.91) และให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการมีส่วนร่วมของชุมชน (ร้อยละ 13.04)

ส่วนนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 48.01 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีความต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียนให้บ่อยครั้ง เช่น ใต้ต้นไม้ ในชุมชน และทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

2.4 ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

2.4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ป.3 และ ป.6 ปีการศึกษา 2549

กลุ่มสาระการเรียนรู้		ระดับผลการเรียนชั้น ป.3				นักเรียน ป.3 ที่ผ่านเกณฑ์	ระดับผลการเรียนชั้น ป.6				นักเรียน ป.6 ที่ผ่านเกณฑ์	รวมนักเรียน ป.3 และ ป.6 ที่ผ่านเกณฑ์
		4	3	2	1		4	3	2	1		
ภาษาไทย	จำนวน	212	84	37	5	296	125	149	73	8	274	570
	ร้อยละ	62.7	24.8	10.9	1.5	87.6	35.2	42.0	20.6	2.3	77.2	82.2
คณิตศาสตร์	จำนวน	200	86	36	16	286	98	144	89	24	242	528
	ร้อยละ	59.2	25.4	10.6	4.7	84.6	27.6	40.6	25.1	6.8	68.2	76.2
วิทยาศาสตร์	จำนวน	128	158	39	13	286	134	169	49	3	303	589
	ร้อยละ	37.9	46.7	11.5	3.8	84.6	37.7	47.6	13.8	0.8	85.3	85.0

ตาราง 18 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้		ระดับผลการเรียนชั้น ป.3				นักเรียน ป.3 ที่ผ่านเกณฑ์	ระดับผลการเรียนชั้น ป.6				นักเรียน ป.6 ที่ผ่านเกณฑ์	รวมนักเรียน ป.3 และ ป.6 ที่ผ่านเกณฑ์
		4	3	2	1		4	3	2	1		
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	จำนวน	136	182	20	-	318	122	169	55	9	291	609
	ร้อยละ	40.2	53.8	5.9	-	94.1	34.4	47.6	15.5	2.5	82.0	87.9
สุขศึกษา และพลศึกษา	จำนวน	262	64	12	-	326	70	262	22	1	332	658
	ร้อยละ	77.5	18.9	3.5	-	96.4	19.7	73.8	6.2	0.3	93.5	94.9
ศิลปะ	จำนวน	280	48	10	-	328	263	86	6	-	349	677
	ร้อยละ	82.8	14.2	3.0	-	97.0	74.1	24.2	1.7	-	98.3	97.7
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	จำนวน	306	31	1	-	337	117	202	36	-	319	656
	ร้อยละ	90.5	9.2	0.3	-	99.7	33.0	56.9	10.1	-	89.9	94.7
ภาษาต่างประเทศ	จำนวน	119	175	43	1	294	88	104	123	40	192	486
	ร้อยละ	35.2	51.8	12.7	0.3	87.0	24.8	29.3	34.6	11.3	54.1	70.1
รวม	จำนวน	1643	828	198	35	2,471	1017	1285	453	85	2302	4773
	ร้อยละ	60.8	30.6	7.3	1.3	91.4	35.8	45.25	15.9	3.0	81.1	86.1

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 (ผลการเรียนระดับ 3 และ ระดับ 4) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี มากที่สุด ร้อยละ 99.7 น้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 82.2 ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มากที่สุด ร้อยละ 98.3 น้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 54.1

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมากที่สุด ร้อยละ 97.7 น้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 70.1 ด้านภาพรวม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 87.0

2.4.2 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียน ชั้น ป.3 และ ป.6 ปีการศึกษา 2549

ผ่าน		ไม่ผ่าน	
ป.3	ป.6	ป.3	ป.6
338	355	-	-
ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	-	-

จากตาราง 19 ผลการสำรวจข้อมูลด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง ปลายปีการศึกษา 2549 พบว่านักเรียนร้อยละ 100 ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4.3 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ ดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการสำรวจข้อมูลความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้น ป.3 และ ป.6 ปีการศึกษา 2549

นักเรียน		ผลการประเมินความสามารถของผู้เรียน											
		การอ่าน				การเขียน				การคิดวิเคราะห์			
		3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0
ป.3	จำนวน	173	143	22	-	247	84	7	-	105	147	84	2
(N=338)	ร้อยละ	51.18	42.31	6.51	-	73.08	24.85	2.07	-	31.07	43.49	24.85	0.59
ป.6	จำนวน	198	152	5	-	211	123	21	-	149	173	33	-
(N=355)	ร้อยละ	55.77	42.82	1.41	-	59.44	34.65	5.91	-	41.97	48.73	9.30	-
รวม	จำนวน	371	295	27	-	458	207	28	-	254	320	117	2
	ร้อยละ	53.54	42.57	3.89	-	66.09	29.87	4.04	-	36.65	46.18	16.88	0.29
$\overline{X}$ รายด้าน	$\overline{X}$	2.50				2.62				2.19			
	SD	.57				.56				.72			
$\overline{X}$ รวม	$\overline{X}$	2.44											
	SD	.57											

หมายเหตุ : 3 หมายถึง ดีเยี่ยม 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์ 0 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 20 ผลการสำรวจข้อมูลความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 พบว่า นักเรียน มีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 2.50) ด้านการเขียนอยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 2.62) และด้านการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 2.19)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านภาพรวม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และด้านการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 2.44)

2.4.4 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ผลการสำรวจข้อมูลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียน ชั้น ป.3 และ ป.6 ปีการศึกษา 2549

		ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน																				
		ข้อ 1			ข้อ 2			ข้อ 3			ข้อ 4			ข้อ 5			ข้อ 6			ข้อ 7		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1
ป.3 (N=338)	จำนวน	212	115	11	236	89	13	135	179	24	291	40	7	247	89	2	323	15	-	331	7	-
	ร้อยละ	62.72	34.02	3.26	69.82	26.33	3.85	39.94	52.96	7.10	86.10	11.83	2.07	73.08	26.33	0.59	95.56	4.44	-	97.93	2.07	-
ป.6 (N=355)	จำนวน	177	173	5	250	91	14	147	178	30	250	93	12	289	63	3	334	21	-	350	5	-
	ร้อยละ	49.86	48.73	1.41	70.42	25.63	3.95	41.41	50.14	8.45	70.42	26.20	3.38	81.40	17.75	0.85	94.08	5.92	-	98.59	1.41	-
รวม (N=693)	จำนวน	389	288	16	486	180	27	282	357	54	541	133	19	536	152	5	657	36	-	681	12	-
	ร้อยละ	56.13	41.56	2.31	70.13	25.97	3.90	40.69	51.52	7.79	78.07	19.19	2.74	77.35	21.93	0.72	94.81	5.19	-	98.27	1.73	-
$\overline{X}$ รายข้อ	$\overline{X}$	2.54			2.66			2.33			2.65			2.65			2.88			2.92		
	SD	.54			.55			.61			.56			.53			.30			.19		
$\overline{X}$ รวม	$\overline{X}$	2.66																				
	SD	.38																				

หมายเหตุ: 3 หมายถึง ดีเยี่ยม 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลาง

ข้อ 1. มีคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และมีน้ำใจ

ข้อ 2. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้

ข้อ 3. มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์

ข้อ 4. มีทักษะการทำงาน การจัดการ รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อ 5. มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร

ข้อ 6. รักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย

ข้อ 7. มีบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ รักการออกกำลังกาย

จากตาราง 21 ผลการสำรวจข้อมูลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก 6 ข้อ คือ ข้อ 1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และมีน้ำใจ ($\overline{X}$ = 2.54) ข้อ 2. นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้ ($\overline{X}$ = 2.66) ข้อ 4. นักเรียนมีทักษะการทำงาน การจัดการ รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\overline{X}$ = 2.65) ข้อ 5. มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร ($\overline{X}$ = 2.65) ข้อ 6. รักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย ($\overline{X}$ = 2.65) และข้อ 7. มีบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ รักการออกกำลังกาย ($\overline{X}$ = 2.65) และพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี คือ ข้อ 3. มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ ($\overline{X}$ = 2.33)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านภาพรวม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 2.66)

2.4.5 ด้านคุณลักษณะผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง ดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน	ผลการประเมินด้านผลผลิต										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. เห็นคุณค่าของตนเอง	3.80	.45	4.03	.68	3.86	.72	4.15	.86	3.90	.38	ระดับมาก
2. มีวินัยในตนเอง	4.00	.00	4.13	.57	3.92	.64	3.88	.72	3.75	.25	ระดับมาก
3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	3.60	.55	4.54	.63	4.21	.80	3.97	.78	3.75	.47	ระดับมาก
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์	4.20	.45	4.57	.54	4.23	.74	3.76	.77	4.10	.22	ระดับมาก

ตาราง 22 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	ผลการประเมินด้านผลผลิต										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
5. มีความคิดสร้างสรรค์	4.20	.84	4.10	.73	4.00	.81	3.38	.86	3.75	.59	ระดับมาก
6. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า	4.20	.84	3.93	.85	3.78	.88	3.64	.82	3.85	.38	ระดับมาก
7. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ	4.00	.71	4.19	.67	3.99	.75	3.48	.87	3.95	.33	ระดับมาก
8. มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	3.80	.45	3.99	.62	3.86	.75	3.68	.82	3.60	.38	ระดับมาก
9. มีวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.00	.71	3.90	.73	3.75	.72	3.44	.60	3.75	.40	ระดับมาก
10. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์	3.80	.45	4.02	.69	3.92	.68	3.46	.84	3.75	.34	ระดับมาก
11. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์	3.60	.55	4.19	.81	4.00	.77	3.47	.84	3.65	.68	ระดับมาก
12. มีทักษะการคิด การสร้างปัญญา	4.20	.45	3.90	.82	3.81	.76	3.75	.84	4.15	.22	ระดับมาก
13. ทักษะในการดำเนินชีวิต	4.80	.45	4.59	.49	4.31	.74	3.76	.82	4.15	.22	ระดับมาก
14. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี	4.80	.45	4.52	.65	4.18	.80	3.85	.83	4.10	.14	ระดับมาก
15. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค	3.00	.70	3.24	.75	3.60	.92	3.47	.89	3.30	.33	ระดับปานกลาง
16. มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค	3.80	.84	3.52	.87	3.58	.80	3.62	.88	3.70	.60	ระดับมาก
17. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย	4.20	.45	3.66	.79	3.62	.67	3.84	.89	3.80	.41	ระดับมาก
18. เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.20	.45	3.54	.76	3.52	.75	3.86	.86	3.80	.27	ระดับมาก

ตาราง 22 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	ผลการประเมินด้านผลผลิต										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
19. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย	3.60	.55	3.64	.75	3.61	.71	3.76	.87	3.60	.29	ระดับมาก
20. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.40	.55	4.09	.87	3.95	.81	3.83	.85	3.75	.35	ระดับมาก
21. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม	4.20	.55	3.87	.79	3.75	.72	3.78	.93	3.60	.38	ระดับมาก
รวม	4.20	.15	4.02	.38	3.88	.52	3.71	.43	3.76	.27	ระดับมาก

จากตาราง 22 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง พบว่า ด้านภาพรวม ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76)เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ผู้เรียนมีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค ($\overline{X}$ = 3.30) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต ($\overline{X}$ = 4.15) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และรักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี ($\overline{X}$ = 4.10) มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ($\overline{X}$ = 3.95) เห็นคุณค่าของตนเอง ($\overline{X}$ = 3.90) ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า ($\overline{X}$ = 3.85) เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย และเป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\overline{X}$ = 3.80) มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 3.75) มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์ มีทักษะการคิด การสร้างปัญญา ($\overline{X}$ = 3.65) รักในประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ($\overline{X}$ = 3.60)

2.4.6 ด้านความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลการประเมินด้านผลผลิต								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.80	.84	3.67	.73	3.68	.65	3.68	.70	ระดับมาก
2. ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย	3.80	.45	3.56	.90	3.62	.69	3.59	.80	ระดับมาก
3. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	3.60	.55	3.54	.63	3.49	.56	3.51	.60	ระดับมาก
4. ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน	3.80	.84	3.64	.69	3.60	.65	3.63	.68	ระดับมาก
5. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.20	.84	3.76	.89	3.66	.78	3.73	.85	ระดับมาก
6. ด้านแหล่งการเรียนรู้	4.20	.84	3.51	.84	3.58	.67	3.56	.78	ระดับมาก
7. ด้านงบประมาณ	4.40	.55	3.56	.90	3.80	.74	3.51	.96	ระดับมาก
8. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	.45	3.90	.73	3.77	.68	3.89	.88	ระดับมาก
9. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.60	.55	3.59	.76	3.40	.69	3.53	.75	ระดับมาก
10. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.40	.55	3.89	.82	3.60	.61	3.53	.66	ระดับมาก
11. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.40	.55	3.73	.77	3.74	.81	3.83	.82	ระดับมาก
12. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.80	.45	3.47	.91	3.92	.62	3.82	.71	ระดับมาก
13. ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.40	.55	3.43	.69	3.90	.75	3.71	.86	ระดับมาก
14. ด้านความสามารถในการอ่านเขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	3.60	.55	3.86	.87	3.36	.66	3.41	.68	ระดับปานกลาง
15. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	3.40	.55	3.85	.79	3.86	.80	3.84	.83	ระดับมาก
รวม	4.20	.31	3.62	.42	3.65	.39	3.65	.39	ระดับมาก

จากตาราง 23 ผลการประเมินด้านความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ด้านภาพรวม ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด

($\overline{X}$ = 3.89) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.84) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\overline{X}$ = 3.83) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\overline{X}$ = 3.82) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.73) ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.71) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\overline{X}$ = 3.68) ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 3.63) ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ($\overline{X}$ = 3.59) ด้านแหล่งการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.56) ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\overline{X}$ = 3.53) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร และด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.51) ส่วนด้านความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.41)

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา จำนวน 179 คน เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านภาพรวมของด้านผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และได้มีผู้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในด้านผลผลิต จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 64.24 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ร้อยละ 56.52) และให้ข้อเสนอแนะว่า ให้จัดครูต่างประเทศมาสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน (ร้อยละ 13.04)

2. ผู้เรียนยังขาดความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (ร้อยละ 49.52) และให้ข้อเสนอแนะว่าควรให้การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบคิดวิเคราะห์ให้กับครูทุกคน (ร้อยละ 16.52)

3. ผู้เรียนยังขาดระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ (ร้อยละ 35.23) ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมากขึ้น (ร้อยละ 30.43)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านภาพรวมจากการตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.78) ด้านผลผลิต ($\overline{X}$ = 3.76) ด้านบริบท ($\overline{X}$ = 3.73) และด้านปัจจัยเบื้องต้น ($\overline{X}$ = 3.65)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 เรื่อง การเลี้ยงกบ ในด้านต่อไปนี้

3.1 บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านบริบทหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านบริบท								
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.00	.71	3.71	.79	3.61	.73	3.67	.27	ระดับมาก
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์	4.40	.55	3.52	.78	3.52	.73	3.83	.19	ระดับมาก
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.00	.00	3.54	.79	3.48	.71	3.51	.19	ระดับมาก
4. โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการเลี้ยงกบ มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน	4.20	.45	3.77	.82	3.44	.75	3.42	.17	ระดับปานกลาง
5. เนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่นมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน	4.20	.45	3.69	.98	3.58	.81	3.68	.54	ระดับมาก
6. เนื้อหาสาระหลักสูตรการเลี้ยงกบมีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน/สังคม	4.00	.00	3.86	.95	3.57	.91	3.63	.19	ระดับมาก
7. เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบได้	4.20	.45	3.69	.85	3.64	.82	3.83	.33	ระดับมาก
รวม	4.20	.16	3.69	.57	3.54	.58	3.69	.15	ระดับมาก

จากตาราง 24 ผลการประเมินด้านบริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงกบ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) พิจารณารายด้าน พบว่า

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบ พบว่า ได้ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.67) และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51)

โครงสร้างของหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.42)

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียนในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.68) สอดคล้องกับสภาพของชุมชน/สังคมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.63) และสามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบได้ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83)

3.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนการเลี้ยงกบ	4.00	.00	3.69	.85	3.66	.77	3.78	.77	3.64	.24	ระดับมาก
2. วิทยากรท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ	4.20	.45	3.53	.86	3.65	.79	3.72	.94	3.51	.35	ระดับมาก
3. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบ	4.00	.00	4.03	.86	3.62	.71	-	-	3.83	.19	ระดับมาก
4. ครูมีความรับผิดชอบในการสอนเรื่องการเลี้ยงกบ	4.20	.45	3.74	.71	3.62	.63	3.68	.82	3.69	.24	ระดับมาก
5. สถานศึกษามีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ	4.00	.70	3.75	.91	3.43	.67	3.78	.93	3.67	.32	ระดับมาก
6. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	4.20	.45	3.49	.78	3.40	.69	4.31	.81	3.51	.20	ระดับมาก
7. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.60	.89	3.77	.78	4.03	.84	3.51	.95	3.94	.12	ระดับมาก

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
8. สถานศึกษามีบริเวณเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการเลี้ยงกบ	2.20	.45	2.44	.57	2.31	.83	2.48	.57	2.38	.14	ระดับน้อย
9. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเลี้ยงกบ	4.00	.71	3.69	.77	3.61	.79	3.83	.84	3.58	.57	ระดับมาก
10. สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ	4.10	.87	3.80	.45	4.03	.87	-	-	3.75	.86	ระดับมาก
รวม	3.60	.05	3.51	.35	3.52	.32	3.60	.42	3.57	.12	ระดับมาก

จากตาราง 25 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ บริเวณและแหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83) มีความรู้ ความสามารถในการสอนการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.64) มีความรับผิดชอบในการสอนเรื่องการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) และวิทยากรท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51)

ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีหนังสือ/ตำรา/เอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.94) มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.67) และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51)

ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.58) ส่วนด้านบริเวณ พื้นที่ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเลี้ยงกบ พบว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการเลี้ยงกบอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.38)

ด้านงบประมาณ พบว่า สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.75)

3.3 กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ดังตาราง 26

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านกระบวนการหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ	4.20	.45	3.82	.94	3.71	.84	3.55	.86	3.69	.24	ระดับมาก
2. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.40	.55	3.95	.81	3.79	.78	3.75	.86	3.88	.32	ระดับมาก
3. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.00	.00	4.56	.61	4.14	.82	3.90	.85	3.75	.20	ระดับมาก
4. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยปลูกฝังให้นักเรียนรักหวงแหน และภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง	4.20	.45	4.51	.58	4.09	.76	3.55	.82	3.81	.13	ระดับมาก
5. ครูวัดผลและประเมินผลโดยเน้นกระบวนการ และผลงานของผู้เรียน	4.00	.00	3.74	.88	3.61	.86	4.10	.93	4.00	.20	ระดับมาก
6. ครูใช้วิธีการ และเครื่องมือหลาย ๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ	3.80	.45	3.91	.86	3.73	.89	4.31	.81	4.10	.29	ระดับมาก
7. สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเรื่องการเลี้ยงกบ	4.20	.45	3.58	.78	3.41	.75	-	-	3.60	.49	ระดับมาก
8. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.00	.00	3.65	.77	3.59	.71	-	-	3.80	.38	ระดับมาก

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินด้านกระบวนการ										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
9. ครูเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ	4.20	.45	4.10	.78	3.88	.83	-	-	3.86	.18	ระดับมาก
10. สถานศึกษามีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนได้เห็นความสำคัญของการจัดหลักสูตรการเลี้ยงกบในสถานศึกษา	3.60	.55	4.19	.74	3.89	.83	-	-	3.80	.38	ระดับมาก
รวม	4.00	.09	4.01	.34	3.78	.30	3.92	.48	3.85	.14	ระดับมาก

จากตาราง 26 ผลการประเมินด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\overline{X}$ = 3.88) จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังให้นักเรียนรัก หวงแหนและภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง ($\overline{X}$ = 3.81) จัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ($\overline{X}$ = 3.75) และจัดกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ = 3.69)

ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านวัดผลและประเมินผลโดยเน้นกระบวนการ และผลงานของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00) และวัดผลประเมินผลโดยใช้วิธีการ และเครื่องมือหลาย ๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10)

ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเรื่องการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.60) และได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ครูได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.86) และสถานศึกษามีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนได้เห็นความสำคัญของการจัดหลักสูตรการเลี้ยงกบในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80)

3.4 ผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการประเมินด้านผลผลิตหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน	ผลการประเมินด้านผลผลิต										
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการการศึกษา		นักเรียน		รวม		
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
1. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.00	.00	3.86	.81	3.81	.81	3.59	.83	4.06	.38	ระดับมาก
2. มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า	3.80	.45	3.64	.84	3.60	.76	3.44	.88	3.88	.43	ระดับมาก
3. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน	4.40	.55	3.64	.95	3.61	.86	3.85	.93	3.56	.47	ระดับมาก
4. ได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์	4.00	.00	3.65	.92	3.57	.80	3.54	.84	3.68	.31	ระดับมาก
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ	4.20	.45	3.78	.99	3.74	.91	3.51	.91	3.58	.48	ระดับมาก
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.00	.71	3.62	.84	3.56	.77	3.62	.71	3.68	.38	ระดับมาก
7. มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ	4.20	.45	3.88	.89	3.60	.89	3.42	.86	3.75	.20	ระดับมาก
8. มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	4.00	.00	3.82	.91	3.81	.90	3.58	.84	3.57	.48	ระดับมาก
รวม	4.00	.14	3.74	.66	3.66	.65	3.52	.53	3.61	.28	ระดับมาก

จากตาราง 27 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ด้านภาพรวม พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\overline{X}$ = 4.06) มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า ($\overline{X}$ = 3.88) มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.75) ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ($\overline{X}$ = 3.68) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ ($\overline{X}$ = 3.58) มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ($\overline{X}$ = 3.57) และผู้เรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน ($\overline{X}$ = 3.56)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการประเมิน	วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน				t
	ปริญญาตรี (n=73)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=24)		
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	3.80	0.54	3.10	0.35	7.26*
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	3.19	0.41	3.12	0.18	1.06
3. ด้านกระบวนการ	3.27	0.40	3.19	0.27	0.89
4. ด้านผลผลิต	3.78	0.47	3.68	0.33	0.84
ด้านรวม	3.51	0.31	3.27	0.21	3.42*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ผลการประเมิน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านบริบท ($\overline{X}$ = 3.63)	ระหว่างกลุ่ม	3	8.35	2.78	10.62*
	ภายในกลุ่ม	94	24.38	0.26	
	รวม	97	32.74		
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ($\overline{X}$ = 3.18)	ระหว่างกลุ่ม	3	1.79	0.59	4.82*
	ภายในกลุ่ม	94	11.52	0.12	
	รวม	97	13.31		
3. ด้านกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.26)	ระหว่างกลุ่ม	3	0.81	0.27	1.94
	ภายในกลุ่ม	94	12.91	0.13	
	รวม	97	13.72		
4. ด้านผลผลิต ($\overline{X}$ = 3.76)	ระหว่างกลุ่ม	3	0.34	0.11	0.56
	ภายในกลุ่ม	94	18.54	0.19	
	รวม	97	18.88		
ด้านรวม ($\overline{X}$ = 3.46)	ระหว่างกลุ่ม	3	0.87	0.29	3.32
	ภายในกลุ่ม	94	8.15	0.08	
	รวม	97	9.02		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี, 6–10 ปี, 11–15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป ด้านภาพรวมประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการ และผลผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significance Difference) ดังแสดงในตาราง 30 และ ตาราง 31

ตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้านบริบท

ประสบการณ์การสอน	น้อยกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ = 3.75)	6 – 10 ปี ($\overline{X}$ = 4.09)	11 – 15 ปี ($\overline{X}$ = 3.42)	16 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ = 3.39)
น้อยกว่า 5 ปี	-	-0.33*	0.32	0.35
6–10 ปี		-	0.66*	0.69*
11–15 ปี			-	0.03
16 ปีขึ้นไป				-

จากตาราง 30 พบว่า การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านบริบทของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี กับ 6 -10 ปี, 6–10 ปี กับ 11–15 ปี และ 6–10 ปี กับ 16 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ประสบการณ์การสอน	น้อยกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ = 3.13)	6 – 10 ปี ($\overline{X}$ = 3.40)	11 – 15 ปี ($\overline{X}$ = 2.93)	16 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ = 3.12)
น้อยกว่า 5 ปี	-	-0.27*	0.20	0.01
6 – 10 ปี		-	0.47*	0.28*
11 – 15 ปี			-	-0.18
16 ปีขึ้นไป				-

จากตาราง 31 พบว่า การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านปัจจัยเบื้องต้นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี กับ 6-10 ปี, 6–10 ปี กับ 11–15 ปี และ 6–10 ปี กับ 16 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และ กรรมการการศึกษา

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความพึงพอใจ ($\overline{X}$ = 3.48)	ระหว่างกลุ่ม	2	10.12	5.06	29.75*
	ภายในกลุ่ม	177	29.93	0.17	
	รวม	179	40.05		

จากตาราง 32 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significance Difference) ดังแสดงในตาราง 33

ตาราง 33 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ที่แตกต่างกัน

ความพึงพอใจ	ผู้บริหาร ($\overline{X}$ = 3.08)	ครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 3.70)	กรรมการการศึกษา ($\overline{X}$ = 3.24)
ผู้บริหาร	-	-0.62*	-0.15
ครูผู้สอน		-	0.46*
กรรมการการศึกษา			-

จากตาราง 33 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา แตกต่างกัน ดังนี้ ผู้บริหาร กับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับกรรมการการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 โดยมีความมุ่งหมาย 3 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประการที่สอง เพื่อเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน และประการสุดท้าย เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา การประเมินครั้งนี้ได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Evaluation Model) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 872 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 97 คน นักเรียน จำนวน 693 คน และกรรมการการศึกษา จำนวน 77 คน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ผู้วิจัยเลือกมาทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 จำนวน 693 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการศึกษา และนักเรียน และ 3) แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล กรณีข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในกรณีเป็นแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง และให้เพื่อนครูช่วยสัมภาษณ์ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียนในแต่ละระดับชั้น หลังจากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการหาค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบค่าคะแนนการประเมินผลหลักสูตรระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ต้องการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

1. บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

3. กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

4. ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยงกบ ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

1. บริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2. ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

3. กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน

4. ผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ด้านภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจุดมุ่งหมายมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า สามารถแสดงลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตได้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ มีเอกลักษณ์/สามารถสร้างศรัทธา/จุดประกายความคิดของบุคลากร มีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและสภาวะปัจจุบัน ด้านภารกิจ พบว่า มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แสดงถึงงานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สะท้อนความคิด และการปฏิบัติของโรงเรียน และชุมชน และสามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้ ด้านเป้าหมาย พบว่า มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีความ

สอดคล้องกับภารกิจ และมีความครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของคณะกรรมการ/สังคม สอดคล้องกับเป้าหมาย มีการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และกรรมการศึกษา และสามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้ ด้านโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า มีการจัดสัดส่วนโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน และมีการจัดเวลาเรียนสอดคล้องและครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และด้านรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและสังคมปัจจุบัน สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาได้ มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมีความพร้อมและมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ในด้านความรู้ในวิชาที่สอน ความสามารถในการสอน ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน ความรับผิดชอบในการเรียนการสอน ความตรงต่อเวลา การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ความตั้งใจในการสอน และการตรวจสอบงานที่มอบหมายและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ในส่วนของความรู้ ความเข้าใจ ในเป้าหมายของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดประสบการณ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำวิจัยในชั้นเรียน/การทำโครงงาน การวัดผลและประเมินผล การจัดทำ/ใช้สื่อการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษา มีสื่อธรรมชาติ สื่อเทคโนโลยี สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในระดับมาก

2.3 ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดแหล่งการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านงบประมาณ พบว่า สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และมีงบประมาณในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรเพียงพอในระดับมาก

ในส่วนของการวางแผนการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการซ่อมเสริม และส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้รูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้ลงมือปฏิบัติจริง การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมระหว่างการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ พบว่า ครูได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูใช้วิธีการ และเครื่องมือหลายๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ มีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ และวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน มีการแจ้งเวลา และบอกวิธีการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผล และประเมินผลอยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระและกิจกรรม มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และกิจกรรม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจุบัน และมีการเตรียมความพร้อมให้ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาวิทยากร สรรหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และได้มีการเลือกตัวแทนจากชุมชนได้อย่างเหมาะสมในระดับมาก

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผลการเรียนระดับ 3 และ 4) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมากที่สุด ร้อยละ 97.69 รองลงมา ได้แก่ สุขศึกษาและพลศึกษา ร้อยละ 94.95 การงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ 94.66 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร้อยละ 87.88 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 84.99 ภาษาไทย ร้อยละ 82.25 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.19 และภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 70.13 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีนักเรียน ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 86.09

4.2 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า

นักเรียน ร้อยละ 100 ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.3 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ พบว่า

นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับดี ด้านการเขียนอยู่ในระดับดีมาก และด้านการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาด้านภาพรวม พบว่า มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี

4.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า

นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก ในด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และมีน้ำใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้ มีทักษะการทำงาน การจัดการ รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร รักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และมีบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ รักการออกกำลังกาย

ในส่วนของกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี

4.5 คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง พบว่า

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ในด้านทักษะในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เห็นคุณค่าของตนเอง ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย และเป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์ มีทักษะการคิด การสร้างปัญญา มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย รักใน

ประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

ในส่วนของค่านิยมในการเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค พบว่า ผู้เรียนมีค่านิยมในการเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภคอยู่ในระดับปานกลาง

4.6 ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า

ด้านภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ด้านแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านโครงสร้างของหลักสูตร และด้านงบประมาณ

ในส่วนของด้านความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 เรื่องการเลี้ยงกบ

ในด้าน ต่อไปนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจุดมุ่งหมาย สามารถส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในระดับมาก ด้านโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการเลี้ยงกบ พบว่า มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียนในระดับมาก ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบได้ และมีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน/สังคมในระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถในการสอน มีความรับผิดชอบในการสอน และวิทยากรท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ มีหนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของพื้นที่ และบริเวณ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเลี้ยงกบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2.4 ด้านงบประมาณ พบว่า สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเลี้ยงกบเพียงพอในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ด้านภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เน้นปลูกฝังให้นักเรียนรัก หวงแหน และภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเน้นกระบวนการในระดับมาก

3.2 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูวัดผลและประเมินผลโดยเน้นกระบวนการ และผลงานของผู้เรียน มีการใช้วิธีการ และเครื่องมือหลาย ๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอในระดับมาก

3.3 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาได้มีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเรื่องการเลี้ยงกบอยู่ในระดับมาก

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ครูได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ และสถานศึกษามีการปฏิบัติกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนได้เห็นความสำคัญของการจัดหลักสูตรการเลี้ยงกบในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า มีทักษะในการใช้มือ และใช้เครื่องมือตามขั้นตอนและกระบวนการ ได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ในการเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี, 6–10 ปี, 11–15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการ และผลผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significance Difference) พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้ ผู้บริหารกับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับกรรมการการศึกษา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลสรุปเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่อไปนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้านบริบทของหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งได้แก่ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบริบทของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และสาระการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้กำหนดรูปแบบ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งได้วิเคราะห์ และใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลจากหลักสูตรเดิม ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน รวมถึงหลักการและนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาใช้ในกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร และใช้เป็นกรอบในการ

พิจารณาหลักสูตรของโรงเรียน และเป็นข้อมูลให้นักเรียนได้ทราบถึงความตั้งใจของโรงเรียนในการจัดการศึกษา และในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น ได้มีการจัดทำร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ปกครอง จึงทำให้ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความเห็นที่สอดคล้องกันในระดับมาก

2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ผลการประเมินด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ทำให้ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน และครูผู้สอนทุกคนยังได้ปฏิบัติหน้าที่สอนในรายวิชาที่ตนเองมีความถนัดอีกด้วย

ในส่วนของหลักสูตรแกนกลาง ด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผลการประเมินพบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนในโรงเรียนวัดบึงทองหลางมีจำนวนมาก ในการอบรม/สัมมนา/ดูงาน ในแต่ละครั้ง ไม่สามารถที่จะไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน ได้ครบทุกคน และบางครั้งการไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน ก็เป็นเรื่องที่ตนเองไม่ต้องการจะเข้ารับการอบรม แต่ได้รับคำสั่งจากโรงเรียน ทำให้บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ผลการประเมินด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากจะได้รับงบประมาณการจัดการศึกษาจากรัฐบาล และจากกรุงเทพมหานครแล้ว ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาจากเจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง และสมาคมผู้ปกครอง และครูโรงเรียนวัดบึงทองหลาง จึงทำให้มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดหาสื่อที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ เขตการศึกษา 5 (2543: 160) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรอย่างเพียงพอ และมีสภาพพร้อมใช้งาน มีหนังสือเรียน ตำรา และเอกสารประกอบหลักสูตร ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

2.3 ผลการประเมินด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้รับงบประมาณจากเจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง และสมาคมผู้ปกครอง และครูโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ในการจัดทำแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน และชุมชน โรงเรียนจึงสามารถจัดทำแหล่งการเรียนรู้ได้หลากหลาย มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ เขตการศึกษา 5 (2543: 160) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน อาคารเรียนและห้องเรียนมีสภาพพร้อมใช้งาน มีแผนผังการใช้อาคารเรียนและห้องเรียน มีการมอบหมายงานให้บุคลากร

รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการจัดบริเวณโรงเรียนอย่างสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในระดับมาก

2.4 ผลการประเมินด้านงบประมาณ พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น มีงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสม และเพียงพอในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากจะได้รับงบประมาณรายหัวจากรัฐบาล และจากกรุงเทพมหานครแล้ว ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาจากเจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง และสมาคมผู้ปกครอง และครูโรงเรียนวัดบึงทองหลางอีกด้วย จึงทำให้มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน

3. การประเมินด้านกระบวนการ

3.1 ผลการประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเขียนโครงงาน ให้กับครูผู้สอนทุกคน และครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาวางแผนในการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุง พัฒนา และประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยจัดเป็นชมรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งผู้บริหารได้มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำเป็นปฏิทินการนิเทศ ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น แล้วนำผลการนิเทศมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกปีการศึกษา จึงทำให้ผลการประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ในเรื่องการวัดผล และประเมินผลการเรียน โรงเรียนได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอนทุกท่าน และครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาปรับปรุง พัฒนา และประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนสูงสุด อีกทั้งครูผู้สอนที่มีบทบาท และทำหน้าที่เป็นฝ่ายวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวัดผล และประเมินผล เพราะส่วนใหญ่เป็นมหาบัณฑิตสาขาวิชาเอกการวัดผลโดยตรงทั้งนั้น

3.3 ผลการประเมินด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารได้มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำเป็นปฏิทินการนิเทศ ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น แล้วนำผลการนิเทศมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกปีการศึกษา

3.4 ผลการประเมินด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการศึกษาในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เน้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน การจัดกิจกรรมของโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการวัดผล และประเมินผล การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ และด้านวิชาการของโรงเรียน ดังจะเห็นได้จาก วิสัยทัศน์ของโรงเรียน “สัมพันธ์ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งการเรียนรู้หลากหลาย มากมายเทคโนโลยี” จึงทำให้ชุมชนเห็นว่าตนเองได้เข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กรรมการการศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชน เห็นว่าตนเองไม่มีความรู้ที่ชัดเจนในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า ดังคำกล่าวของ ภานุพงษ์ พลเยี่ยม (2550: สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นประธานสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ที่กล่าวว่า “สมาคมฯ ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่าที่ควร หรือบางคนอาจจะไม่มีเลย ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงไม่ได้ออกความคิดเห็นอะไรมาก ให้ครูผู้สอนเป็นคนคิดน่าจะดีกว่า” และสอดคล้องกับคำกล่าวของ จารุทัศน์ วิสิทธิ์วงศ์ชาติ (2550: สัมภาษณ์) อาจารย์ผู้สอนสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กล่าวว่า “กรรมการการศึกษาไม่ออกความคิดเห็นเลย ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครูฝ่ายเดียว”

4. การประเมินด้านผลผลิต

4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินพบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ต่ำกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ นักเรียนต้องใช้ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ในระดับสูง ซึ่งจากผลการประเมินทำให้พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนยังเห็นว่านักเรียนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ จึงทำให้การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544: 1) ที่ได้ติดตาม และดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า การจัดหลักสูตร และการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

4.2 ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกคน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยจัดเป็นชมรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ เหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างเต็มศักยภาพ

4.3 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ผลการประเมินพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดี และความสามารถด้านการเขียนอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน พี่สอนน้อง ต้นไม้พูดได้ อ่านมากเก่งมาก และมีการปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน จัดมุมรักการอ่านในสายชั้นทุกสายชั้น กิจกรรมลายมือองามตามแบบไทย คัดไทย พาเพื่อนเขียนหนังสือ และยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรุงเทพมหานครในการจัดซื้อชุดลายมือองามตามแบบไทย ซึ่งประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการเขียน เล่ม 1, 2 และ 3 คู่มือการฝึกเขียน แบบทดสอบการเขียน และแบบประกวดการเขียน ให้กับนักเรียนในโรงเรียนทุกคน

ในด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนได้ตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ จึงได้จัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนหลาย ๆ กิจกรรม เช่น การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การใช้เทคนิคการถาม ตอบ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 ใบ พร้อมทั้งมีการเสริมแรง โดยการยกย่อง ยอมรับ หรือมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีความกระตือรือร้น และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี ทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือ และตั้งใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ

4.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง ผลการประเมินพบว่า ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลางได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมน้องไหว้พี่ พี่ไหว้น้อง กิจกรรมทำบุญในวันพระ กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร กิจกรรมสวดมนต์ทุกวันศุกร์ กิจกรรมเพื่อลูกรัก กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือ ดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียนเป็นอย่างดี

ส่วนคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ผลการประเมินพบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบที่ครูใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เป็นหลักสูตรที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชน และผู้ปกครองในชุมชนที่ประกอบอาชีพร่วมกันจัดทำขึ้นมาใช้เองในโรงเรียน และมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ก่อนการจัดทำหลักสูตร ได้จัดทำตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และครูผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรก็ทราบว่า จะสอนอะไร สอนอย่างไร ใช้สื่อการสอนอะไร และประเมินผลอย่างไร จึงทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

4.5 ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผลการประเมินพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนวัดบึงทองหลางเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านค่อนข้างสูง และทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มกรรมการการศึกษา ที่เป็นสมาคมผู้ปกครองและครู ให้การสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดี

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการเปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ด้านภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการเปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ผลการประเมินพบว่า แตกต่างกันในด้านบริบท ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในด้านบริบทนั้น จากคำสั่งเป็นคณะกรรมการในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น ถ้าเป็นครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และเป็นครูชำนาญการพิเศษ (ครู คศ.3) ส่วนครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี มีคำสั่งให้เป็นคณะกรรมการทุกคน ซึ่งครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีคนอื่น ๆ ก็ไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ด้านบริบทแตกต่างกัน

ในการเปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน ผลการประเมินพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี, 6–10 ปี, 11–15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันในด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในด้านบริบทนั้น จากคำสั่งเป็นคณะกรรมการในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง เป็นครูชำนาญการพิเศษ (ครู คศ.3) และวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยจึงไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์น้อยมีทัศนในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้นแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 อภิปรายผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก บทบาท หน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ ซึ่งไม่ได้เป็นผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรง ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรงทุกขั้นตอน และยังเป็นผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ ส่วนกรรมการการศึกษา ซึ่งเห็นว่าตนเองไม่มี

ความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ดังนั้นจากบทบาทหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรที่แตกต่างกันจึงอาจทำให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ก็ต้องมีการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านบริบท

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ครูผู้สอนที่รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรแบ่งเนื้อหารายวิชาในมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นร่วมกัน จะได้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา และเนื้อหาไม่มากเกินไปจนสอนไม่ทัน

2. การจัดโครงสร้างของหลักสูตรในช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) ควรกำหนดอัตราเวลาเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาไทย ให้มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

1. สถานศึกษาสามารถผลิตตำรา เอกสารประกอบการเรียนการสอน แบบฝึกหัดของวิชาต่าง ๆ ขึ้นใช้เอง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการศึกษาค้นคว้าสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย วิธีการนำเสนอในบทเรียน ความรู้พื้นฐานตามวัยและตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับเอกสารประกอบการเรียนการสอนควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน ในเรื่องของการมีหนังสือเรียนให้ทันเวลา และมีคุณภาพดี ได้แก่ พิมพ์ถูกต้อง และมีภาพประกอบเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น

2. ควรให้การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้กับครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา/ชุมชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน

ด้านกระบวนการ

1. บทบาทและพฤติกรรมการสอนของครู ควรลดบทบาทจากการบอก ออกคำสั่ง เป็นเพียงผู้ออกแบบ วางแผนจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ จนสามารถสรุป

และสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง ส่งเสริมการฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการตัดสินใจ เน้นกระบวนการกลุ่ม และการฝึกปฏิบัติ มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ควรมีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ ๆ ทุก ๆ 3-5 ปี พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงาน เพื่อติดตามความก้าวหน้า และปัญหา ข้อบกพร่องของหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ด้านผลผลิต

1. ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษ เช่น มีครูต่างประเทศช่วยสอน จัดชั่วโมงสนทนาภาษาอังกฤษนอกเวลาเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีอิสระในการพูด ได้เรียนรู้การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษอีกทางหนึ่ง

2. ควรมีการติดตามผลนักเรียน หลังจากจบหลักสูตรไปแล้ว เกี่ยวกับการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ในแต่ละสถานศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลที่สะท้อนปัญหาข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นไป

2. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในครั้งต่อไป ควรเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ประเมินจากภายนอกเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมิน เพื่อให้ได้ผลการประเมินในแต่ละมุมมอง

3. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพไว้ใช้สำหรับโรงเรียนต่อไป

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----------. (2546). *การกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/main2/article/70&30.pdf - วันที่สืบค้น 24 มกราคม 2549.

กรมวิชาการ. (2541). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.* กองวิจัยทางการศึกษา กรมฯ. อัดสำเนา.

----------. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

----------. (2545ก). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

----------. (2545ข). *รายงานการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปี 2545.* กองวิจัยทางการศึกษา กรมฯ. อัดสำเนา.

----------. (2546ก). *รายงานการศึกษาความพร้อมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การคลังสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----------. (2546ข). *รายงานการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ปี 2546.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การคลังสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----------. (2546ค). *สรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----------. (2548). *การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูผู้สอน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การคลังสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. (2543) *การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5.* ราชบุรี: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อลีนเฟรส.

ฉรัต ไทยอุทิศ. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักการ "Balanced Scorecard."* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉลอง บุญญานันต์. (2528, มกราคม-เมษายน). *"การประเมินผลหลักสูตร,"* วารสารสุขศึกษา. 8(29): 49-67.

ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข. (2547). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.yalor.riy.ac.th

วันที่สืบค้น 19 มีนาคม 2548.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์.

โชติ เพชรชื่น. (2536). *"การประเมินหลักสูตร,"ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์.* หน้า 570-573. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา แขมณี. (2526). *แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินหลักสูตรในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่องแนวทางการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.* หน้า 51-53. กรุงเทพฯ: กองวิชาการทบวงมหาวิทยาลัย.

----------. (2537). *การประเมินโครงการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----------. (2535). *"การประเมินผลหลักสูตร," ในรวมบทความทางการประเมินโครงการ.* หน้า 133-151. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวรรธน์ อิ่มสมบูรณ์. (2528, มกราคม-เมษายน). *"การประเมินผลงานสุขศึกษาในโรงเรียน: กระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ,"* วารสารสุขศึกษา 8(29): 21-32.

ธวัช ปุณโณทก. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.skz2.go.th/~evaluation/index_files/data/localcur1.htm - 106k วันที่สืบค้น 20 มกราคม 2548.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2529). *การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่แนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธวัธชัย ชัยจิรฉายากุล; ปราณี สังขะตะวรรธน์; และประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. (2546). *หลักสูตรสถานศึกษา.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/wijai/curriculum%20school.htm วันที่สืบค้น 28 มกราคม 2548. (อ้างอิงจาก Taba. (1962). Curriculum Development: Theory and Practice. p. 244-257)

ธัญวิชญ์ ไตรรัตน์ (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แขนงงานเลือก เรื่องพืชสมุนไพรในชุมชนสระคูณ.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิตยา สำเร็จผล. (2546). *การประเมินหลักสูตร : บทบาทใหม่ของสถานศึกษา.* วัดผลการศึกษา. 23(67): 34 – 41.

นิศา ชูโต. (2527). *การประเมินโครงการ.* กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.

ไนยนา ทองอยู่. (2546). *สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสภาพศึกษาในอำเภอเมืองสตูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.inspect12.moe.go.th/insite/ Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

บรรเจิดพร รัตนพรรณ. (2547). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/main2/article/reform_learn.html วันที่สืบค้น 10 กันยายน 2547.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

----------. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการวัดประเมินการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2547). *การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.inspect12.moe.go.th/insite/Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

พรรณทิพย์ บัวชุม. (2546). *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1. (2545). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาเขตการศึกษา 1 : กรอบแนวคิด และข้อเสนอเพื่อการวิจัย.* กรุงเทพฯ: สำนักฯ. อัดสำเนา.

พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11. (2545). *รายงานวิจัยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11.* กรุงเทพฯ: สำนักฯ. อัดสำเนา.

ไพรัช สู่แสนสุข. (2547). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/main2/article/reform_learn.html วันที่สืบค้น 10 กันยายน 2547.

ยุทธนา อุทโธ. (2541). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานกระติบข้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัชนี นามบัณฑิต. (2546). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. เลย: สถาบันราชภัฏเลย.

โรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี. (2545). *สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. (เอกสารประกอบการตรวจเยี่ยมโรงเรียน และสัมมนาปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.สิริกร มณีรินทร์ ครั้งที่ 3/2545).* ปทุมธานี: โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2536). *สถิติวิทยาทางการศึกษา.* กรุงเทพ: วัฒนาพานิช.

----------. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2547). *หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.riss.ac.th /subject_new/1021205/mainmenu.html. วันที่สืบค้น 19 มีนาคม 2548.

----------. (2533*). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----------. (2535). *การประเมินหลักสูตรแบบครบวงจร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2523). *คู่มือการวิจัย สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.

วิทยา แสงงาม. (2541). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานมวย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2544). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2529). *การสร้างชุดฝึกอบรมทางเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากร. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2529). *“รูปแบบการประเมินหลักสูตร,” ในเอกสารการประชุมเรื่องการประเมินและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี.* หน้า 1-15 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมหวัง พิริยานุวัฒน์. (2524). *การประเมินผลโครงการประชุมหลักการและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สุนีย์ ภู่พันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร.* เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเชียงใหม่.

สุรพล ทองชาติ. (2539). *การศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 2.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.inspect12.moe.go.th/insite/ Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

สุมาลี อินทะสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นิภารัตน์ ทิพโชติ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้องวิชาการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง (กรุงเทพมหานคร) เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2549.

สำราญ หาญประเสริฐ. (2544). *การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศราวุธ อรรถานุรักษ์. (2542). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.inspect12.moe.go.th/insite/Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (253*6). ทฤษฎีการประเมิน.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภมาศ การะเกตุ วินัย ปานโท้; และอุมาพร ปานโท้. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก.* พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. อัดสำเนา.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2548). *การพัฒนาการคิด.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www. teacher.obec.go.th/ web/download_media/thinkdoctor.doc - วันที่สืบค้น 19 มิถุนายน 2550.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2539). *การศึกษาผลกระทบของการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www. inspect12.moe.go.th/insite/Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

อัญชลี มัดธนู. (2542). *รายงานการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 10.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.inspect12.moe.go.th/insite/ Vijai.htm#001 วันที่สืบค้น 20 เมษายน 2549.

Chester, Nolte M. (1966). *An Introduction to School Administration Selected Reading*. New York: Mcmillan.

Gold, S. Eva. (2000, January). *Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent – Educator Partnership and Collaborations*. Dissertation Abstracts International. 60 (07): 2338.

Hammond, R. (1969, January). *"Context Evaluation of Education in Local School Districts,"* in Education Technology. P.1-17.

Metfessel, N.S.and Michael, W.B. (1967). *"A Paradigm Involving Multiple Criterion Measures for the Evaluation of Effectiveness of School Programs,"* Educational and Psychological Measurement. 27: 931-943.

Provus, M. (1971). *Discrepancy Evaluation for Educational Program Improvement and Assessment. Berkeley,* California: Mccutchan.

Steadman, Stephen. (1967). *"Techniques of Evaluation," in Curriculum Evaluation Today: Trends and Application.* P.55-62. London: School Council Publication.

Stufflebeam, Daniel L. (1973). *"Education Evaluation and Decision – Making," in Education Evaluation : Theory and Practice*. 128–142 Belmont California: Wadssorth Company.

Stufflebeam, Daniel L. (1969, July). *"Toward a Science of Educational Education," Educational Technology*. 12(5): 21-29.

Taba,Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt Brace & World.

Thomas, Sally O. (1994, November). *Knowing Learners-Knowing Ourselves : Teacher Perception of Change in Theory and Practice Resulting form Inquiry into Authentic Assessment*. Dissertation Abstracts International. 55 (05): 1188.

Tyler, Ralph W. (1949). *Basic principles of curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.

UNESCO. (1978*). "Strategies and Procedures in Developing and Implementing Curriculum"* in Report of a Workshop. 1–30 Bangkok: UNESCO.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2
โรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายประยูร ครองยศ	ศึกษาธิการเขตบางกะปิ
นางพรทิพ โชคถาวร	ศึกษานิเทศก์ 7 หน่วยการศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา
นางสาวสุมณฑา พงษ์มาลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนมีนบุรี

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 34 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านบริบท ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้	25	.33	ตัดทิ้ง
2	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้	26	.33	ตัดทิ้ง
3	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้	27	.33	ตัดทิ้ง
4	1	คัดเลือกไว้	16	.33	ตัดทิ้ง	28	1	คัดเลือกไว้
5	.33	ตัดทิ้ง	17	1	คัดเลือกไว้	29	.67	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้	30	.33	ตัดทิ้ง
7	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้	31	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้	32	.67	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้	33	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้
11	.67	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
12	1	คัดเลือกไว้	24	.67	คัดเลือกไว้			

ตาราง 35 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านปัจจัยเบื้องต้น ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	15	.67	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	16	.33	ตัดทิ้ง	30	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้	31	1	คัดเลือกไว้
4	.67	คัดเลือกไว้	18	.67	คัดเลือกไว้	32	1	คัดเลือกไว้
5	.33	ตัดทิ้ง	19	1	คัดเลือกไว้	33	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	22	.67	คัดเลือกไว้	36	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้	38	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
11	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้	39	1	คัดเลือกไว้
12	.33	ตัดทิ้ง	26	1	คัดเลือกไว้	40	.33	ตัดทิ้ง
13	1	คัดเลือกไว้	27	.33	ตัดทิ้ง			
14	1	คัดเลือกไว้	28	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 36 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านกระบวนการ ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	18	.67	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้	36	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
4	.67	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้	38	.33	ตัดทิ้ง
5	.33	ตัดทิ้ง	22	1	คัดเลือกไว้	39	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้	40	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้	41	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	25	.33	ตัดทิ้ง	42	.33	ตัดทิ้ง
9	.33	ตัดทิ้ง	26	.33	ตัดทิ้ง	43	.67	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	27	1	คัดเลือกไว้	44	.67	คัดเลือกไว้
11	1	คัดเลือกไว้	28	1	คัดเลือกไว้	45	1	คัดเลือกไว้
12	1	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้	46	1	คัดเลือกไว้
13	1	คัดเลือกไว้	30	.67	คัดเลือกไว้	47	1	คัดเลือกไว้
14	1	คัดเลือกไว้	31	.33	ตัดทิ้ง	48	.33	ตัดทิ้ง
15	1	คัดเลือกไว้	32	1	คัดเลือกไว้	49	1	คัดเลือกไว้
16	.00	ตัดทิ้ง	33	1	คัดเลือกไว้	50	.33	ตัดทิ้ง
17	.67	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 37 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านผลผลิต (คุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร) ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	9	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	0	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 38 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ด้านผลผลิต (ความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา) ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	6	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	7	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	9	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 39 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	15	.33	ตัดทิ้ง	29	1	คัดเลือกไว้
2	.33	ตัดทิ้ง	16	1	คัดเลือกไว้	30	1	คัดเลือกไว้
3	.67	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้	31	.67	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้	32	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
5	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้	33	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	21	.67	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้	36	.33	ตัดทิ้ง
9	1	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้	38	1	คัดเลือกไว้
11	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้	39	1	คัดเลือกไว้
12	1	คัดเลือกไว้	26	1	คัดเลือกไว้	40	1	คัดเลือกไว้
13	.33	ตัดทิ้ง	27	1	คัดเลือกไว้			
14	1	คัดเลือกไว้	28	.33	ตัดทิ้ง			

ตาราง 40 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ฉบับนักเรียน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	.33	ตัดทิ้ง	15	1	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้	30	1	คัดเลือกไว้
3	.33	ตัดทิ้ง	17	1	คัดเลือกไว้	31	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	18	.33	ตัดทิ้ง	32	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้	33	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	21	.67	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้	36	1	คัดเลือกไว้
9	.67	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้	38	1	คัดเลือกไว้
11	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้	39	1	คัดเลือกไว้
12	1	คัดเลือกไว้	26	1	คัดเลือกไว้	40	1	คัดเลือกไว้
13	1	คัดเลือกไว้	27	1	คัดเลือกไว้			
14	.33	ตัดทิ้ง	28	.67	คัดเลือกไว้			

ตาราง 41 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ฉบับนักเรียน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
2	.67	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้
5	.33	ตัดทิ้ง	14	1	คัดเลือกไว้	23	.67	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้
7	.33	ตัดทิ้ง	16	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	17	.33	ตัดทิ้ง			
9	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 42 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ฉบับผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการการศึกษา

ฉบับผู้บริหาร			ฉบับครูผู้สอน			ฉบับกรรมการการศึกษา		
ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	1	1	คัดเลือกไว้	1	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	2	1	คัดเลือกไว้	2	1	คัดเลือกไว้
3	.33	ตัดทิ้ง	3	1	คัดเลือกไว้	3	1	คัดเลือกไว้
4	.33	ตัดทิ้ง	4	1	คัดเลือกไว้	4	.67	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	5	1	คัดเลือกไว้	5	.33	ตัดทิ้ง
6	1	คัดเลือกไว้	6	1	คัดเลือกไว้	6	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	7	1	คัดเลือกไว้	7	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้
9	.33	ตัดทิ้ง	9	1	คัดเลือกไว้	9	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
			11	.33	ตัดทิ้ง			
			12	1	คัดเลือกไว้			
			13	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 43 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ฉบับนักเรียน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1	คัดเลือกไว้	5	.33	ตัดทิ้ง	9	.33	ตัดทิ้ง
2	1	คัดเลือกไว้	6	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	7	1	คัดเลือกไว้			
4	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้			

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนก (r) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 44 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (หลักสูตรแกนกลาง) สำหรับนักเรียน

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
1	.1843	ตัดทิ้ง	26	.6889	คัดเลือกไว้	51	.4904	คัดเลือกไว้
2	.3096	คัดเลือกไว้	27	.2325	คัดเลือกไว้	52	.3915	คัดเลือกไว้
3	.1474	ตัดทิ้ง	28	.3446	คัดเลือกไว้	53	.4937	คัดเลือกไว้
4	.5156	คัดเลือกไว้	29	.5952	คัดเลือกไว้	54	.6445	คัดเลือกไว้
5	.4679	คัดเลือกไว้	30	.0461	ตัดทิ้ง	55	.4045	คัดเลือกไว้
6	.4549	คัดเลือกไว้	31	.0997	ตัดทิ้ง	56	.5338	คัดเลือกไว้
7	.5414	คัดเลือกไว้	32	.2567	คัดเลือกไว้	57	.4795	คัดเลือกไว้
8	.5595	คัดเลือกไว้	33	.5472	คัดเลือกไว้	58	.5983	คัดเลือกไว้
9	.2194	คัดเลือกไว้	34	.6211	คัดเลือกไว้	59	.5915	คัดเลือกไว้
10	.5139	คัดเลือกไว้	35	.6378	คัดเลือกไว้	60	.3922	คัดเลือกไว้
11	.1347	ตัดทิ้ง	36	.6474	คัดเลือกไว้	61	.5835	คัดเลือกไว้
12	.3392	คัดเลือกไว้	37	.7206	คัดเลือกไว้	62	.4939	คัดเลือกไว้
13	.4045	คัดเลือกไว้	38	.6136	คัดเลือกไว้	63	.3479	คัดเลือกไว้
14	.3915	คัดเลือกไว้	39	.6347	คัดเลือกไว้	64	.3922	คัดเลือกไว้
15	.5695	คัดเลือกไว้	40	.1145	ตัดทิ้ง	65	.3560	คัดเลือกไว้
16	.2056	ตัดทิ้ง	41	.6510	คัดเลือกไว้			
17	.2359	คัดเลือกไว้	42	.6269	คัดเลือกไว้			
18	.2608	คัดเลือกไว้	43	.4150	คัดเลือกไว้			
19	-.0374	ตัดทิ้ง	44	.5414	คัดเลือกไว้			
20	.3035	คัดเลือกไว้	45	.6463	คัดเลือกไว้			
21	.3923	คัดเลือกไว้	46	.6964	คัดเลือกไว้			
22	.5291	คัดเลือกไว้	47	.5483	คัดเลือกไว้			
23	.5952	คัดเลือกไว้	48	.7251	คัดเลือกไว้			
24	.2232	คัดเลือกไว้	49	.6281	คัดเลือกไว้			
25	.6669	คัดเลือกไว้	50	.3308	คัดเลือกไว้			

ตาราง 45 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ สำหรับนักเรียน

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
1	.4336	คัดเลือกไว้	21	.3923	คัดเลือกไว้
2	.3096	คัดเลือกไว้	22	.5291	คัดเลือกไว้
3	.5735	คัดเลือกไว้	23	.5952	คัดเลือกไว้
4	.5156	คัดเลือกไว้	24	.2232	คัดเลือกไว้
5	.4679	คัดเลือกไว้	25	.6669	คัดเลือกไว้
6	.4549	คัดเลือกไว้	26	.6889	คัดเลือกไว้
7	.5414	คัดเลือกไว้	27	.2325	คัดเลือกไว้
8	.1267	ตัดทิ้ง	28	.3446	คัดเลือกไว้
9	.2194	คัดเลือกไว้	29	.1977	ตัดทิ้ง
10	.5139	คัดเลือกไว้	30	.0461	ตัดทิ้ง
11	.1347	ตัดทิ้ง	31	.0997	ตัดทิ้ง
12	.3392	คัดเลือกไว้	32	.2567	คัดเลือกไว้
13	.4045	คัดเลือกไว้	33	.5472	คัดเลือกไว้
14	.3915	คัดเลือกไว้	34	.6211	คัดเลือกไว้
15	.5099	คัดเลือกไว้	35	.6378	คัดเลือกไว้
16	.2056	ตัดทิ้ง	36	.6474	คัดเลือกไว้
17	.2359	คัดเลือกไว้	37	.7206	คัดเลือกไว้
18	.2608	คัดเลือกไว้	38	.6136	คัดเลือกไว้
19	-.0374	ตัดทิ้ง	39	.6347	คัดเลือกไว้
20	.3035	คัดเลือกไว้	40	.1145	ตัดทิ้ง

ภาคผนวก ง

ผลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการการศึกษา และนักเรียน

1. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลาง

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด 4 คน มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทุกคน มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ทุกคน และมีประสบการณ์มากที่สุด 7-8 ปี จำนวน 3 คน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ พบว่า สถานศึกษาได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพโดยให้การอบรมพัฒนาครูในด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล กระบวนการสอนโดยให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ การทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิตสื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาได้มีการส่งเสริม สนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 จัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้

2.2 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่ออย่างเพียงพอ

2.3 ติดตามผลการดำเนินการ และการใช้สื่อในการเรียนการสอน

3. ด้านการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาได้มีการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดังนี้

3.1 ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

3.2 สร้างแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น สวนภาษาไทย สวนคณิตศาสตร์ สวนวิทยาศาสตร์ สวนสมุนไพร สวนหมอก สวนสัตว์เพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

3.3 ปรับปรุงห้องสมุดให้สามารถค้นคว้าได้ทั้งหนังสือ และสื่ออินเตอร์เน็ต และเป็นห้องสมุด e-leaning

4. ด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ผู้บริหารเห็นว่าเพียงพอ เพราะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลวงปู่สุจิตวิมล (เจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง) ชมรมผู้ปกครองและครูโรงเรียนวัดบึงทองหลาง และในแต่ละปีการศึกษาก็ได้งบประมาณจากการทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา

5. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหาร มีความมั่นใจในระดับมาก และระดับมากที่สุด ว่าครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น โดยให้เหตุผลว่า

5.1 ได้สร้างความตระหนักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เกิดขึ้นในตัวครู

5.2 ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล การคิดวิเคราะห์ การวิจัยในชั้นเรียน การผลิตสื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

5.3 ได้สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

5.4 ได้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่อง การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล การคิดวิเคราะห์ การวิจัยในชั้นเรียน และการผลิตสื่อการเรียนรู้

5.5 ได้มีการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารได้มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำ อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำเป็นปฏิทินการนิเทศ ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น แล้วนำผลการนิเทศมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกปีการศึกษา

7. ด้านการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 วางแผนการบริหารหลักสูตร

7.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และดำเนินงาน

7.3 จัดทำสาระหลักสูตร อบรมให้ความรู้ จัดวิทยากรให้คำแนะนำ

7.4 ขออนุมัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.5 ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

สรุปผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรมีความซ้ำซ้อนในบางรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียนต้องมีการปรับปรุง ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่เป็นรูปธรรม ต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเพิ่มหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสิ่งแวดล้อม และอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 40 คน เป็นครูผู้สอนที่มีบทบาทหน้าที่เป็นประธานสายชั้น จำนวน 6 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 1 คน ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 8 คน ฝ่ายวัดผล จำนวน 7 คน และฝ่ายวิชาการโรงเรียน จำนวน 10 คน พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด 34 คน อายุระหว่าง 40-50 ปี มากที่สุด 17 คน มีประสบการณ์มากกว่า 16 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 14 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 28 คน และสูงกว่า สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการอบรม/สัมมนา/ดูงาน พบว่า ครูผู้สอนได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงาน เรียงตามลำดับดังนี้

1.1 การทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 การผลิตสื่อการเรียนรู้

1.4 การเขียนแผน และการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 การวัดผล และประเมินผลการเรียน

1.6 การสนับสนุนการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางการศึกษา

1.7 ครูกับการปฏิรูปการศึกษา

1.8 การเลื่อนวิทยฐานะ

1.9 ลูกเสือ - ยุวกาชาด

1.10 การเขียนโครงงาน

1.11 ครูต้นแบบวิทยาศาสตร์

2. ด้านความต้องการของครูในการไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน พบว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 50 เห็นว่า ตนเองได้ไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน สอดคล้องกับความต้องการในระดับมาก ส่วนครูผู้สอน ร้อยละ 47.5 เห็นว่า ตนเองได้ไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน สอดคล้องกับความต้องการในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่า เพราะบุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถไปอบรมได้ครบทุกคน ส่วนครูผู้สอนบางท่านยังเห็นว่า ตนเองได้ไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน สอดคล้องกับความต้องการในระดับน้อย โดยให้เหตุผลว่า เรื่องที่อบรมไม่ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

ครูผู้สอน ยังได้ให้เหตุผล อีกว่า ที่ต้องการไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน เพราะ

2.1 ได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

2.2 ได้ความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำความรู้มาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.3 ได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมมากขึ้น

2.4 เรื่องที่อบรมสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

2.5 ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่ออย่างหลากหลาย

3. ด้านการนำความรู้จากการอบรม/สัมมนา/ดูงาน ไปใช้ในการพัฒนางาน ครูผู้สอน ร้อยละ 25 เห็นว่า ตนเองได้นำความรู้จากการอบรม/สัมมนา/ดูงาน ไปใช้ในการพัฒนางานไปใช้ในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่า เวลาในการอบรมน้อยเกินไป ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมแต่ภาคทฤษฎี จะไม่ค่อยได้ปฏิบัติ ทำให้การนำมาใช้จริงไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร ส่วนครูผู้สอน ร้อยละ 75 เห็นว่า ตนเองได้นำความรู้จากการอบรม/สัมมนา/ ดูงาน ไปใช้ในการพัฒนางานไปใช้ในระดับมาก และให้เหตุผลว่า

3.1 ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาปรับปรุง พัฒนา และประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนสูงสุด

3.2 ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ในการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

3.3 ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ด้านความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 22.5 เห็นว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนร้อยละ 77.5 เห็นว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และให้เหตุผลประกอบว่า สื่อการเรียนรู้บางอย่างยังล้าสมัยอยู่ และครูก็มีภาระงานอื่นมาก จึงไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนรู้ และครูยังต้องการให้โรงเรียนจัดหา และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

4.1 จัดให้มีห้องสื่อการเรียนรู้รวมทุกวิชา สำหรับสายชั้น/ โรงเรียน เพราะจะได้เก็บสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นหมวดหมู่ มีสื่อที่เป็นมาตรฐาน ครูสามารถใช้สื่อได้สะดวก และสามารถใช้สื่อร่วมกันได้

4.2 สื่อการเรียนรู้ควรมีความพร้อมต่อการใช้งาน มีความทันสมัย และมีปริมาณที่เพียงพอ

4.3 ให้มีการสำรวจความต้องการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพื่อให้ได้สื่อที่ตรงกับความต้องการของครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระวิชา

4.4 จัดซื้อแผ่นวีซีดีที่เกี่ยวกับการศึกษาให้ทุกห้องเรียน เพราะทุกห้องเรียนมีสื่อโทรทัศน์ และเครื่องเล่นวีดีทัศน์ แต่ไม่มีแผ่นที่จะให้นักเรียนได้ศึกษา สถานศึกษาจึงควรจัดหาสื่อวีซีดีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและหลากหลายเนื้อหา ให้กับครูผู้สอน

4.5 จัดให้มีอินเตอร์เน็ตทุกสายชั้น โดยให้เหตุผลว่า ครูจะค้นคว้าไม่ได้ถ้าขาดแหล่งค้นคว้า

5. ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า

5.1 ให้มีแหล่งการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ

5.2 ปรับปรุงดูแลแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้สวยงาม และสะดวกในการค้นคว้า หรือใช้งานอยู่เสมอ

5.3 จัดแหล่งการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ให้เด็กเกิดจินตนาการ

5.4 จัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนตามมุมต่าง ๆ หรือตามสนามหญ้าให้ผู้เรียนได้ศึกษา

5.5 จัดสวนผีเสื้อ

5.6 จัดสวนภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน พบว่า มีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ดังนี้

6.1 สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.2 สอนโดยการอธิบาย

6.3 สอนโดยให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม

6.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับสาระการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และตัวผู้เรียน

6.5 สอนแบบบูรณาการ

6.6 สอนให้คิดวิเคราะห์ ทดลอง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ยังพบปัญหา และหาวิธีแก้ไขปัญหาเหล่านั้นโดยวิธีการ ดังแสดงในตาราง 46

ตาราง 46 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

ปัญหา	วิธีการแก้ไขปัญหา
1.ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ทำให้ยากแก่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	- สอนซ่อมเสริมกับครู - ให้เพื่อนที่เรียนเด่นสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า - จัดให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้น้อยกระจายไปเข้ากลุ่มนักเรียนที่มีความรู้มากกว่า
2. ผู้เรียนไม่สนใจเรียน	- จัดกิจกรรมที่เร้าความสนใจ - นั่งสมาธิก่อนเรียน - ผู้เรียนเป็นผู้เสนอกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย	- ตั้งกฎระเบียบ และข้อตกลงกับผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน - ตักเตือน และทำโทษ - ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม
4. ผู้เรียนมากเกินไปครูดูแลไม่ทั่วถึง	- ควรเพิ่มห้องเรียน และให้ผู้เรียนไม่เกิน 30 คน ต่อ 1 ห้องเรียน
5. ผู้เรียนอ่านหนังสือไม่คล่อง	- สอนซ่อมเสริมกับครู
6. ผู้เรียนทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ชอบเขียนหนังสือ	- สอนซ่อมเสริมกับครู
7. ผู้เรียนไม่เตรียมอุปกรณ์มา	- ให้เพื่อนแบ่งปันให้
8. ผู้เรียนยังไม่เข้าใจการเรียนแบบกลุ่ม	- จัดกิจกรรมกลุ่มบ่อย ๆ และคอยแนะนำวิธีการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม

ส่วนด้านการแก้ปัญหานักเรียนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อน สามารถกระทำได้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ถึงสาเหตุ และสอนซ่อมเสริมให้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเรียนช้า
2. ให้เพื่อนที่เรียนเด่นสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า
3. ให้เรียนจากเนื้อหาสาระที่ง่าย ไปหายาก
4. ให้ทำงานน้อยกว่าคนอื่น
5. ปรึกษาขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ด้านการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนที่เรียนเด่นกว่าเพื่อน สามารถกระทำได้ ดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมโดยให้ทำกิจกรรมพิเศษ โดยเน้นเนื้อหาสาระที่ยากขึ้น
2. ให้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อน

3. การเสริมแรงโดยการยกย่อง ชมเชย

7. ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนใช้วิธีการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

7.1 การสังเกต

7.2 แฟ้มงาน / ผลงาน

7.3 วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

7.4 การสอบถาม/สัมภาษณ์

7.5 ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

7.6 วัดผลและประเมินผลจากผลงาน

8. ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า ครูผู้สอนต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่อไปนี้

8.1 เทคนิคการวัดผลและประเมินผล

8.2 การจัดทำแบบทดสอบที่มีมาตรฐาน

8.3 ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

8.4 การสอนแบบโครงงาน

8.5 เทคนิคการสอน

8.6 การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

8.7 การสอนแบบบูรณาการ

8.8 การใช้สื่อการเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา

จากการสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา จำนวน 33 คน ประกอบด้วย ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู จำนวน 6 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และกำนัน จำนวน 1 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 40-45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สรุปผลได้ดังนี้

1. การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน

1.1 เข้าร่วมประชุมตามวาระการประชุมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

1.2 เป็นคณะกรรมการจัดซื้อ และตรวจสอบการดำเนินตามโครงการของโรงเรียนหลายโครงการ

1.3 สนับสนุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทุกปี

1.4 ช่วยจัดหาเงินทุน และของขวัญ ของรางวัลสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

2.1 ช่วยจัดหาเงินทุน และของขวัญ ของรางวัลสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.2 ช่วยหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2.3 เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.1 มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ

3.2 แนะนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3.3 แนะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

3.4 เป็นวิทยากรให้ความรู้

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวัดผล และประเมินผล

4.1 มีส่วนร่วมในการออกแบบการวัดผลประเมินผลในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ

4.2 ตอบแบบประเมินผลงานของนักเรียนในใบงาน

4.3 ประเมินผลการเรียนนอกสถานที่เรื่องการเลี้ยงกบ

5. การมีส่วนร่วมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์

5.1 ช่วยหางบประมาณสนับสนุนการจัดซื้อ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นในห้องเรียน

5.2 บริจาควัสดุ อุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

6.1 ต้องการให้พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าของชุมชน

6.2 จัดให้มีศูนย์สารสนเทศบริการนักเรียน และผู้ที่สนใจ

6.3 จัดให้มีศาลาที่พักสำหรับผู้ปกครอง

7. การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการของโรงเรียน

7.1 มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน

7.2 ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

7.3 บริการแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

จากการสัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 80 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ซึ่งเป็นคณะกรรมการห้องเรียน ห้องเรียนละ 5 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เป็นเพศชาย 34 คน เพศหญิง 46 คน ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 35 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 41 คน เหตุผลที่นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับมาก และมากที่สุด เพราะว่า

1. ครูสอนสนุก

2. ครูสอนดี

3. ครูสอนเข้าใจ

4. ครูสอนให้เป็นคนดี มีเหตุผล

5. ครูตั้งใจสอน

6. ครูเอาใจใส่นักเรียนดี

7. ครูสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

8. ครูใจดี

9. ครูเป็นผู้มีความรู้

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 22 ระดับมาก ร้อยละ 58 และระดับปานกลาง ร้อยละ 20 และผู้ที่ตอบว่าตนเองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ให้เหตุผลว่า ครูได้เลือกเฉพาะนักเรียนบางคนเท่านั้นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งตนเองต้องการมีส่วนร่วมบ้าง แต่ไม่ถูกเลือก

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อและใช้สื่อ พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อและใช้สื่อทุกคน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำหนังสือเล่มเล็กในวิชาต่าง ๆ จัดทำป้ายนิเทศในห้องเรียน ทำสื่อลูกบาศก์ และจัดทำแผ่นพับ

4. ด้านการใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนี้

4.1 ห้องสมุด ใช้ค้นคว้าหาความรู้ในการทำรายงาน ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียน

4.2 ห้องคอมพิวเตอร์ ใช้ค้นคว้าหาความรู้จากอินเตอร์เน็ต ในการทำรายงาน

4.3 บ่อเลี้ยงกบ ใช้เลี้ยงกบ

4.4 สวนสัตว์เพื่อการเรียนรู้ ใช้ค้นคว้าหาความรู้ในการทำรายงาน

4.5 แปลงเกษตร ใช้ปลูกผัก

4.6 สวนคณิตศาสตร์ ใช้ค้นคว้าหาความรู้ในการทำรายงาน

4.5 สวนภาษาไทย ใช้ค้นคว้าหาความรู้ในการทำรายงาน

4.8 สวนวิทยาศาสตร์ ใช้ค้นคว้าหาความรู้ในการทำรายงาน

5. ด้านการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน พบว่า นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนี้

5.1 วัดบึงทองหลาง ใช้ศึกษาค้นคว้าเรื่องพระพุทธศาสนา ใช้ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และวันสำคัญ เช่น ทำบุญตักบาตร เวียนเทียน

5.2 บ่อเลี้ยงกบ ใช้ศึกษาดูงานการเลี้ยงกบ

5.3 ตลาด ใช้ทำรายงานการสำรวจสินค้า

5.4 ร้านหนังสือ ใช้ยืมหนังสือเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

5.5 ร้านอินเตอร์เน็ต ใช้ค้นคว้าหาความรู้จากอินเตอร์เน็ต ในการทำรายงาน

6. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า นักเรียนทุกคนเห็นว่า ตนเองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อน

2. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ ของกรรมการการศึกษา จำนวน 33 คน และนักเรียน จำนวน 80 คน เกี่ยวกับการเลี้ยงกบในชุมชน และการนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียน และวัดบึงทองหลาง เป็นคลอง มีความชุ่มชื้น อุดมสมบูรณ์ คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น ปลูกบ้านริมคลอง ชีวิตความเป็นอยู่ยังคงวิถีชีวิตชาวบ้าน เนื่องจากบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน เป็นบ่อและคลอง ชาวบ้านจึงนิยมเลี้ยงกบ เพื่อเป็นอาหารของคนในชุมชน ที่เหลือก็ส่งขายตามตลาด ซึ่งเลี้ยงกันมาตั้งแต่สมัยอดีต จนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันนอกจากจะเลี้ยงในบ่อ หรือคลองธรรมชาติแล้ว ยังเลี้ยงในบ่อปูน เพื่อเป็นอาชีพของคนในชุมชน ส่วนการจำหน่าย จะจัดส่งที่ตลาดนครไทย และตลาดบางกะปิ ซึ่งมีพ่อค้า แม่ค้ามารับไปจำหน่ายประจำ จึงทำให้มีรายได้จากการขายกบ หลังจากหักรายจ่ายแล้ว ประมาณเดือนละ 8,000-10,000 บาท ซึ่งก็เห็นว่าเพียงพอต่อการดำรงชีวิต และชุมชน เห็นด้วยที่โรงเรียนนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยให้เหตุผลว่า นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ เมื่อโตขึ้น และกรรมการการศึกษาได้เสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1. การเลี้ยงปลา เพราะในชุมชนบางครัวเรือนเลี้ยงปลาเป็นอาชีพ นักเรียนจะได้มีความรู้เพิ่มขึ้น

2. งานใบตอง และขนมไทย เพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ และทำได้ที่ห้องพัก หรือบ้านที่มีบริเวณจำกัด

นักเรียนส่วนใหญ่ เห็นด้วยที่โรงเรียนนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และนักเรียนได้เสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1. งานใบตอง เพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

2. การเลี้ยงปลา เพราะนักเรียนจะได้มีความรู้เรื่องปลา สามารถเลี้ยงปลาไว้ดูเล่น3. กีฬาฟุตบอล เพราะเป็นการฝึกให้รักการออกกำลังกาย และร่างกายจะได้แข็งแรง

4. เศรษฐกิจพอเพียง เพราะจะได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นคนที่รู้จักใช้จ่าย และมีความประหยัดและออม

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม
สำหรับผู้บริหาร/ครูผู้สอน/กรรมการการศึกษา

ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง มี 6 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจของผู้บริหารต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ มี 5 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านบริบท ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระหลักสูตร

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงกบ

แบบสอบถามหลักสูตรสถานศึกษา
ชุดที่ 1

<u>คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม</u>

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

<u>สำหรับผู้บริหาร</u>

(1) เพศ ☐ 1. หญิง ☐ 2. ชาย

(2) อายุ ..... ปี

(3) วุฒิการศึกษา ☐ 1. ปริญญาตรี ☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี

(4) ประสบการณ์การทำงาน

☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 6-10 ปี

☐ 3. 11-15 ปี ☐ 4. 16 ปีขึ้นไป

(5) ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียน..... ปี

<u>สำหรับกรรมการการศึกษา</u>

(1) เพศ ☐ 1. หญิง ☐ 2. ชาย

(2) วุฒิการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา (ป.1-6) ☐ 2. มัธยมต้น (ม.1-3)

☐ 3. มัธยมปลาย (ม.4-6) , ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา, ปวส.

☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

(3) อาชีพ

☐ 1. เกษตร ☐ 2. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

☐ 3. รับจ้างทั่วไป ☐ 4. ค้าขาย

☐ 5. พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

(4) รายได้ต่อปีของท่าน

☐ 1. ต่ำกว่า 80,000 บาท ☐ 2. 80,000 - 100,000 บาท

☐ 3. 100,000 - 150,000 บาท ☐ 4. มากกว่า 150,000 บาท

<u>สำหรับครูผู้สอน</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

(1) เพศ ☐ 1. หญิง ☐ 2. ชาย

(2) อายุ ..... ปี

(3) วุฒิการศึกษา ☐ 1. ปริญญาตรี ☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี

(4) ประสบการณ์การทำงาน ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 6 - 10 ปี
☐ 3. 11 – 15 ปี ☐ 4. 15 ปี ขึ้นไป

(5) สอนตรงตามวิชาเอก/โท ☐ 1. ตรงวิชาเอก/โท ☐ 2. ไม่ตรงวิชาเอก/โท

(6) สอนตรงตามความถนัด ☐ 1. ตรงความถนัด ☐ 2. ไม่ตรงความถนัด

(7) ช่วงชั้นที่สอน ☐ 1. ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ☐ 2. ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)

(8) จำนวนชั่วโมงที่สอน / สัปดาห์ ☐ 1. น้อยกว่า 10 คาบ ☐ 2. 11-17 คาบ
☐ 3. 18-22 คาบ ☐ 4. 22 คาบขึ้นไป

(9) ภาระงานอื่น (โปรดระบุ).....
.....
.....

(9) กลุ่มสาระที่รับผิดชอบสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ภาษาไทย ☐ 2. คณิตศาสตร์ ☐ 3. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ 4. วิทยาศาสตร์ ☐ 5. ศิลปะ ☐ 6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
☐ 7. สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ 8. ภาษาต่างประเทศ ☐ 9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(10) กลุ่มสาระ/กิจกรรม ที่ท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลสำหรับแบบสอบถามฉบับนี้ (เพียง 1 กลุ่มสาระเท่านั้น)

☐ 1. ภาษาไทย ☐ 2. คณิตศาสตร์ ☐ 3. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ 4. วิทยาศาสตร์ ☐ 5. ศิลปะ ☐ 6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
☐ 7. สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ 8. ภาษาต่างประเทศ ☐ 9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(11) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ท่านได้รับมอบหมาย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ประธานสายชั้น ☐ 2. หัวหน้ากลุ่มสาระ ☐ 3. วัดผลและประเมินผลสายชั้น
☐ 4. วิชาการสายชั้น ☐ 5. ครูผู้สอน ☐ 6. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลด้านบริบท

<u>คำชี้แจง</u> โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน โดยพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษา(หลักสูตรแกนกลาง) โรงเรียนวัดบึงทองหลาง จากเอกสารหมายเลข 1 ประกอบ แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>จุดมุ่งหมาย</u>					
1. มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีความสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. มีความเหมาะสมกับผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>วิสัยทัศน์</u>					
5. แสดงลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตอย่างชัดเจน.	.....	.....	.....	.....	.....
6. มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและสภาวะปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีเอกลักษณ์/สามารถสร้างศรัทธา/จุดประกายความคิดของบุคลากร.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. สามารถนำไปปฏิบัติได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ภารกิจ</u>					
10. แสดงถึงงานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. สะท้อนความคิด และการปฏิบัติของโรงเรียน และชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. สามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>เป้าหมาย</u>					
15. มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา....	.....	.....	.....	.....	.....
16. มีความสอดคล้องกับภารกิจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. มีความครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน</u>					
18. มีความสอดคล้องกับความต้องการของคณะกรรมการ/สังคม	.....	.....	.....	.....	.....
19. มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน..	.....	.....	.....	.....	.....
20. มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
21. มีการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และกรรมการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
22. สามารถนำไปวางแผนปฏิบัติต่อไปได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>โครงสร้างของหลักสูตร</u>					
23. มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
24. จัดสัดส่วนโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.....	.....	.....	.....	.....	.....
25. จัดเวลาเรียนสอดคล้องและครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้</u>					
26. มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
27. มีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและสังคมปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
28. สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
29. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ครูผู้สอน					
1. มีความรู้ในวิชาที่สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีความสามารถในการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความตรงต่อเวลาและเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ตั้งใจสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีการตรวจสอบงานที่มอบหมายและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีความรู้ ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
9. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
10. มีความรู้ ความเข้าใจ มาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการทำโครงงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. มีความรู้ ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำและใช้สื่อการเรียนรู้.	.....	.....	.....	.....	.....
17. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านสื่อการเรียนรู้					
18. สถานศึกษามีสื่อธรรมชาติ (พืช สัตว์ สิ่งของ และอื่น ๆ) ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
20. สถานศึกษามีสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้....	.....	.....	.....	.....	.....
21. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
22. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
23. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
24. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
แหล่งการเรียนรู้					
25. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
26. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
27. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน...	.....	.....	.....	.....	.....
28. สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
29. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านงบประมาณ					
30. สถานศึกษาวางแผนการจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้านอย่างเหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....
31. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
32. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
33. สถานศึกษามีงบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
34. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
35. สถานศึกษามีงบประมาณสนับสนุน และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล แล้วทำเครื่องหมาย√ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์....	.....	.....	.....	.....	.....
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	.....	.....	.....	.....	.....
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. สอนซ่อมเสริมและส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. ไม่ได้ทำวิจัยในชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. นำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
โปรดพิจารณาระดับการปฏิบัติของท่านในด้านการวัดผลและประเมินผล					
13. มีการบอกวิธีการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. มีการแจ้งเวลาการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. วัดผลและประเมินผลครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. ใช้วิธีการ และเครื่องมือหลายๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. วัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
20. นำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....

โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการบริหารหลักสูตร</u>					
21. สถานศึกษามีการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระและกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
22. สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมให้ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
23. สถานศึกษามีการจัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
24. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
25. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้.....	.....	.....	.....	.....	.....
26. สถานศึกษามีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
27. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
28. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
29. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
30. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน</u>					
31. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
32. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
34. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
35. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
38. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
39. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น....	.....	.....	.....	.....	.....
40. มีการเลือกตัวแทนจากชุมชนได้เหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านผลผลิต

5.1 ท่านเห็นว่านักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2549 นี้ มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านต่อไปนี้หรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผลผลิตในรุ่นต่อไป ให้ดียิ่งขึ้น

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. เห็นคุณค่าของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีวินัยในตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความคิดสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. มีวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์	.....	.....	.....	.....	.....
10. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์	.....	.....	.....	.....	.....
11. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์	.....	.....	.....	.....	.....
12. มีทักษะการคิด การสร้างปัญญา.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. ทักษะในการดำเนินชีวิต.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข....	.....	.....	.....	.....	.....
19. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
20. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....	.....	.....
21. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....

5.2 ท่านมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในด้านต่อไปนี้ในระดับใด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
3. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ด้านสื่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ด้านแหล่งการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. ด้านงบประมาณ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. ด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. ด้านความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดและโปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแต่ละด้านอย่างอิสระ

1. ด้านบริบท

1.1 ความเหมาะสมของด้านบริบท (ด้านจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

ระดับความเหมาะสมด้านบริบท

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

1.2 ถ้าควรปรับปรุงควรปรับปรุงด้านใด และโดยวิธีใด

(ระบุด้าน และวิธี).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ความเหมาะสมของด้านปัจจัยเบื้องต้น (ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ)

ระดับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

2.2 ถ้าควรปรับปรุงควรปรับปรุงด้านใด และโดยวิธีใด

(ระบุด้าน และวิธี).....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ

3.1 ความเหมาะสมของด้านกระบวนการ (ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชน)

ระดับความเหมาะสมด้านกระบวนการ

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

3.2 ถ้าควรปรับปรุงควรปรับปรุงด้านใด และโดยวิธีใด

(ระบุด้าน และวิธี).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านผลผลิต

4.1 ความเหมาะสมของด้านผลผลิต (ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน)

ระดับความเหมาะสมด้านผลผลิต

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

4.2 ถ้าควรปรับปรุงควรปรับปรุงด้านใด และโดยวิธีใด

(ระบุด้าน และวิธี).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามหลักสูตรท้องถิ่น “เรื่องการเลี้ยงกบ”
ชุดที่ 2

<u>คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม</u>

แบบสอบถามหลักสูตรสถานศึกษา (หลักสูตรท้องถิ่น) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลด้านบริบท

<u>คำชี้แจง</u> โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน โดยพิจารณาจากหลักสูตรท้องถิ่นจากเอกสารหมายเลข 2 ประกอบแล้วทำเครื่องหมาย√ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบ ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการเลี้ยงกบมีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. เนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่นมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เนื้อหาสาระหลักสูตรการเลี้ยงกบมีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน/สังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สามารถทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบได้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. วิทยากรท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูมีความรับผิดชอบในการสอนเรื่องการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. สถานศึกษามีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. สถานศึกษามีบริเวณเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล แล้วทำเครื่องหมาย√ ลงในช่องว่าง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ โดยปลูกฝังให้นักเรียนรัก หวงแหนและภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ครูวัดผลและประเมินผลโดยเน้นกระบวนการ และผลงานของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ครูใช้วิธีการ และเครื่องมือหลาย ๆ แบบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเรื่องการเลี้ยงกบ	.....	.....	.....	.....	.....
8. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ครูเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. สถานศึกษามีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนได้เห็นความสำคัญของการจัดหลักสูตรการเลี้ยงกบในสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านผลผลิต

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าหลักสูตรการเลี้ยงกบ ที่ได้ใช้ผลิตผู้เรียนระดับชั้น ป.3 และ ป.6 ในปีการศึกษานี้ มาแล้ว 3 ปี ได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านต่อไปนี้หรือไม่ ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผลผลิตในรุ่นต่อไป ให้ดียิ่งขึ้น

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 5 โปรดให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น “เรื่องการเลี้ยงกบ” อย่างอิสระ (ระบุรายละเอียด เป็นข้อๆ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ

แบบสอบถาม
สำหรับนักเรียน

ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

<u>คำชี้แจง</u>

1. ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ซึ่งได้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษามาแล้ว 3 ปี และมีความสามารถที่จะสะท้อนความคิด เพื่อปรับปรุงโรงเรียนของเราให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามนี้ มีอยู่ 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 ด้านผลผลิต ได้แก่ การสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบ

3. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่เกิดผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

แบบสอบถามหลักสูตรสถานศึกษา
สำหรับนักเรียน ชุดที่ 1

<u>คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม</u>

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

(1) เพศ ☐ 1. หญิง ☐ 2. ชาย

(2) ชั้น ☐ 1. ป.3 ☐ 2. ป.6

<u>ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน</u>					
1. ครูมีความรู้ในวิชาที่สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ครูมีความสามารถในการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูมีความเชี่ยวชาญในการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูมีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ครูมีความตรงต่อเวลาและเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล...	.....	.....	.....	.....	.....
6. ครูตั้งใจสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. ครูมีการตรวจสอบงานที่มอบหมายและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านสื่อการเรียนรู้</u>					
8. โรงเรียนมีสื่อธรรมชาติ (พืช สัตว์ สิ่งของ และอื่น ๆ) ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. โรงเรียนมีสื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ...	.....	.....	.....	.....	.....
<u>แหล่งการเรียนรู้</u>					
15. โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน....	.....	.....	.....	.....	.....
17. โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน...	.....	.....	.....	.....	.....
18. โรงเรียนจัดแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านกระบวนการ

คำชี้แจง ในฐานะที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลา 3 ปี ให้นักเรียนพิจารณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลของครู แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงในการปฏิบัติของครู

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์	.....	.....	.....	.....	.....
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ครูสอนซ่อมเสริมและส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ให้นักเรียนพิจารณาการปฏิบัติของครูในด้านการวัดผลและประเมินผล					
11. ครูบอกวิธีการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. ครูแจ้งเวลาการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. ครูวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. ครูวัดผลและประเมินผลครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. ครูมีการวัดผลและประเมินผลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. ครูวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

<u>ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านผลผลิต</u>

4.1 เมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรสถานศึกษาแล้ว นักเรียนเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาในด้านต่อไปนี้หรือไม่ ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนในรุ่นต่อไป ให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เห็นคุณค่าของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีวินัยในตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความคิดสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. มีวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์	.....	.....	.....	.....	.....
10. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์	.....	.....	.....	.....	.....
11. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์	.....	.....	.....	.....	.....
12. มีทักษะการคิด การสร้างปัญญา.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. ทักษะในการดำเนินชีวิต.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข....	.....	.....	.....	.....	.....
19. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
20. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....	.....	.....
21. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามหลักสูตรท้องถิ่น “เรื่องการเลี้ยงกบ”
สำหรับนักเรียน ชุดที่ 2

<u>คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม</u>

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> **<u>ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น</u>**

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนเรื่องการเลี้ยงกบ....	.....	.....	.....	.....	.....
2. วิทยากรท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูมีความรับผิดชอบในการสอนเรื่องการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. โรงเรียนมีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการเลี้ยงกบอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงกบมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. บริเวณโรงเรียนเหมาะสมต่อการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สุด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบโดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. การเรียนเรื่องการเลี้ยงกบ นักเรียนทุกคนได้ลงมือปฏิบัติจริง...	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูจัดกิจกรรมการเลี้ยงกบ โดยปลูกฝังให้นักเรียนรัก หวงแหนและภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ตามความถนัดของตนเอง....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ครูวัดผลและประเมินผลโดยเน้นกระบวนการ และผลงานของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านผลผลิต

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงกบแล้ว นักเรียนเห็นว่าหลักสูตรการเลี้ยงกบได้พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านต่อไปนี้หรือไม่ ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนในรุ่นต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	.....	.....	.....	.....	.....
7. มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 โปรดให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น “เรื่องการเลี้ยงกบ” อย่างอิสระ (ระบุรายละเอียด เป็นข้อๆ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักเรียนเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....แขวง.....เขต.....

จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

4. อายุ .....ปี ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียน..... ปี

5. วุฒิการศึกษา

☐ 1. ปริญญาตรี ☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

1. ท่านมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอนให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2. ท่านมีการส่งเสริม สนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านได้มีการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

4. งบประมาณรวมของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอ เพราะเหตุใดจึงไม่เพียงพอ แล้วใช้งบประมาณจากที่ไหน อย่างไร

☐ 1. เพียงพอ ☐ 2. ไม่เพียงพอ

เพราะเหตุใดจึงไม่เพียงพอ.....

.....

.....

แล้วใช้งบประมาณจากที่ไหน.....

.....

.....

อย่างไร.....

.....

.....

5. ท่านมีความมั่นใจเพียงใดว่าครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด

☐ 1. มั่นใจมากที่สุด ☐ 2. มั่นใจมาก ☐ 3. มั่นใจปานกลาง ☐ 4. มั่นใจน้อย ☐ 5. มั่นใจน้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

.....

6. ท่านมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาบ้างหรือไม่ อย่างไร

☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

7. ท่านมีการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

ลงชื่อ.....(ผู้สัมภาษณ์)

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่...../...../.....

เวลา.....

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....แขวง.....เขต.....

จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

4. อายุ .....ปี ประสบการณ์การทำงาน..... ปี

5. วุฒิการศึกษา

☐ 1. ปริญญาตรี ☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

1. ท่านได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงาน อะไรบ้าง

.....

.....

2. ท่านได้ไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน ในเรื่องที่ท่านต้องการมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

☐ 1.มากที่สุด ☐ 2.มาก ☐ 3.ปานกลาง ☐ 4.น้อย ☐ 5.น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

3. ท่านได้นำความรู้จากการอบรม/สัมมนา/ดูงาน ไปใช้ในการพัฒนางานมากน้อยเพียงใด และอย่างไร

☐ 1.มากที่สุด ☐ 2.มาก ☐ 3.ปานกลาง ☐ 4.น้อย ☐ 5.น้อยที่สุด

อย่างไร.....

.....

4. สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์มีความพร้อมเพียงใด เพราะเหตุใด

☐ 1.พร้อมมากที่สุด ☐ 2.พร้อมมาก ☐ 3.พร้อมปานกลาง ☐ 4.พร้อมน้อย ☐ 5.พร้อมน้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

5. ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดหา และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์อย่างไร เพราะเหตุใด.....

.....

6. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของท่านใช้วิธีการใดบ้าง

.....

.....

8. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ท่านประสบปัญหาอะไรบ้าง และแก้ไขปัญหาอย่างไร

ปัญหา

(1).....

(2).....

(3).....

แก้ไขปัญหา

(1).....

(2).....

(3).....

9. นักเรียนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อน ท่านทำอย่างไร

.....

.....

นักเรียนที่เรียนเด่นกว่าเพื่อน ท่านทำอย่างไร

.....

.....

10. ท่านมีวิธีการวัดผลและประเมินผลนักเรียนอย่างไร

.....

.....

11. ท่านต้องการพัฒนาตัวท่านในด้านการวัดผลและประเมินผล อะไรบ้าง

.....

.....

12. ท่านต้องการพัฒนาตัวท่านในด้านอื่น ๆ อะไรบ้าง

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

ลงชื่อ.....(ผู้สัมภาษณ์)

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่...../...../.....

เวลา.....

แบบสัมภาษณ์กรรมการการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....แขวง.....เขต.....

จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

4. อายุ .....ปี

5. วุฒิการศึกษา ☐ 1. ประถมศึกษา (ป.1-6) ☐ 2. มัธยมต้น (ม.1-3)

☐ 3. มัธยมปลาย (ม.4-6) , ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา, ปวส.

☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. อื่น (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

1. ท่านได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวัดผลและประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีส่วนร่วมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

6. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

7. ท่านมีส่วนร่วมในด้านวิชาการของโรงเรียน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

8. ทำไมชุมชนรอบ ๆ วัดบึงทองหลางของท่านจึงเลี้ยงกบ

.....

.....

.....

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่โรงเรียนนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้

☐ เห็นด้วย

เพราะเหตุใด.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย

เพราะเหตุใด.....

.....

ถ้าท่านไม่เห็นด้วย ท่านคิดว่าควรนำภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องอะไรมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพราะเหตุใด

เรื่อง.....

.....

เพราะเหตุใด.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

ลงชื่อ.....(ผู้สัมภาษณ์)

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่...../...../.....

เวลา.....

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ชั้น.....

2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....แขวง.....เขต.....

จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

1. ภาพรวมในการจัดการเรียนการสอนของครู นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด

☐ 1.มากที่สุด ☐ 2.มาก ☐ 3.ปานกลาง ☐ 4.น้อย ☐ 5.น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

2. นักเรียนชอบการสอนของครูไหม เพราะเหตุใด

☐ 1.ชอบมากที่สุด ☐ 2.ชอบมาก ☐ 3.ชอบปานกลาง ☐ 4.ชอบน้อย ☐ 5.ชอบน้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

3. นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด และอย่างไร

☐ 1.มากที่สุด ☐ 2.มาก ☐ 3.ปานกลาง ☐ 4.น้อย ☐ 5.น้อยที่สุด

อย่างไร.....

.....

4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อและใช้สื่อหรือไม่ อย่างไร

☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี

อย่างไร.....

.....

5. นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอะไรบ้าง ใช้อย่างไร

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่ใช้.....

.....

.....

.....

ใช้อย่างไร.....

.....

6. นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอะไรบ้าง ใช้อย่างไร

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ใช้.....

.....

ใช้อย่างไร.....

.....

7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนของตนเอง/เพื่อน หรือไม่ อย่างไร

☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี

อย่างไร.....

.....

8. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่โรงเรียนนำความรู้เรื่องการเลี้ยงกบ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้

☐ เห็นด้วย

เพราะเหตุใด.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย

เพราะเหตุใด.....

.....

ถ้านักเรียนไม่เห็นด้วย นักเรียนคิดว่าควรนำภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องอะไรมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพราะเหตุใด

เรื่อง.....

.....

เพราะเหตุใด.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

ลงชื่อ.....(ผู้สัมภาษณ์)

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่...../...../.....

เวลา.....

ตัวอย่าง

แบบสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน

โรงเรียน..... ชั้น .....

ปีการศึกษา.....ชื่อครูประจำชั้น..... (ผู้ให้ข้อมูล)

คำชี้แจง : ให้ครูประจำชั้นนำข้อมูลจากแบบบันทึกผลการเรียนรู้รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ กรอกในแบบนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุล (นักเรียน)	ระดับคะแนน/ร้อยละของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้								
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	สุขศึกษาและพลศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ภาษาต่างประเทศ	เฉลี่ยระดับคะแนน 8 กลุ่มสาระ
1										
2										
3										
-										
-										
-										
-										
-										
-										
-										
-										
-										
-										
รวมคะแนน										
เฉลี่ยระดับคะแนน										
คิดเป็นร้อยละ										

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่าง

แบบสำรวจข้อมูลด้านผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียน..... ชั้น .....

ปีการศึกษา.....ชื่อครูประจำชั้น..... (ผู้ให้ข้อมูล)

คำชี้แจง : ให้ครูประจำชั้นนำข้อมูลจากแบบบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรอกในแบบนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุล (นักเรียน)	ผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1			
2			
3			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
รวม			
คิดเป็นร้อยละ			

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่าง

แบบสำรวจข้อมูลด้านความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์

โรงเรียน..... ชั้น .....

ปีการศึกษา.....ชื่อครูประจำชั้น..... (ผู้ให้ข้อมูล)

คำชี้แจง : ให้ครูประจำชั้นนำข้อมูลจากแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ กรอกในแบบนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุล (นักเรียน)	ผลการประเมินความสามารถของผู้เรียน											
		การอ่าน				การเขียน				การคิดวิเคราะห์			
		3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0
1													
2													
3													
-													
-													
-													
-													
-													
-													
-													
-													
-													
-													
รวม													
คิดเป็นร้อยละ													

หมายเหตุ : 3 หมายถึง ดีเยี่ยม 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์ 0 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่าง

แบบสำรวจข้อมูลด้านความสามารถของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

โรงเรียน..... ชั้น .....

ปีการศึกษา.....ชื่อครูประจำชั้น..... (ผู้ให้ข้อมูล)

คำชี้แจง : ให้ครูประจำชั้นนำข้อมูลจากแบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กรอกในแบบนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุล (นักเรียน)	ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน																					
		ข้อ 1			ข้อ 2			ข้อ 3			ข้อ 4			ข้อ 5			ข้อ 6			ข้อ 7		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1
1																							
2																							
3																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
-																							
รวม																							
คิดเป็นร้อยละ																							

หมายเหตุ : 3 หมายถึง ดีเยี่ยม 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

เอกสารหมายเลข 1

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองหลาง

จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

วิสัยทัศน์

สัมพันธ์ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเรียนรู้หลากหลาย มากมายเทคโนโลยี
นักเรียนดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ครูเชี่ยวชาญ ระบบบริหารมืออาชีพ

ภารกิจ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรมเน้นระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ

2. จัดกิจกรรมการเรียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. พัฒนาส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามความถนัดและความสนใจ

4. สนับสนุน ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดกระบวนการเรียนรู้

5. จัดบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ความรัก การเอาใจใส่และเอื้ออาทรให้แก่นักเรียน

6. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสาร ทักษะการทำงานและการจัดการ กระบวนการคิด การค้นหาความรู้ด้วยการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7. ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมไทยด้านการกราบ การไหว้ และการเดินผ่านผู้ใหญ่ด้วยความถูกต้อง สวยงาม

8. จัดกิจกรรมการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย

1. นักเรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ

2. นักเรียนทุกคนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใฝ่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

3. นักเรียนทุกคนมีทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

4. นักเรียนทุกคนมีทักษะการทำงาน การจัดการ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 ทุกกลุ่มสาระ

6. นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเต็มตามความสามารถ และความถนัดเป็นรายบุคคล

7. นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ด้านการกราบ การไหว้ และการเดินผ่านผู้ใหญ่ด้วยความถูกต้องและสวยงาม

8. นักเรียนทุกคนมีความสุขและรักการมาเรียน มีสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดีงาม

9. นักเรียนทุกคนตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และมีน้ำใจ

2. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้

3. มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์

4. มีทักษะการทำงาน การจัดการ รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร

6. รักษาวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย

7. มีบรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ รักการออกกำลังกาย

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

สาระ	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3)						ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6)					
	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6	
	จำนวนชั่วโมง		จำนวนชั่วโมง		จำนวนชั่วโมง		จำนวนชั่วโมง		จำนวนชั่วโมง		จำนวนชั่วโมง	
	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี	สัปดาห์	ปี
1. ภาษาไทย	6	240	6	240	5	200	5	200	5	200	4	160
2. คณิตศาสตร์	5	200	5	200	5	200	4	160	4	160	4	160
3. วิทยาศาสตร์	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
4. สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
5. สุขศึกษา และ พลศึกษา	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	1	40
6. ศิลปะ	3	120	3	120	2	80	2	80	2	80	2	80
7. การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	2	80	2	80	2	80	3	120	3	120	3	120
8. ภาษาต่างประเทศ	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80
รวม	24	960	24	960	20	800	22	880	22	880	20	800
สาระเพิ่มเติม (ภาษาจีน)	-	-	-	-	-	-	1	40	1	40	1	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1	40	1	40	1	40	2	80	2	80	2	80
รวม	25	1000	25	1000	25	1000	25	1000	25	1000	25	1000
กิจกรรมนโยบาย	5	200	5	200	5	200	5	200	5	200	5	200
รวมทั้งสิ้น	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200	30	1200

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)	ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)
	← การศึกษาภาคบังคับ →			
	← การศึกษาขั้นพื้นฐาน →			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลปะ	■	■	■	■
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 1,000-1,200 ชม.	ไม่น้อยกว่าปีละ 1,200 ชม.

หมายเหตุ :

- ● สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา
- ■ สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน
- ▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	
1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย 1 ภาษาไทย 2 ภาษาไทย 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย 4 ภาษาไทย 5 ภาษาไทย 6	**4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และวัฒนธรรม** **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 1 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 6
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ 1 คณิตศาสตร์ 2 คณิตศาสตร์ 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ 4 คณิตศาสตร์ 5 คณิตศาสตร์ 6 รายวิชาเพิ่มเติม จินตคณิต 4 จินตคณิต 5	**5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา** **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา 1 สุขศึกษาและพลศึกษา 2 สุขศึกษาและพลศึกษา 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา 4 สุขศึกษาและพลศึกษา 5 สุขศึกษาและพลศึกษา 6
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ 1 วิทยาศาสตร์ 2 วิทยาศาสตร์ 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ 4 วิทยาศาสตร์ 5 วิทยาศาสตร์ 6	**6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ** **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน ทัศนศิลป์ 1 นาฏศิลป์ 1 ดนตรี 1 ทัศนศิลป์ 2 นาฏศิลป์ 2 ดนตรี 2 ทัศนศิลป์ 3 นาฏศิลป์ 3 ดนตรี 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน ทัศนศิลป์ 4 นาฏศิลป์ 4 ดนตรี 4 ทัศนศิลป์ 5 นาฏศิลป์ 5 ดนตรี 5 ทัศนศิลป์ 6 นาฏศิลป์ 6 ดนตรี 6

รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐานงานบ้าน 1 งานเกษตร 1 งานประดิษฐ์ 1 เทคโนโลยีสารสนเทศ 1 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 1 งานบ้าน 2 งานเกษตร 2 งานประดิษฐ์ 2 เทคโนโลยีสารสนเทศ 2 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 2 งานบ้าน 3 งานเกษตร 3 งานประดิษฐ์ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน งานบ้าน 4 งานเกษตร 4 งานประดิษฐ์ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 4 งานบ้าน 5 งานเกษตร 5 งานประดิษฐ์ 5 คอมพิวเตอร์ 5 เทคโนโลยีสารสนเทศ 5 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 5 งานบ้าน 6 งานเกษตร 6 งานประดิษฐ์ 6 เทคโนโลยีสารสนเทศ 6 เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ 6	**8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ** **ช่วงชั้นที่ 1** (ป.1-3) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาอังกฤษ 1 , ภาษาอังกฤษ 2 , ภาษาอังกฤษ 3 **ช่วงชั้นที่ 2** (ป.4-6) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาอังกฤษ 4 , ภาษาอังกฤษ 5 , ภาษาอังกฤษ 6 รายวิชาเพิ่มเติม Sound Lab. 4 , Sound Lab. 5 , S

เอกสารหมายเลข 2

หลักสูตรท้องถิ่น

จุดมุ่งหมาย

1. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการค้า
3. นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน
4. นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
7. มีทักษะในการใช้มือ และเครื่องมือที่ใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการ
8. มีความสามารถในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

การเลี้ยงกบ

โครงสร้างและเวลาเรียน

เนื้อหาสาระการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน	เวลาเรียน
1. การเลี้ยงกบ						
- ประวัติการเลี้ยงกบในเมืองไทย	2	1	1	2	2	2
- การขยายพันธุ์กบ	1	1	1	2	2	2
- การเตรียมบ่อผสมพันธุ์/วางไข่กบ	1	1	1	3	3	3
- การผสมพันธุ์ และการวางไข่กบ	2	2	2	4	4	4
- การเลี้ยงลูกอ๊อด	2	2	2	4	4	4
- การเลี้ยงลูกกบ	2	2	2	4	4	4
- การเลี้ยงกบให้ได้ขนาดบริโภค	3	3	3	5	5	5
- การดูแลรักษา	3	3	3	7	7	7
- การจับและการลำเลียงขนส่ง	1	1	1	3	3	3
- การตลาด การคิดราคา ต้นทุน กำไร	2	2	2	3	3	3
- การจำหน่ายผลิตภัณฑ์	1	2	2	3	3	3
รวม	20	20	20	40	40	40

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิภารัตน์ ทิพโชติ
วันเดือนปีเกิด	29 มิถุนายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 52/18 ซอยพระยาสุเรนทร์ 30 แยก 4 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ.2543	ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษา จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2550	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดกรุงเทพมหานคร